

IDEAS2EVIDENCE
Bygger kunnskap

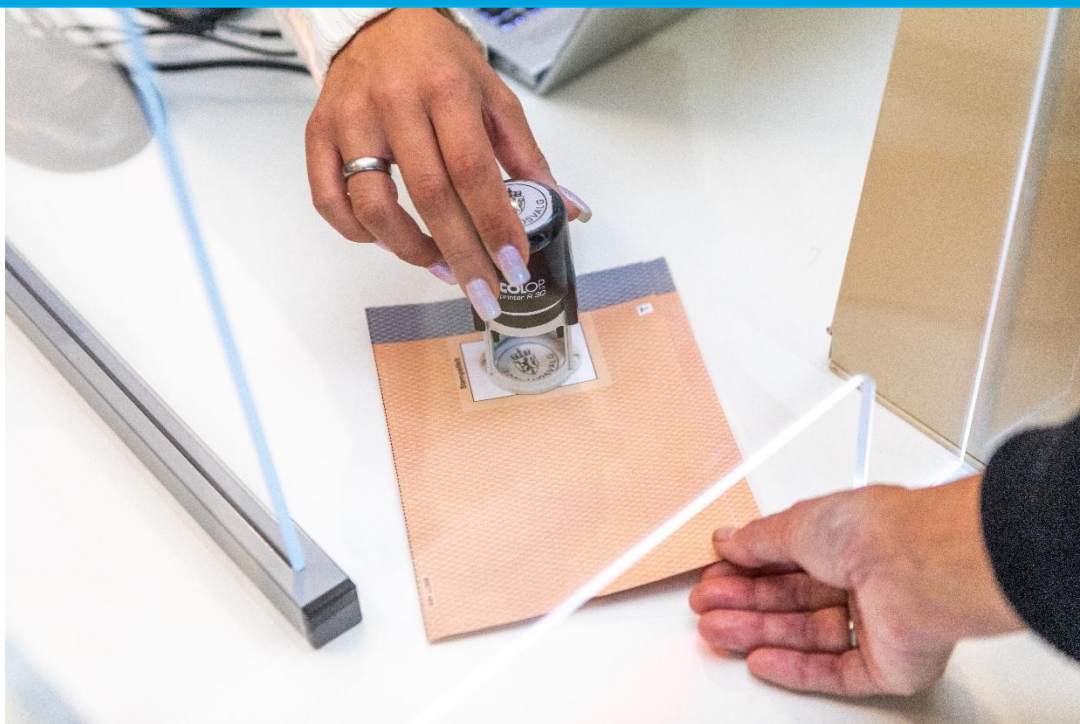
AGENDA
KAUPANG

NORCE
netnordic
THE BEST COMPANION

Rapport 20:2025

Valggjennomføringsundersøkelsen

Stortings- og sametingsvalget 2025

Hanna Jones
Eivind Hageberg

Hanna Jones og Eivind Hageberg

Valggjennomføringsundersøkelsen

STORTINGS- OG SAMETINGSVALGET 2025

Ideas2evidence-rapport 20:2025

IDEAS2EVIDENCE
Bygger kunnskap

© ideas2evidence 2025

ideas2evidence

Villaveien 5

5007 Bergen

Telefon: 91817197

post@ideas2evidence.com

Bergen, desember 2025

ISBN 978-82-8441-081-4

Forsidefoto: Valgdirektoratet/Valgdirektoratets medieportal. Brukt etter tillatelse fra Valgdirektoratet.

Forord

På oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet har ideas2evidence og Agenda Kaupang i samarbeid med NORCE og NetNordic utført valggjennomføringsundersøkelsen for stortings- og sametingsvalget 2025.

Vi ønsker å takke alle valgansvarlige som har bidratt med innsikt og synspunkter i løpet av prosjektet ved å svare på spørreundersøkelsen og delta i intervjuer.

Takk til KDD ved Øyvind Kind Robertsen for god oppfølging underveis, og til Thomas Torgersen for bistand fra Valgdirektoratet.

Rapporten er utarbeidet av Hanna Jones og Eivind Hageberg fra ideas2evidence. Dag Arne Christensen ved NORCE og Raymond Utsi i NetNordic har bidratt med gjennomlesning av utkast til spørreskjema, intervjuguider og rapporter, og med gode faglige diskusjoner. Olav Laug Bjørnebekk har stått for gjennomføring av spørreundersøkelsen. Guro Schmidt Øvregard, Morten Stenstadvold, Amund Breda, Martin Nome og Helene Ruud fra Agenda Kaupang, og Ingvild Misje, Magnus Danielsen, Hedda Korsgård, Nina Elvan Rønning, Andrea Rørvik Marti og Henriette Skyberg fra ideas2evidence har bidratt inn i datainnsamlingen.

Bergen,

desember, 2025

Innhold

Sammendrag	8
Summary	12
1 Om undersøkelsen	16
Undersøkelsens mandat og bakgrunn	16
Gjennomføring av valg i Norge	16
Gjennomføring av undersøkelsen	18
Rapportens oppbygging	20
2 Stemmekretser, valglokaler og valgmedarbeidere	22
Tilgjengelighet og rammer for kommunens valggjennomføring	22
Stemme-kretser og valglokaler	22
Valgmedarbeidere	27
3 Tilgjengelighet	29
Tilgjengelighet	29
Informasjonsmateriell om universell utforming	33
Velgere som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene	34
Velgere med nedsatt syn	35
4 Stemmesedler, informasjonsoppslag og valgutstyr	36
Stemmesedler	36
Informasjonsoppslag	37
Valgutstyr	38
5 Stemmegivning	40
Legitimasjon	40
Ventetid	41
Strømbrudd eller kommunikasjonsbrudd mot elektronisk manntall	41
6 Opptelling og sent mottatte forhåndsstemmer	43
Maskinell og manuell opptelling	43
Nye krav til opptellingen	44
Klargjøring av forhåndsstemmer	45

Videresending og for sent innkomne forhåndsstemmer	45
7 Klager og klagebehandling	48
Klager på valg gjennomføringen	48
Klagebehandling.....	48
8 Sikkerhet og beredskap	50
Tiltak og ressurser i arbeid med beredskap og sikkerhet	50
Nye sikkerhetstiltak.....	52
9 Sametingsvalget	54
Om kommunenes rolle i gjennomføringen av sametingsvalget	54
Materiell til sametingsvalget	55
Utfordringer i forbindelse med gjennomføringen av sametingsvalget	56
Tilfredshet med gjennomføringen av sametingsvalget	57
10 Fylkeskommunenes valg gjennomføring	59
Fylkeskommunenes rolle i gjennomføringen av stortingsvalget	59
Listeforslag.....	59
Stemmesedler	61
Klager og klagebehandling	61
Sikkerhet og beredskap.....	62
11 Hovedfunn og konklusjoner	65
Kommunenes gjennomføring av stortingsvalget	65
Kommunenes erfaringer med gjennomføringen av sametingsvalget	67
Fylkeskommunenes gjennomføring av stortingsvalget	68
Drøfting og konklusjoner.....	68
Litteratur	72
Vedlegg 1: Spørreskjema til valgansvarlige i kommuner	74
Vedlegg 2: Spørreskjema til valgansvarlige i fylkeskommuner.....	110
Vedlegg 3: Representativitet i spørreundersøkelsen	128
Vedlegg 4: Tabeller.....	129

Sammendrag

Denne rapporten presenterer funn fra valggjennomføringsundersøkelsen 2025. Prosjektet er utført av Ideas2Evidence, Agenda Kaupang, NetNordic og NORCE, på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD). Valggjennomføringsundersøkelsen er en spørreundersøkelse som blir sendt ut til valgansvarlige i alle landets kommuner og fylkeskommuner, i etterkant av stortings- og sametingsvalg, og kommunestyre- og fylkestingsvalg. Tilsvarende undersøkelser har blitt gjennomført en rekke ganger tidligere. Analysene presentert i rapporten bygger på svar fra valgansvarlige i 89 prosent av kommunene, og 14 av 15 fylkeskommuner.

Stemmekretser, valglokaler og valgmedarbeidere

Et flertall av kommunene har ikke gjort endringer i stemmekretsinnstillingen sammenlignet med valget i 2023. Blant de som har gjort endringer, har de aller fleste fått færre kretser enn ved forrige valg. Det er særlig de største kommunene som har gjort endringer, og økonomi er blant de viktigste årsakene til endring av stemmekretsinnstillingen. Det er også mange som har gjort endringer i stemmekretsinnstillingen fordi de manglet egnede lokaler.

I snitt hadde kommunene rundt tre forhåndsstemmelokaler, og fem valglokaler på valgdagen. Forhåndsstemmingen gjennomføres gjerne i kommunale lokaler som rådhus eller bibliotek. Et lite flertall av kommunene har hatt kveldsåpen forhåndsstemming. Som regel har dette kun blitt tilbudt enkelte dager i forhåndsstemmeperioden.

Kommunene som svarte på undersøkelsen, har totalt rapportert om 5148 valgmedarbeidere som jobbet under forhåndsstemmeperioden, og 15 178 på valgdagen. I snitt har det jobbet 17 valgmedarbeidere i forhåndsstemmeperioden, og 49 på valgdagen. De fleste kommuner opplever at det har vært enkelt å rekruttere nok valgmedarbeidere.

Tilgjengelighet

Kravene til utforming av valglokaler ble skjerpet og tydeliggjort i valgloven vedtatt i 2023 (jf. KDD, 2025a, s. 3). Valgstyret skal sørge for at lokalene som benyttes, både under forhåndsstemmeperioden og på valgdagen, er tilgjengelige for alle velgere. Så godt som alle kommuner gjennomfører vurderinger av valglokalenes tilgjengelighet for alle velgergrupper, og en god del inkluderer råd for personer med funksjonsnedsettelse i denne vurderingen. Noen involverer også elderrådet. Mange kommuner har benyttet både KDD sin veileder om universell utforming av valglokaler og Valgdirektoratets praktiske sjekklister for å sikre universell utforming av valglokaler.

Kommunene har i særlige tilfeller anledning til å benytte valglokaler der ikke alle velgere kan komme seg inn uten hjelp. Et flertall av kommunen har ikke benyttet slike lokaler, verken under forhåndsstemmingen eller på valgdagen. Det er vanligere å benytte valglokaler der ikke alle velgere kan komme seg inn uten hjelp på valgdagen enn under forhåndsstemmingen. Som regel er det snakk om ett eller to lokaler i en kommune. De fleste kommuner som benytter slike valglokaler, svarer at årsaken til at ikke alle velgere kunne komme seg inn uten hjelp, var fremkommeligheten inn i

valglokalet, som inngangsparti, heis eller trapper. Ofte var årsaken til at et slikt lokale ble benyttet, at det var for dyrt å gjøre nødvendige tilpasninger.

Velgere med funksjonsnedsettelse kan ha rett til assistanse ved stemmegivningen. Omtrent halvparten av kommunene har sendt ut informasjon om denne retten. Informasjonen blir særlig distribuert på kommunens nettsider.

De aller fleste valgansvarlige svarer at kommunen ikke har opplevd utfordringer i forbindelse med at velgere med funksjonsnedsettelse skulle avgi sin stemme. Stemmegivning for personer med nedsatt syn har også forløpt uten utfordringer i de aller fleste kommuner.

Stemmesedler, informasjonsoppslag og valgutstyr

Så godt som samtlige kommuner mottok stemmesedlene i tide, og de aller fleste opplever at sedlene har god kvalitet. Det var ganske vanlig at velgere flyttet eller fjernet stemmesedler fra valgavlukket, men som regel forekom dette kun i ett eller noen få tilfeller. Det var vanligere med flytting eller fjerning av stemmesedler under forhåndsstemmingen enn på valgdagen. Mange kommuner hadde hengt opp Valgdirektoratets oppslag som viser hvilke lister som stiller til valg i valgdistriktet.

Mange kommuner har bestilt nytt valgutstyr i år, og de fleste gjorde dette gjennom valgutstyr.no. Det er særlig mange som har kjøpt funksjonærkort, og en god del har kjøpt valgurner. De aller fleste mottok utstyret de hadde bestilt i tide, og er godt fornøyd med kvaliteten.

Stemmegivning

De fleste valgansvarlige svarte at kommunen kun godkjenner pass, nasjonalt ID-kort, (digitalt) førerkort og bankkort med bilde som gyldig legitimasjon i forbindelse med stemmegivning. Det varierer hvorvidt kommunene som svarer at de godkjenner andre former for legitimasjon enn dette, har retningslinjer for hva som skal godkjennes. Omtrent halvparten av kommunene har avvist velgere på grunn av mangelfull legitimasjon.

Samtlige kommuner vurderte at ventetiden i valglokalene var kort eller akseptabel. Det har forekommet at stemmesedler ikke kan legges rett i urnen på grunn av manglende tilgang til det elektroniske manntallet, men relativt sjeldent.

Opptelling og sent mottatte forhåndsstemmer

Rundt halvparten av kommunene bruker skanning i forbindelse med den andre opptellingen av stemmer. Det er vanligst å skanne selv i egen kommune, men noen få samarbeider med andre kommuner og skanner der.

I valgloven vedtatt i 2023 ble det innført nye krav til opptelling av stemmer. Forhåndsstemmer skal telles *per lokale*, og den første tellingen av valgtingsstemmer skal foregå *i hvert valglokale*. De aller fleste kommuner opplevde ikke at disse kravene var utfordrende å innfri.

Litt mer enn halvparten av kommunene begynte med klargjøring av forhåndsstemmer før valgdagen. De fleste begynte dagen før valgdagen.

Valgdirektoratet har inngått en avtale med Posten/Bring om videresending av forhåndsstemmer fra mottakerkommunen til velgerens hjemkommune, og kommunene er godt fornøyde med denne tjenesten.

Rundt halvparten av kommunene mottok for sent innkomne forhåndsstemmer. I snitt er det mottatt i underkant av 30 slike stemmer per kommune. Det er en rekke årsaker til at forhåndsstemmer mottas for sent, inkludert lang forsendelsestid for utenriksstemmer, lang forsendelsestid med ordinær postgang og feilsending av forhåndsstemmer fra andre kommuner.

Klager og klagebehandling

De fleste kommunene svarte at de ikke har mottatt klager på valggjennomføringen, verken ved dette eller tidligere valg. Blant de kommunene som har mottatt klager, opplever rundt to av tre at de har tilstrekkelig kunnskap om klagebehandling.

Sikkerhet og beredskap

De aller fleste kommuner har gjennomført opplæring med søkelys på beredskap, ROS-analyser, og de har tatt i bruk Valgdirektoratets sjekklister for sikkerhet og bruk av EVA. Få kommuner har involvert eksterne leverandører gjennom egne beredskapsavtaler.

De mest bruke ressursene i kommunenes sikkerhets- og beredskapsarbeid i forbindelse med valget, var opplæringssamlingene og veiledningen i sikkerhet og beredskap i Valgmedarbeiderportalen. Innleid rådgivning og kompetanse benyttes i liten grad.

I juni 2025 ble det gjort endringer i valgforskriftens bestemmelser som omtaler EVA, blant annet tilknyttet tilgangsstyring og bruk av programvare for monitorering. To av fem kommuner svarer at forskriftsendringene utløste behov for nye tiltak eller rutiner. Dette dreier seg særlig om å gjøre begrensninger av datatrafikk eller funksjonalitet på maskinene som brukes til å få tilgang til EVA, og tilgangsstyring.¹

Sametingsvalget

Sametinget har det overordnede ansvaret for gjennomføringen av sametingsvalget, og Valgdirektoratet støtter dem i dette arbeidet. Kommunene har ansvar for den praktiske gjennomføringen av sametingsvalget.

Sju av ti kommuner mottok materiellet de trengte til gjennomføringen av sametingsvalget i tide. Det var særlig de største kommunene som manglet materiell da forhåndsstemmeperioden startet.

Undersøkelsen finner at både stemmegivningen og opptellingen av stemmer til sametingsvalget i all hovedsak har fungert godt. Mer enn åtte av ti kommuner svarer at de ikke har opplevd noen utfordringer i forbindelse med disse prosessene. Blant de som har opplevd utfordringer, er det vanligst å oppleve problemer relatert til valgmateriell. Dette kan for eksempel være at materiellet kom for sent, at kommunen mottok for lite materiell eller feil materiell.

¹ For en nærmere beskrivelse av hvordan kommunene arbeidet med å sikre EVA, se ideas2evidence og Agenda Kaupang (2025). Evaluering av Valgdirektoratet tjenester ved stortings- og sametingsvalget (2025).

De fleste kommunene, sju av ti, er godt tilfredse med kommunens gjennomføring av sametingsvalget. I et åpent tekstfelt uttrykker flere at Valgmedarbeiderportalen kunne hatt mer, og bedre, informasjon og opplæring om sametingsvalget. Det kommer særlig innspill fra minus 30-kommuner som savner innhold tilpasset deres rolle.

Fylkeskommunenes valggjennomføring

Fylkeskommunene har en mer begrenset rolle tilknyttet gjennomføringen av stortingsvalget enn det kommunene har. Fylkestinget oppnevner et distriktsvalgstyre som har ansvaret for valggjennomføringen i fylkeskommunen. Distriktsvalgstyret skal blant annet behandle listeforslag, sørge for at det trykkes stemmesedler og telle opp stemmesedlene fra alle kommunene i valgdistriktet.

Fylkeskommunene har varierte erfaringer med listeforslagsprosessen. En god del vurderer prosessen som ressurskrevende. Det er særlig kontroll av underskrifter som oppleves som en arbeidskrevende oppgave.

Fylkeskommunene skal gi beskjed til alle som er satt opp som kandidat på en liste, og informere om at de har rett til å be om fritak fra å stå på listen. De 14 fylkeskommunene som svarte på undersøkelsen mottok til sammen 57 henvendelser om å slippe å stå på liste før fristen, og fire etter fristen.

Fylkeskommunene har ansvar for at det trykkes opp stemmesedler til valgkretsen. De er svært godt fornøyde med samarbeidet de har med trykkeriet.

De fleste fylkeskommunene har mottatt klager på valggjennomføringen både ved dette og tidligere valg. De fleste opplever at de har god nok kunnskap om behandling av slike klager.

Fylkeskommunene oppga også hvilke sikkerhets- og beredskapstiltak de gjennomførte i forbindelse med valget. Som hos kommunene, er det vanligste å gjennomføre opplæring med søkelys på sikkerhet og beredskap, rettet mot valgmedarbeidere eller andre som var involvert i gjennomføringen av valget. Det er også svært vanlig blant fylkeskommunene å utarbeide ROS-analyser, å gjennomgå direktoratets sjekklistene for sikkerhet ved bruk av EVA, og å gjennomføre tiltak knyttet til fysisk sikring av lokaler og materiell. Veiledningen i sikkerhet og beredskap i Valgmedarbeiderportalen er den klart mest brukte ressursen i fylkeskommunenes arbeid med sikkerhet og beredskap.

Et flertall av fylkeskommunene som svarte på undersøkelsen måtte innføre nye tiltak eller rutiner etter endringene i valgforskriften om informasjonssikkerhet ved bruk av EVA. Endringene var særlig tilknyttet tilgangsstyring. Det var også en god del som måtte innføre begrensninger av datatrafikk eller funksjonalitet på maskinene som benyttes til å kjøre EVA.

Summary

This report presents findings from the 2025 Election Administration Survey (Valggjennomføringsundersøkelsen). The project was carried out by ideas2evidence, Agenda Kaupang, NetNordic and NORCE, and commissioned by the Ministry of Local Government and Regional Development (KDD). The Election Administration Survey is a questionnaire distributed to election officials in Norwegian municipalities and county authorities, following parliamentary and Sámi parliamentary elections, as well as municipal and county council elections. Similar surveys have been conducted several times before. The analyses presented in the report are based on responses from election officials in 89 per cent of the municipalities and 14 of the 15 county authorities.

Polling districts, polling stations and election workers

Most of the municipalities have not made changes to their polling district structure compared to the 2023 election. Among those that have made changes, most have reduced the number of districts since the previous election. It is particularly the largest municipalities that have made changes, and financial considerations are among the most important reasons for altering the polling district structure. Many have also made changes due to lack of suitable premises.

On average, municipalities had around three polling stations during the advance voting, and five polling stations on election day. Advance voting is typically conducted on municipal premises such as town halls or libraries. A slight majority of municipalities offered advance voting in the evening. Usually, this was only offered on selected days during the advance voting period.

The municipalities responding to the survey reported a total of 5 148 election workers during the advance voting period, and 15 178 on election day. On average, 17 election workers were at work during the advance voting period and 49 on election day. Most municipalities found it easy to recruit enough election workers.

Accessibility

Requirements for the design of polling stations were strengthened and clarified in the Election Act adopted in 2023 (KDD, 2025a, p. 3). The municipal electoral committee must ensure that the premises used, both during the advance voting period and on election day, are accessible to all voters. Virtually all municipalities carry out assessments of polling station accessibility for all groups of voters, and many include the municipality's council for persons with disabilities in these assessments. Some also involve the council for senior citizens. Many municipalities have used both KDD's guidance document on universal design of polling stations and election equipment, and the Norwegian Electoral Directorate's practical checklists to ensure universal design of polling stations.

Municipalities may, in exceptional cases, use polling stations where not all voters can enter without assistance. Most municipalities have not used such premises, neither during advance voting nor on election day. It is more common to use polling stations where not all voters can enter without assistance on election day than during the advance voting period. Usually, this pertains to one or two polling stations in a municipality. Most municipalities using such polling stations report that the reason not all voters could enter without assistance was accessibility challenges related to entrances, lifts or

stairs. Often the reason for using such premises was that carrying out the necessary adaptations would be too costly.

Voters with disabilities may have the right to assistance when casting their vote. Approximately half of the municipalities have distributed information about this right. The information is often published on the municipality's website.

The vast majority of election officials state that the municipality has not experienced challenges related to voters with disabilities casting their vote. Voting for persons with visual impairments has also proceeded without challenges in almost all municipalities.

Ballot papers, information posters and election equipment

Almost all municipalities received their ballot papers on time, and most consider the quality of the ballots to be good. It was common for voters to move or remove ballot papers from the voting booth, but this usually occurred only in one or a few cases. Such movement or removal of ballot papers was more common during advance voting than on election day. Many municipalities displayed the Electoral Directorate's posters showing the lists standing for election in the electoral district.

Many municipalities have ordered new election equipment this year, and most did so through valgutstyr.no. Many have purchased ID badges for election workers, and quite a few have purchased ballot boxes. Most municipalities received the equipment on time and are happy with the quality of the products.

Voting

Most election officials reported that the municipality only accepts passports, national ID cards, (digital) driving licences and bank cards with a photo as valid identification when voting. Among the municipalities that state they accept other forms of identification, about half have official guidelines stating which kinds of identification should be accepted. Approximately half of the municipalities have turned away voters due to insufficient identification.

All municipalities assessed the waiting time in polling stations as short or acceptable. There have been instances in which ballot papers could not be placed directly into the ballot box due to lack of access to the electronic electoral register, but such instances were relatively rare.

Counting and late arrival of advance votes

Around half of municipalities use scanning during the second count of votes. It is most common to scan within the municipality itself, but a few cooperate with other municipalities and scan there.

The Election Act adopted in 2023 introduced new requirements for the counting of votes. Advance votes must be counted per polling station, and the first count of election day votes must take place in each polling station. Most municipalities did not find these requirements difficult to meet.

Slightly more than half of the municipalities began preparing advance votes before the election day. Most began preparations on the day before election day.

The Electoral Directorate has an agreement with Posten/Bring regarding forwarding advance votes from the receiving municipality to the voter's home municipality. Municipalities are satisfied with this service.

Around half of the municipalities received advance votes that arrived too late. On average, just under 30 such votes were received per municipality. There are several reasons why advance votes arrive too late, including long delivery times for overseas votes, slow delivery in the regular postal system, and misdirected advance votes from other municipalities.

Complaints and complaint handling

Most municipalities reported that they have not received complaints about how the election was conducted, neither in this election nor in previous ones. Among the municipalities that have received complaints, around two out of three feel they have sufficient knowledge about complaint handling.

Security and emergency preparedness

Most municipalities have carried out training with a focus on emergency preparedness, risk and vulnerability analyses (RVA), and they have used the Electoral Directorate's checklists for security when using EVA.

The most frequently used resources in municipalities' security and emergency preparedness work related to the election were training sessions and the guidance on security and emergency preparedness in the Election Worker Portal (Valgmedarbeiderportalen). Hired consultancy and external expertise were used to a limited extent.

In June 2025, amendments were made to the Election Regulations concerning information security when using EVA, including matters related to access control and the use of monitoring software. Two out of five municipalities state that the regulatory changes triggered the need for new measures or routines. These were particularly related to restricting data traffic or functionality on devices used to access EVA, and access control.

Sámi parliamentary election

The Sámi Parliament has the overall responsibility for conducting the Sámi parliamentary election, and the Electoral Directorate supports them in this work. Municipalities are responsible for the practical administration of the Sámi parliamentary election.

Seven out of ten municipalities received the materials needed for the Sámi parliamentary election on time. It was particularly the largest municipalities that lacked materials when the advance voting period began.

The survey finds that both voting and the counting of votes in the Sámi parliamentary election have generally worked well. More than eight out of ten municipalities report that they have not experienced any challenges in connection with these processes. Among those that did report challenges, problems related to election materials were the most common. Examples include materials arriving too late, the municipality receiving too little material, or receiving incorrect material.

Most municipalities—seven out of ten—are satisfied with their administration of the Sámi parliamentary election. In an open text field, several expressed that the Election Worker Portal could have provided more, and better, information and training regarding the Sámi parliamentary election. Input comes particularly from “minus-30” municipalities, who miss content tailored to their role.

County authorities’ election administration

County authorities have a more limited role in the administration of parliamentary elections than municipalities. The county council appoints a district electoral committee, which is responsible for election administration in the county. The district electoral committee processes list proposals, ensures that ballot papers are printed, and performs the count of ballot papers from all municipalities in the electoral district.

County authorities have varied experiences with the list proposal process. Many find the process to be resource demanding. Verification of signatures is reported as particularly labour intensive.

County authorities must notify all individuals listed as candidates and inform them of their right to request exemption. The 14 county authorities responding to the survey received a total of 57 exemption requests before the deadline, and four after the deadline.

County authorities are responsible for printing ballot papers for the electoral district. They are highly satisfied with their cooperation with the printer.

Most county authorities have received complaints about the conduct of elections, both in this and previous elections. Most feel they have sufficient knowledge to handle such complaints.

County authorities also reported which security and emergency preparedness measures they implemented in connection with the election. As in the municipalities, the most common measures were training with a focus on security and emergency preparedness, aimed at election workers or others involved in the administration of the election. It is also very common for county authorities to prepare RVA analyses, review the Directorate’s checklists for security when using EVA, and implement measures related to physical security of premises and materials. The guidance on security and emergency preparedness in the Election Worker Portal is by far the most used resource in county authorities’ security and emergency preparedness work.

Most of the county authorities responding to the survey had to introduce new measures or routines following the amendments to the Election Regulations concerning information security when using EVA. The amendments particularly required changes to access control. Many also had to introduce restrictions on data traffic or functionality on devices used to run EVA.

1 Om undersøkelsen

Dette kapittelet presenterer undersøkelsens bakgrunn og formål. Vi gjør også rede for datainnsamlingsprosessen, og presenterer svarprosent for kommuner og fylkeskommuner. Til sist går vi igjennom rapportens oppbygging.

Undersøkelsens mandat og bakgrunn

Denne rapporten presenterer funn fra valggjennomføringsundersøkelsen 2025. Prosjektet er utført av ideas2evidence, Agenda Kaupang, NetNordic og NORCE, på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD).

Undersøkelsen er rettet mot valgansvarlige i kommuner og fylkeskommuner, og tilsvarende undersøkelser er gjennomført en rekke ganger tidligere (se f.eks. Kantar TNS, 2018; Oslo Economics, 2019, 2021, 2024). Valggjennomføringsundersøkelsen gjennomføres annethvert år, i etterkant av henholdsvis stortings- og sametingsvalget, og kommunestyre- og fylkestingsvalget. Parallelt med undersøkelsen er det utført en evaluering av Valgdirektoratets tjenester til kommuner og fylkeskommuner, som bygger på en spørreundersøkelse og en rekke intervjuer med valgansvarlige i kommuner og fylkeskommuner. Denne evalueringen er dokumentert i ideas2evidence og Agenda Kaupang, 2025. Vi henviser til funn fra intervjuene, og evalueringen generelt, der det er relevant.

Formålet med valggjennomføringsundersøkelsen er å kartlegge og dokumentere den praktiske gjennomføringen av stortings- og sametingsvalget i 2025.

Gjennomføring av valg i Norge

Valgene er viktige bærebjelker i et velfungerende demokratisk system. Det gjennomføres valg i Norge annet hvert år. Valget til Storting og Sameting ble avholdt 8. september 2025. I 118 kommuner ble det også avholdt valg 7. september.² Perioden for forhåndsstemming var fra mandag 11. august til fredag 5. september.

Organisering og ansvar

I Norge har KDD det statlige ansvaret for gjennomføringen av stortings-, kommunestyre- og fylkestingsvalg. En betydelig del av det operative arbeidet gjennomføres av kommunene og fylkeskommunene. De støttes av Valgdirektoratet i dette arbeidet.

Valgdirektoratet er underlagt KDD, og har siden opprettelsen i 2016 hatt ansvar for å støtte kommuner og fylkeskommuner i den praktiske gjennomføringen av valget. Direktoratets overordnede prioritering i 2025 var i likhet med tidligere år «å bidra til en korrekt, sikker, åpen og tillitvekkende gjennomførings av stortings- og sametingsvalget i 2025» (KDD, 2025a). Direktoratet bidrar til dette blant annet gjennom valgadministrasjonssystemet EVA, opplæring, informasjon og et kontaktsenter.

Etter valgloven er kommunene den hovedansvarlige for gjennomføring av valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyrer. En betydelig del av det operative arbeidet med forberedelse og gjennomføring av

² Såkalt «todagersvalg»

valg er dermed lagt til kommunene og fylkeskommunene. Dette innebærer blant annet at kommunene må bestemme hvor mange, og hvilke valglokaler som benyttes, de må rekruttere og gi opplæring til valgmedarbeidere som tar imot stemmer, og de skal telle alle stemmesedler to ganger.

Ved gjennomføring av stortingsvalg har fylkeskommunene i det forberedende arbeidet ansvar for godkjenning av partienes listeforslag og trykking av stemmesedler. Etter at stemmene er samlet inn har de ansvaret for den endelige opptellingen av stemmer og valgoppgjøret.

Valgdirektoratet støtter kommunenes og fylkeskommunenes arbeid med valggjennomføringen, men det er hver enkelt kommune og fylkeskommune som er ansvarlig for at valget gjennomføres på en korrekt måte.

Det er Sametinget som har det overordnede ansvaret for gjennomføringen av sametingsvalget. Valgdirektoratet skal støtte Sametinget i dette arbeidet. Kommunene har ansvaret for den praktiske gjennomføringen av sametingsvalget.

Viktige kjennetegn ved valg som lovpålagt oppgave

Gjennomføring av valg er en fast og lovpålagt oppgave for kommuner og fylkeskommuner. Men mens en rekke kommunale oppgaver handler om å drifte tjenester kontinuerlig, som barnevern, grunnskole og vann og avløp, er valggjennomføring en oppgave som for de aller fleste kommuner ikke er kontinuerlig. I stedet deler oppgaven mange kjennetegn ved prosjekter, ved at det har avgrenset omfang og skal gjennomføres på et bestemt tidspunkt innenfor gitte tids- og ressursrammer (Rolstadås, 2025). Det har også tydelige faser, med en forberedende fase, en gjennomføringsfase med forhåndsstemming, selve valgdagen og opptellingen, og så etterarbeidet kontroll og klagebehandling.

Enkelte aktører som større kommuner, Valgdirektoratet og KDD arbeider med tilrettelegging og forberedelse til valg på kontinuerlig basis. For de aller fleste involverte i kommuner og fylkeskommuner er imidlertid valgene «sesongarbeid» utført av personer med andre roller og oppgaver i andre deler av året. For disse kommunene og fylkeskommunene må hele eller store deler av valgorganisasjonen etableres på nytt annethvert år. Selv om valgansvarlige og valgmedarbeidere ofte er personer som har bygget opp kunnskap og erfaring over mange valg, gir denne måten å organisere arbeidet på utfordringer med tanke på langsiktig kompetanseoppbygging, læring og kontinuitet. Det gjør også skillet større mellom små, «sesongarbeidende» kommuner og aktørene som arbeider kontinuerlig med valg.

Gjennomføring av valg har også enkelte kjennetegn som gjør dem unike som oppgave med prosjektkarakter:

- ◆ Valgene blir gjennomført i en kompleks organisasjon med mange involverte aktører i ulike roller og med ulikt ansvar.
- ◆ Valg er strengt regulert. Valgloven med tilhørende forskrift gir detaljerte regler for hvordan de ulike oppgavene og delene skal gjennomføres. Korrekt og sikker valggjennomføring er en grunnleggende egenskap ved demokratiet. Toleransen for feil og avvik er lav.
- ◆ Oppmerksomheten rundt valgene er høy, og åpenhet er et viktig kjennetegn ved demokratiske valg. Valgobservatører, media og andre følger nøye med på hvordan de blir gjennomført. Oppmerksomheten rundt sikkerhet, som i den senere tiden har preget diskusjonen rundt valg og valggjennomføring både i Norge og internasjonalt, hører også med i dette bildet.
- ◆ Gjennomføring av valg er svært tidskritisk. Valgdagen er gitt, og alt må fungere når det skal.

Ny valglov

I 2023 ble det vedtatt en ny valglov (Lov 2023-06-16-62). Årets valg er det første valget som gjennomføres etter at den nye valgloven tredde i kraft 1. mai 2024. Det nye regelverket innebærer flere endringer med konsekvenser for gjennomføringen av valg, blant annet knyttet til tilgjengelighet og universell utforming, behandling av listeforslag, og opptelling av stemmer og klager. Mange av endringene tydeliggjør og presiserer hvilke regler og rutiner som allerede gjelder, med mål om å styrke åpenhet og dermed velgernes tillit til valggjennomføringen (Prop. 45 L, 2022-2023).

Vi gir en nærmere gjennomgang av endringene i de relevante kapitlene, samt i evalueringsrapportens kapittel 4.1 (ideas2evidence og Agenda Kaupang, 2025).

Sentrale hypoteser og nedbrytningsvariabler

Denne rapporten er først og fremst en beskrivelse av gjennomføringen av valget i 2025. Den kan være godt egnet til å oppdage problemstillinger for undersøkelser, men har i utgangspunktet ingen egne definerte problemstillinger som den søker å besvare.

Vi ser allikevel at det er grunn til å se nærmere på om valgene er gjennomført på samme måte alle steder, eller om det er viktige forskjeller i valggjennomføringen mellom ulike kommuner og fylkeskommuner. På bakgrunn av hvordan valg er organisert, er det interessant spørsmål å undersøke hvorvidt kommunestørrelse har betydning for hvordan den valgansvarlige vurderer gjennomføringen av valget. I rapporten vil vi derfor undersøke dette nærmere ved å benytte kommunens befolkningsstørrelse som bakgrunnsvariabel.

Gjennomføring av undersøkelsen

Valggjennomføringsundersøkelsen bygger i all hovedsak på en spørreundersøkelse. I tillegg har vi supplert datamaterialet med intervjudata der det har vært relevant.³

Spørreundersøkelsen

Valggjennomføringsundersøkelsen 2025 ble sendt ut til valgansvarlige i kommuner og fylkeskommuner 16. september 2025, omtrent en uke etter stortings- og sametingsvalget. Utsendelsen ble koordinert med innsamling av spørreundersøkelsesdata til evalueringen av Valgdirektoratets tjenester for 2025 (se ideas2evidence og Agenda Kaupang, 2025), slik at kommunene mottok ett samlet spørreskjema som inneholdt to undersøkelser. Fylkeskommunene fikk et skjema tilpasset sin rolle.

Spørreskjemaet besto av en kombinasjon av spørsmål med faste svaralternativer og åpne spørsmål. Vi la vekt på å gi respondentene muligheter til å beskrive sine erfaringer med ord, og til å utdype svarene de ga på de strukturerte spørsmålene. Spørreskjemaet bygger videre på skjemaet som er benyttet i tidligere valggjennomføringsundersøkelser. Utviklingen av årets skjema ble gjort i nært samarbeid

³ Datainnsamlingen har vært koordinert med datainnsamlingen til evalueringen av Valgdirektoratets tjenester ved stortings- og sametingsvalget 2025. Se ideas2evidence og Agenda Kaupang (2025) for en omtale av datainnsamlingen i det prosjektet.

med oppdragsgiver. NetNordic og NORCE bidro med faglig kvalitetssikring av relevante deler i skjemaet.

En konsekvens av at skjemaet har vært benyttet i mange tidligere runder, er at det er brukt noe ulike skalaer i forskjellige deler av rapporten. Der dette kan by på tolkningsutfordringer gjør vi oppmerksom på det.

Kontaktinformasjon til valgansvarlige i kommuner og fylkeskommuner ble stilt til rådighet av Valgdirektoratet. Hver kommune og fylkeskommune var oppført med to navngitte valgansvarlige. Hvordan ansvaret var fordelt mellom disse to framgikk ikke av lista. Vi trakk derfor tilfeldig hvem av dem som mottok undersøkelsen.

Fire av fylkeskommunene har to valgdistrikt. Dette gjaldt følgende fylker og valgdistrikt:

- ◆ Innlandet (Hedmark og Oppland)
- ◆ Agder (Aust- og Vest-Agder)
- ◆ Vestland (Hordaland og Sogn og Fjordane)
- ◆ Trøndelag (Sør- og Nord-Trøndelag)

Ettersom disse fire fylkeskommunene har organisert seg med felles valgansvarlige for begge valgdistrikt, har vi behandlet fylkeskommunene som respondenter, heller enn valgdistriktene.

Den valgansvarlige mottok først en invitasjon på e-post. Deretter ble sendt ut en påminnelse på e-post og SMS, og det ble gjennomført en ringerunde. I kommuner og fylkeskommuner som ikke hadde svart på undersøkelsen etter disse fire kontaktforsøkene, ble det sendt ut en invitasjon via e-post og SMS til den andre valgansvarlige. Vedkommende fikk ytterligere én påminnelse på e-post og en avsluttende telefonoppringning.

Det ble informert om spørreundersøkelsen i et brev fra KDD til alle kommuner og fylkeskommuner, og i en nyhetssak i Valgmedarbeiderportalen.

Svarprosent og respondenter

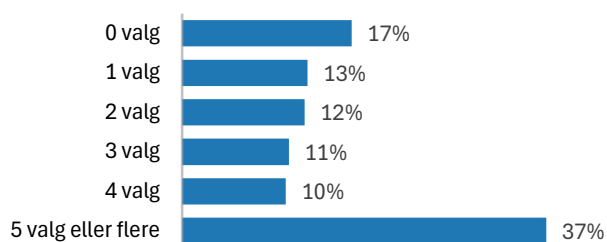
Vi oppnådde svar fra **89 prosent av kommunene**, og **14 av 15 fylkeskommuner**.⁴ Blant kommunene svarte de aller fleste, 86 prosent, på samtlige spørsmål i undersøkelsen. Blant fylkeskommunene som svarte, hadde samtlige svart på alle spørsmål.

Med så høy svarprosent, er det ikke utfordringer med representativitet. Vi har god representasjon på sentrale kjennetegn som befolkningsstørrelse, sentralitet, valgdistrikter til stortingsvalget og valgkretser til sametingsvalget, samt av kommuner med ulike roller under sametingsvalget (se vedlegg 3 for detaljer).

Tidligere erfaring med gjennomføring av valg utgjør en viktig bakgrunn og kontekst for de valgansvarliges svar i spørreundersøkelsen. Figur 1.1 og 1.2 viser respondentenes tidligere erfaringer med gjennomføring av valg i henholdsvis kommuner og fylkeskommuner. Blant de valgansvarlige i kommunene, har de fleste vært valgansvarlig for flere valg tidligere. Kun 17 prosent hadde sitt første valg i 2025, og mer enn en tredjedel (37 prosent) har gjennomført fem valg eller flere.

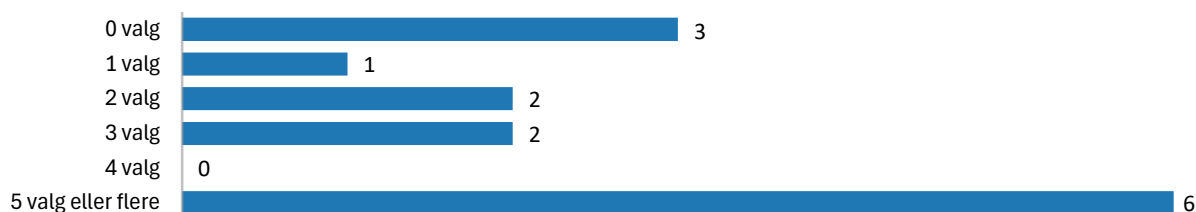
⁴ Oslo regnes i denne sammenhengen både som en kommune og en fylkeskommune, og fikk tilsendt begge undersøkelser.

Figur 1.1: Hvor mange valg har du tidligere vært valgansvarlig for? I dette spørsmålet sikter vi til både stortings-, sametings-, kommunestyre- og fylkestingsvalg (kommuner, prosent, N = 316)

Også i fylkeskommunene (figur 1.2) har de fleste respondentene betydelig erfaring med gjennomføring av valg fra tidligere. Kun tre respondenter gjennomførte sitt første valg i 2025, og seks respondenter har vært valgansvarlig for fem valg eller flere.

Figur 1.2: Hvor mange valg har du tidligere vært valgansvarlig for? I dette spørsmålet sikter vi til både stortings-, sametings-, kommunestyre- og fylkestingsvalg (fylkeskommuner, prosent, N = 14)

Intervjuer

Totalt ble det gjennomført 33 intervjuer med valgansvarlige i kommuner og fylkeskommuner. Fem av intervjuene var med valgansvarlige i en fylkeskommune, mens 27 var med valgansvarlige i en kommune. Syv av kommuneintervjuene ble gjennomført som parintervju med både den valgansvarlige og en person med ansvar for sikkerhet i kommunene. Hensikten med intervjuene var å få en bedre forståelse for sikkerhetspraksis og sikkerhetskultur i kommunene.

Utvalget av kommuner og fylkeskommuner ble gjort strategisk for å sikre variasjon i kommunestørrelse, geografisk spredning og erfaring med valggjennomføring. Vi la også vekt på å inkludere kommuner med særskilt ansvar i gjennomføringen av sametingsvalget. For mer informasjon, se evalueringen av Valgdirektoratets tjenester (ideas2evidence og Agenda Kaupang, 2025).

Rapportens oppbygging

Rapporten er delt inn i ni tematiske kapitler. Kapittel 2-9 viser svar fra de valgansvarlige i kommunene. Fordi fylkeskommunene har andre, og mer begrensede, oppgaver i forbindelse med gjennomføringen av stortingsvalget, presenteres svar fra de valgansvarlige i fylkeskommunene for seg i kapittel 10.

Kapittel 2 tar for seg tematikkene stemmekretser, valglokaler og valgmedarbeidere. I dette kapittelet ser vi blant annet på hvorvidt, og eventuelt hvorfor, kommunene har gjort endringer i stemmekretsene siden forrige valg. Vi kartlegger også antallet valglokaler som har blitt benyttet under forhåndsstemmingen og på valgdagen, og ser på hvor mange valgmedarbeidere som har vært involvert i valggjennomføringen.

Kapittel 3 belyser kommunenes arbeid med å sikre god tilgjengelighet under valggjennomføringen. Vi tar blant annet for oss arbeidet med å vurdere tilgjengelighet i valglokalene, og kartlegger omfanget av valglokaler der velgerne ikke kunne ta seg inn uten hjelp. Vi ser også på kommunenes arbeid med å legge til rette for velgere som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, og for velgere med nedsatt syn.

Kapittel 4 ser på kommunenes erfaringer med stemmesedler og annet utstyr de har benyttet under gjennomføringen av valgene. Vi kartlegger også kommunenes bruk av informasjonsoppslag om hvilke lister som stiller til valg i valgdistriktet.

Kapittel 5 belyser ulike praktiske rammer rundt stemmegivningen, så som praksis for godkjenning av legitimasjon, ventetid i valglokalene og strømbrydd eller kommunikasjonsbrydd mot det elektroniske manntallet.

Kapittel 6 tar for seg kommunenes erfaringer med opptelling. Kapitlet kartlegger bruken av maskinell opptelling, og dokumenterer også kommunenes erfaringer med de nye kravene til opptellingen som kom i valgloven fra 2023. Vi kartlegger også praksisen for klargjøring av forhåndsstemmer, og erfaringer med videresending og for sent innkomne forhåndsstemmer.

Kapittel 7 belyser kommunenes erfaringer med klager på valggjennomføringen, og innhenter vurderinger av hvorvidt kommunene opplever at de har tilstrekkelig kunnskap om klagebehandling.

Kapittel 8 kartlegger kommunenes arbeid med sikkerhet og beredskap i forbindelse med valggjennomføringen, med vekt på hvordan de arbeider med å sikre EVA. Kapitlet dokumenterer hvilke sikkerhets- og beredskapstiltak som ble gjennomført i forbindelse med valget, og ser på hvorvidt kommunen måtte innføre nye tiltak etter endringene i valgforskriften som kom i juni 2025.

Kapittel 9 dokumenterer kommunenes erfaringer med sametingsvalget. Dette inkluderer blant annet hvorvidt kommunene hadde alt materiell tilgjengelig, og om de opplevde utfordringer i forbindelse med stemmegivning eller opptelling.

Kapittel 10 presenterer funn fra valggjennomføringsundersøkelsen til fylkeskommunene. Vi dokumenterer de valgansvarliges erfaringer med listeforslag og produksjon av stemmesedler. Vi ser også på fylkeskommunenes erfaringer med klager på valggjennomføringen, og innhenter vurderinger av hvorvidt de opplever at de har tilstrekkelig kompetanse på klagebehandling. Kapitlet dokumenterer også fylkeskommunenes arbeid med sikkerhet og beredskap i forbindelse med valggjennomføringen.

2 Stemmekretser, valglokaler og valgmedarbeidere

I dette kapittelet belyser vi hvorvidt og hvorfor kommunene har gjort endringer i stemmekretsene siden forrige valg. Vi ser også på antallet valglokaler i forhåndsstemmeperioden og på valgdagen. Til sist i kapittelet kartlegger vi hvor mange valgmedarbeidere som har vært involvert i årets valggjennomføring, og kommunenes erfaringer med rekruttering av disse medarbeiderne.

Tilgjengelighet og rammer for kommunens valggjennomføring

Stemmekretser og valglokaler utgjør viktige rammer for valggjennomføringen i en kommune. Det er stort lokalt handlingsrom i utformingen av disse rammene, og kommunenes valg tilknyttet forhold som antall kretser, åpningstider under forhåndsstemmingen og krav til legitimasjon påvirker hvor tilgjengelig det er å stemme. Dette kapittelet kartlegger slike generelle rammer for tilgjengeligheten ved valg, mens vi i neste kapittel ser på de rammene som omhandler tilgjengelighet for ulike grupper av velgere, som personer som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, eller personer med nedsatt syn.

Stemmekretser og valglokaler

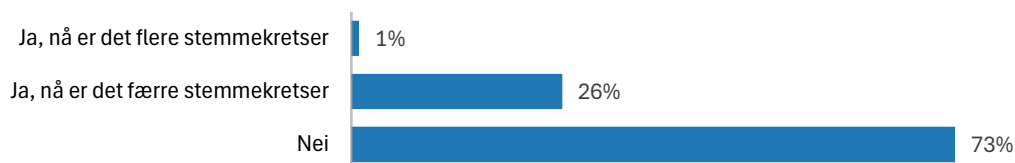
Det er kommunestyret som bestemmer hvor mange stemmekretser det skal være i kommunen, men de kan delegere dette ansvaret til valgstyret. Som hovedregel skal det bare være et valglokale i hver krets, og dermed bestemmer kommunestyret eller valgstyret i praksis også hvor mange valglokaler kommunen skal ha. Statistikk fra SSB viser at det i snitt var fem stemmekretser i hver kommune ved stortingsvalget i 2025 (SSB, 2025). Hvis det er nødvendig for at velgerne skal få stemt, kan valgstyret opprette flere valglokaler i kretsen.

Endringer i stemmekretsinnndelingen

I undersøkelsen ble de valgansvarlige i kommunene bedt om å oppgi hvorvidt kommunen har gjort endringer i stemmekretsinnndelingen sammenlignet med forrige valg, i 2023. Figur 2.1 viser at litt mer enn en fjerdedel av kommunene (27 prosent) har gjort endringer. Blant de som har gjort endringer, innebærer endringen i hovedsak at det blir *færre kretser*. Kun noen få kommuner hadde *flere kretser* i årets valg, sammenlignet med i 2023.

Sammenligninger med forrige kommunestyre- og fylkestingsvalg (Oslo Economics, 2024, s. 11) og forrige stortingsvalg (Oslo Economics, 2021, s. 12), viser at det er en betydelig høyere andel av kommunene som har redusert antall stemmekretser ved årets valg, enn i de to foregående valgene. Tilsvarende andeler var 13 prosent i 2023, og 19 prosent i 2021.

Figur 2.1: Har kommunen gjort endringer i stemmekretsinnndelingen sammenlignet med valget i 2023? (prosent, N = 316)

Spørsmålet inkluderte også alternativene «Ja, men kun grensejustering» og «Vet ikke/Har ikke grunnlag for å svare». Ingen respondenter valgte disse alternativene.

Analyser der vi sammenligner kommuner av ulik størrelse (jf. tabell 2.1), viser at det særlig er de største kommunene som har gjort endringer. Blant disse kommunene hadde i underkant av tre fjerdedeler (71 prosent) færre stemmekretser i 2025 enn i 2023. Blant de minste kommunene svarte kun elleve prosent det samme.

Tabell 2.1: Har kommunen gjort endringer i stemmekretsinnndelingen sammenlignet med valget i 2023? Sammenligning, kommunestørrelse (prosent, N = 316)

	Ja, nå er det flere stemmekretser	Ja, nå er det færre stemmekretser	Nei
Kommunestørrelse			
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=17)	6 %	71 %	24 %
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=146)	1 %	32 %	68 %
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=106)	0 %	17 %	83 %
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=47)	2 %	11 %	87 %

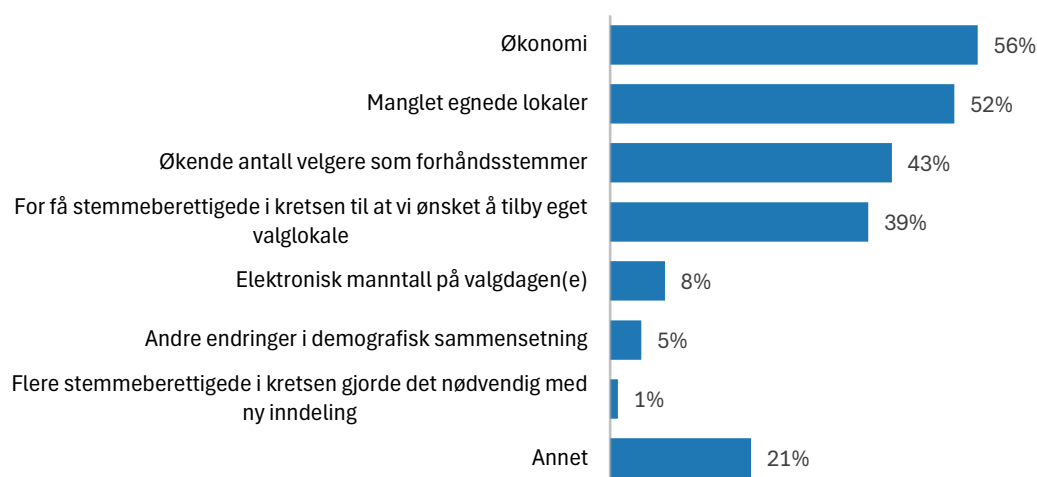
Spørsmålet inkluderte også alternativene «Ja, men kun grensejustering» og «Vet ikke/Har ikke grunnlag for å svare». Ingen respondenter valgte disse alternativene.

Kommunene som svarte at de gjorde endringer i stemmekretsinnndelingen, fikk et oppfølgingsspørsmål der de ble bedt om å oppgi årsaken til at stemmekretsene ble endret (jf. figur 2.2). Her er det viktig å ha i mente at for så godt som alle som svarte på spørsmålet, innebar endringen en *reduksjon* i antall stemmekretser.

De to vanligste årsakene til å endre stemmekretser, er økonomi (56 prosent), og at kommunen manglet egnede lokaler (52 prosent). Det var også mange som svarte at endringen skyldes at et økende antall velgere forhåndsstemmer (43 prosent), eller at det var for få stemmeberettigede i kretsen til at kommunen ønsket å tilby et eget valglokale (39 prosent).

En sammenligning med valggjennomføringsundersøkelsene fra 2021 og 2023, viser at økonomi har blitt en stadig viktigere årsak til stemmekretsendringer. I 2021 oppgav kun 17 prosent at økonomi var en av årsakene bak endringen.

Figur 2.2: Hva var årsaken(e) til at stemmekretsene ble endret? (prosent, N = 84. Flere svar mulig)

Analysen der vi sammenligner kommuner av ulike størrelse (jf. tabell 2.2), viser at økonomi blir oppgitt som årsak til endringen i større grad blant store kommuner enn blant små kommuner, mens mangel på egnede lokaler oppgis i større grad blant de mindre kommunene. Vi ser også at endring av stemmekretser på bakgrunn av for få stemmeberettigede i kretsen, forekommer i størst grad blant de aller minste kommunene.

Tabell 2.2: Hva var årsaken(e) til at stemmekretsene ble endret? Sammenligning, kommunestørrelse (prosent, N = 84. Flere svar mulig)

	Økonomi	Manglet egnede lokaler	For få stemmeberettigede i kretsen til at vi ønsket å tilby eget valglokale	Økende antall velgere som forhåndsstemmer
Kommunestørrelse				
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=13)	62 %	46 %	31 %	31 %
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=47)	64 %	49 %	36 %	51 %
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=18)	39 %	61 %	39 %	44 %
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=6)	33 %	67 %	83 %	0 %

Alternativene «elektronisk manntall på valgdagen(e)», «andre endringer i geografisk sammensetning», «flere stemmeberettigede i kretsen gjorde det nødvendig med ny inndeling» og «annet» er utelatt fra fremstillingen, se figur 2.2.

Valglokaler i forhåndsstemmeperioden

Det er opp til valgstyret å beslutte hvor det skal mottas stemmer i forhåndsstemmeperioden. Typiske steder det tas imot forhåndsstemmer kan for eksempel være ved kommunale bibliotek, i tilknytning til et kjøpesenter eller ved en studieinstitusjon. Valgloven krever at «*velgere som er beboere eller pasienter på helse- og omsorgsinstitusjoner, eller innsatte i fengsler, skal kunne forhåndsstemme der*» (§ 7-2, tredje ledd).

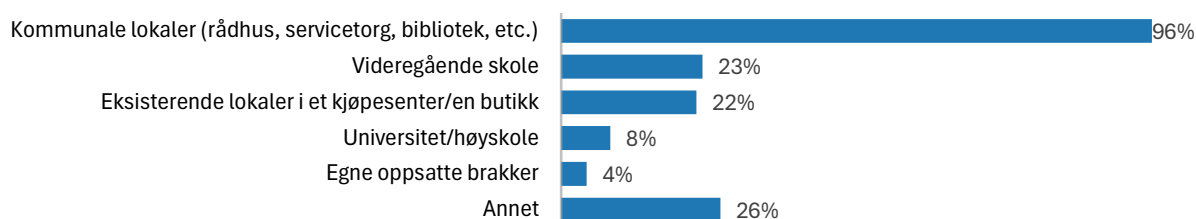
Tabell 2.3 viser at kommunene i snitt hadde rundt 3 valglokaler i forhåndsstemmeperioden. Dette er omtrent på samme nivå som ved valget i 2023 (Oslo Economics, 2024, s. 11). Ikke uventet, er det betydelige variasjoner mellom kommuner av ulike størrelse: I de største kommunene var det i snitt 9 valglokaler i forhåndsstemmeperioden, mens i de minste var det rundt 2. De største kommunene trekker opp snittet, med hhv. 29, 18 og 17 forhåndsstemmelokaler i Oslo, Bergen og Trondheim.

Tabell 2.3: Hvor mange valglokaler hadde kommunen i forhåndsstemmeperioden? Sammenligning, kommunestørrelse (gjennomsnitt, N = 303)

	Hvor mange valglokaler hadde kommunen i forhåndsstemmeperioden?
Total (n=303)	2,5
Kommunestørrelse	
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=17)	8,8
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=142)	2,7
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=102)	1,5
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=42)	1,5

Vi ba også kommunene om å oppgi hva slags steder de tilbød forhåndsstemming. Så godt som samtlige kommuner (96 prosent) svarte at de hadde forhåndsstemming i kommunale lokaler som rådhus, bibliotek eller servicetorg. Etter dette er det vanligste å tilby forhåndsstemming ved en videregående skole (23 prosent), eller i eksisterende lokaler i et kjøpesenter eller en butikk (22 prosent).

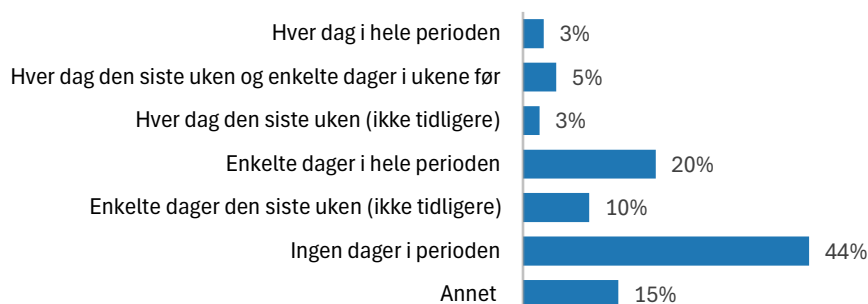
Figur 2.3: Tilbød kommunen forhåndsstemming på noen av disse stedene? (prosent, N = 312. Flere svar mulig)

Nesten en fjerdedel av respondentene svarte at de tilbød forhåndsstemming på andre steder enn de som var nevnt blant alternativene i spørsmålet. Disse fikk mulighet til å utdype svaret sitt i et åpent tekstfelt. Det kom svar fra 86 kommuner. Flere svarte at de har tatt i bruk ulike typer skoler. Blant disse, blir folkehøyskoler nevnt av mange. Noen svarte også at de har tatt i bruk ulike typer forsamlingshus eller lokaler på militært område.

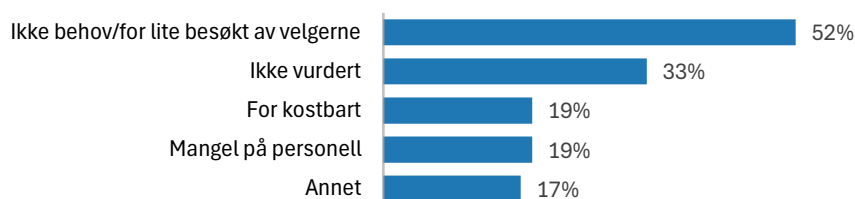
Vi ba også kommunene om å oppgi i hvilke perioder av forhåndsstemmingen valglokalene var kveldsåpne (etter 18.00). Litt færre enn halvparten (44 prosent) svarte at de ikke hadde kveldsåpent i løpet av forhåndsstemmeperioden. Blant de som har hatt kveldsåpent, er det klart vanligste at det har vært kveldsåpent enkelte dager i perioden. Det er få kommuner som har hatt åpent hver dag i perioden, og analyser der vi sammenligner kommuner av ulik størrelse viser at det først og fremst er de aller største kommunene som har hatt dette. Blant kommunene med over 50 000 innbyggere, svarte en fjerdedel at det var kveldsåpent hver dag i perioden.

Figur 2.4: I hvilken periode av forhåndsstemmingen fantes valglokaler i kommunen som var åpne etter 18:00? (prosent, N = 314)

De kommunene som ikke hadde kveldsåpne valglokaler i forhåndsstemmeperioden, ble bedt om å oppgi årsaken til dette. Figur 2.5 viser at den vanligste årsaken, er at kommunen vurderer at det ikke er behov for det, fordi det ville blitt for lite besøkt av velgerne. Dette gjelder rundt halvparten av kommunene som ikke hadde kveldsåpne lokaler. En tredjedel (33 prosent) svarte at de ikke har vurdert kveldsåpne lokaler, mens en av fem (19 prosent) svarte at de vurderte det som for kostbart, eller at de manglet personell til å kunne ha kveldsåpne lokaler. Vi ser ingen tydelige variasjoner i årsaker mellom kommuner av ulik størrelse.

Figur 2.5 Hva var årsaken til at kommunen ikke hadde lokaler som var åpne etter 18:00 i forhåndsstemmeperioden? (prosent, N = 138. Flere svar mulig)

Valglokaler på valgdagen(e)

De fleste kommuner gjennomfører valget på én dag, men det er også noen kommuner der kommunestyret har vedtatt at kommunen skal ha todagersvalg. Da er det også mulig å avgi valgtingsstemme på søndagen før valgdagen. Ifølge opplysninger fra SSB hadde 118 kommuner todagersvalg i år, som er en nedgang fra 2023 (SSB, 2025).

Tabell 2.4 viser at kommunene som svarte på undersøkelsen i snitt hadde rundt 5 valglokaler (4,6 per kommune) på valgdagen. Snittet er noe lavere enn i 2023, da det lå på 5,3.

Det er betydelig variasjon mellom kommuner av ulik størrelse også her: De største kommunene hadde i snitt rundt 20 valglokaler, mens de minste hadde rundt 2. Her er det verdt å merke seg at snittet for de største kommunene trekkes betydelig opp av Oslo, som oppgir at det var 100 valglokaler på valgdagen. De neste kommunene på lista er Bergen og Stavanger med hhv. 37 og 27 lokaler.

Tabell 2.4 Hvor mange valglokaler hadde kommunen på valgdagen(e)? Sammenligning, kommunestørrelse (gjennomsnitt, N = 310)

	Hvor mange valglokaler hadde kommunen på valgdagen(e)?
Total (n=310)	4,6
Kommunestørrelse	
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=17)	19,6
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=145)	5,0
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=102)	2,7
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=46)	2,0

Valgmedarbeidere

Når kommunen skal gjennomføre et valg, trengs det valgmedarbeidere som kan utføre en rekke ulike oppgaver. Dette kan for eksempel være snakk om stemmemottakere eller opptellingspersonell. Det er opp til kommunen å vurdere hvor mange valgmedarbeidere det er behov for å rekruttere.

Kommunene som svarte på undersøkelsen, har totalt rapportert om 5148 valgmedarbeidere som jobbet under forhåndsstemmeperioden, og 15 178 på valgdagen. Tabell 2.5 viser at det i snitt var 17 valgmedarbeidere på jobb i forhåndsstemmeperioden, og 49 valgmedarbeidere på valgdagen. Ikke uventet, viser tabellen at det er store variasjoner mellom kommuner av ulik størrelse. Kommunene med over 50 000 innbyggere hadde i snitt 86 personer i arbeid under forhåndsstemmingen og 295 på valgdagen, mens i de minste kommunene var i snitt seks personer på jobb under forhåndsstemmingen og 12 på valgdagen. Også her trekker Oslo opp snittet. Kommunen oppgir at det var 500 valgmedarbeidere som jobbet under forhåndsstemmeperioden og 1600 på valgdagen.

Tabell 2.5: Hvor mange valgmedarbeidere har jobbet i forhåndsstemmeperioden og på valgdagen? Sammenligning, kommunestørrelse (gjennomsnitt, N = 306)

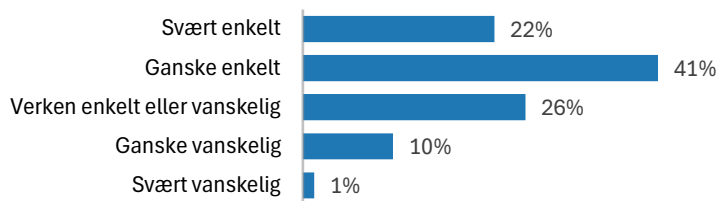
	Hvor mange valgmedarbeidere har jobbet i forhåndsstemmeperioden?	Hvor mange valgmedarbeidere jobbet på valgdagen(e)?
Total (n=306)	16,8	49,3
Kommunestørrelse		
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=17)	86,1	295,1
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=142)	18,2	52,6
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=102)	8,0	20,8
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=45)	6,3	12,0

Spørsmålet «Hvor mange valgmedarbeidere jobbet på valgdagen(e)?» presiserte at dette inkluderer mottak av stemmer, opptelling mv.

Vi spurte også kommunene om hvorvidt det har vært vanskelig eller enkelt å rekruttere et tilstrekkelig antall valgmedarbeidere (jf. figur 2.6). Hovedinntrykket er at rekrutteringsprosessen er relativt enkel for de fleste kommuner: Rundt to tredjedeler svarte at det var ganske eller svært enkelt (hhv. 41 og 22 prosent). Sammenligninger av kommuner av ulik størrelse viser ingen betydelige variasjoner i hvor

enkelt eller vanskelig det var å rekruttere valgmedarbeidere. Vi ser heller ingen betydelig variasjon over tid. Også gjennom intervjuene fikk vi inntrykk av at få kommuner opplevde utfordringer med rekrutteringen av valgmedarbeidere.

Figur 2.6: Har det vært vanskelig eller enkelt for kommunen å rekruttere et tilstrekkelig antall valgmedarbeidere? (prosent, N = 309)

Respondentene som svarte at det har vært vanskelig for kommunen å rekruttere et tilstrekkelig antall valgmedarbeidere, fikk mulighet til å utdype årsaken til dette i et åpent tekstfelt. Det kom 31 svar. Den vanligste årsaken som trekkes frem her, er at kommunen foretrekker å bruke egne ansatte, men at det har vært vanskelig å rekruttere internt. En respondent i en mellomstor kommune skrev for eksempel:

Kommunen benytter seg i all hovedsak av egne ansatte. Kommunen har pga. omstilling [de] siste årene lavere bemanning, noe som medfører at "alle" har det mer hektisk på jobb, og derfor ikke kan prioritere valgarbeid.

Blant de mindre kommunene er det flere som trekker frem at det særlig er vanskelig å rekruttere valgmedarbeidere til de minst sentrale kretsene, der det er få innbyggere og mange eldre i befolkningen. Enkelte trekker frem at det har blitt vanskeligere å bruke eldre som valgmedarbeidere fordi de synes det er krevende å forholde seg til digitale løsninger.

3 Tilgjengelighet

I dette kapittelet ser vi på tilgjengelighet ved valg. Vi tar først for oss tilgjengeligheten i valglokalene som ble benyttet under forhåndsstemmeperioden og på valgdagen. Deretter ser vi på kommunenes bruk av KDD og Valgdirektoratets informasjonsmateriell om universell utforming. Til sist tar kapittelet for seg kommunenes erfaringer med valggjennomføring for velgere som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, og velgere med nedsatt syn.

Tilgjengelighet

I valgloven vedtatt i 2023, ble kravene til utforming av valglokalene skjerpet og tydeliggjort (jf. KDD, 2025a). Loven (§ 6-7) fastslår at «[v]algstyret skal sørge for at valglokalene er universelt utformet, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 17. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp». Dette er en presisering sammenlignet med tidligere lovverk, som ikke henviste til likestillings- og diskrimineringsloven.

Valgstyret skal sørge for at lokalene som benyttes, både under forhåndsstemmeperioden og på valgdagen, er tilgjengelige for alle velgere. Bare hvis det er «særlige grunner» til det, kan det gjøres unntak fra kravet om at alle velgere skal kunne komme seg inn i lokalet *uten hjelp*. Dette er en innstramming sammenlignet med tidligere lovverk. I slike tilfeller kan man benytte valglokaler som enkelte velgere kan trenge hjelp til å komme inn i, for eksempel i form av at en valgmedarbeider holder en dør åpen eller låser opp en heis (KDD 2025a, s. 8).

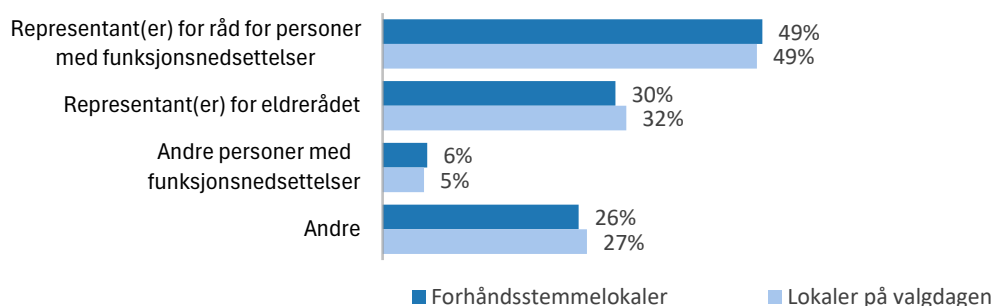
Vurdering av tilgjengelighet i forhåndsstemmelokaler og i lokalene benyttet på valgdagen

I undersøkelsen ble kommunene bedt om å oppgi hvorvidt de vurderte tilgjengelighet for alle velgergrupper i forhåndsstemmelokalene og i valglokalene benyttet på valgdagen. Så godt som alle kommuner svarte at de har gjennomført slike vurderinger: 98 prosent har vurdert lokalene benyttet under forhåndsstemmingen, og 99 prosent har vurdert lokalene som ble benyttet på valgdagen. Slik har det også vært ved tidligere valg (jf. Oslo Economics, 2024, s. 13).

Det kan være hensiktsmessig å inkludere representanter for grupper med særlige behov for tilrettelegging i vurderingen av valglokalets tilgjengelighet. Kommunene ble derfor spurt om de inkluderte ulike interessentgrupper i vurderingen av lokalene som ble benyttet under forhåndsstemmingen og på valgdagen (jf. figur 3.1). Det vanligste er å inkludere representanter fra råd for personer med funksjonsnedsettelse: Rundt halvparten (49 prosent) av de som vurderte tilgjengelighet i valglokalene, inkluderte dette organet i vurderingen. Rundt en tredjedel (30 prosent) inkluderte eldrerådet. Begge disse organene er lovpålagte, og forskriften om medvirkningsordninger sier at disse rådene skal forelegges saker som berører gruppene de representerer. Slik sett er det kanskje noe overraskende at ikke flere kommuner har inkludert dem i vurderingen. Samtidig kan dette henge sammen med at rådet har vært involvert i vurdering av lokaler ved tidligere valg, og at det ikke

har blitt opplevd som nødvendig å involvere dem igjen dersom lokalet ikke er vesentlig endret, og det ikke har kommet nye valglokaler til siden forrige valg.

Figur 3.1: Du har oppgitt at tilgjengelighet for alle velgergrupper i forhåndsstemmelokalene/på valgdagen ble vurdert i forkant av valget. Ble noen av følgende grupper involvert i vurderingen? (prosent, N = 224 og 234. Flere svar mulig)

Rundt en fjerdedel svarte at de inkluderte andre aktører enn de som var nevnt i spørsmålet i vurderingen av tilgjengelighet. Disse respondentene fikk mulighet til å utdype svaret sitt i et åpent tekstfelt, og det kom 76 svar. Det er en god del som har inkludert personer med byggeteknisk kompetanse fra kommuneorganisasjonen, for eksempel ansatte ved avdeling for bygg og eiendom eller tilsvarende. Noen få nevner ergoterapeuter eller representanter for kommunens ungdomsråd.

Valglokaler der ikke alle velgere kan komme seg inn uten hjelp

Som diskutert innledningsvis i kapittelet, kan det i enkelte tilfeller gis unntak fra kravet om at alle velgere skal kunne komme seg inn i valglokalet uten hjelp, men det må ligge «særlige grunner» bak et slikt unntak. Et eksempel på en slik «særlig grunn» som trekkes frem i forarbeidene til loven, er at det er uforholdsmessig dyrt å sikre at velgerne kan komme seg inn i lokalet uten hjelp (Prop. 45 L (2022-2023)). Det er bare kravet om at velgeren skal kunne komme seg inn *uten hjelp* det gis unntak fra. Det er med andre ord ikke anledning til å bruke valglokaler det ikke er mulig for velgeren å komme seg inn i overhodet.

I spørreundersøkelsen ba vi kommunene om å oppgi hvorvidt de hadde valglokaler der ikke alle velgere kunne ta seg inn uten hjelp. I forhåndsstemmeperioden hadde det store flertallet, 87 prosent, ikke slike valglokaler (jf. tabell 3.1). I overkant av en av ti kommuner (13 prosent) svarte at de hadde slike valglokaler. Vi ser at det er en viss variasjon mellom større og mindre kommuner. Valglokaler som ikke alle velgere kunne ta seg inn i uten hjelp, ble benyttet i noe større grad i små kommuner enn i store kommuner.

Tabell 3.1: Hadde kommunen valglokaler i forhåndsstemmeperioden hvor ikke alle velgere kunne ta seg inn uten hjelp? Sammenligning, kommunestørrelse (prosent, N = 312)

	Ja	Nei
Total (n=312)	13 %	87 %
Kommunestørrelse		
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=17)	18 %	82 %
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=145)	8 %	92 %
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=104)	14 %	86 %
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=46)	26 %	74 %

På valgdagen var det litt flere kommuner som hadde valglokaler der ikke alle velgere kunne ta seg inn uten hjelp. I underkant av en tredjedel (29 prosent) svarte at de hadde et eller flere lokaler på valgdagen der dette var tilfelle. Vi finner ingen betydelige forskjeller mellom kommuner av ulike størrelse.

At valglokaler som ikke alle velgere kan ta seg inn i uten hjelp blir benyttet i større grad på valgdagen enn under forhåndsstemmingen, henger trolig sammen med at det er påkrevd å ha et valglokale i hver valgkrets på valgdagen, mens det ikke finnes et tilsvarende krav for forhåndsstemmingen. Det kan tenkes at det kan være vanskelig å finne egnede lokaler i hver valgkrets.

Sammenlignet med tidligere undersøkelser, er det en større andel av kommunene har benyttet lokaler der ikke alle velgere kan komme seg inn uten hjelp ved årets valggjennomføring. Dette gjelder både valglokaler under forhåndsstemmingen, og valglokaler på valgdagen. Forskjellen er særlig stor for lokalene benyttet på valgdagen. I tolkningen av disse funnene bør det imidlertid tas høyde for at spørsmålsformuleringen var litt justert i årets undersøkelse, for å ivareta endringene i valglovens bestemmelser om tilgjengelighet i valglokalene.⁵ Samtidig kan økningen kanskje også dels henge sammen med en bevisstgjøring i kommunene, der den nye loven og tilhørende informasjons- og veiledningsmateriell har gitt økt kunnskap om hvilke forhold som gjør at et valglokale kan regnes som tilgjengelig for alle velgergrupper. I fremtidige undersøkelser vil det være viktig å følge utviklingen på dette spørsmålet.

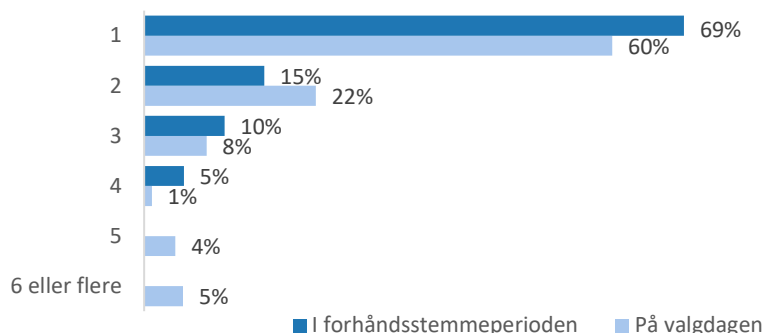
I intervjuene med valgansvarlige i kommunene, var lovbestemmelsene om universell utforming av valglokaler et tema som opptok mange. Flere syntes det hadde vært vanskelig å innfri kravene, og opplevde at de hadde brukt mye tid og ressurser på å finne ut av hvordan de kunne innfri kravene på en best mulig måte. Noen av kommunene vi snakket med hadde konkludert med at det ikke var mulig å innfri alle krav med den bygningsmassen de hadde til rådighet, og hadde tatt en pragmatisk tilnærming der de forsøkte å finne så gode løsninger som mulig uten at det skulle bli uforholdsmessig dyrt.

Kommunene som svarte at de hadde valglokaler der ikke alle velgere kunne ta seg inn uten hjelp, ble bedt om å oppgi hvor mange valglokaler dette gjaldt (jf. figur 3.2). Sju av ti kommuner (69 prosent) svarte at det i forhåndsstemmeperioden gjaldt ett valglokale. For lokalene benyttet på valgdagen,

⁵ I 2023 var spørsmålsformuleringen: «Var samtlige valglokaler på valgdagen tilgjengelige for alle velgergrupper? Med dette menes at alle velgere kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp». I 2025 var formuleringen «Hadde kommunen valglokaler på valgdagen hvor ikke alle velgere kunne ta seg inn uten hjelp?». I sammenligningen av resultater har vi derfor sammenlignet kategorien «ja» i årets undersøkelse med kategorien «nei» i de tidligere undersøkelsene.

svarte 60 prosent at det gjaldt et lokale, mens i underkant av en fjerdedel (22 prosent) hadde to slike valglokaler.

Figur 3.2: I hvor mange av valglokalene i forhåndsstemmeperioden/på valgdagen kunne ikke alle velgere ta seg inn uten hjelp? (prosent, N = 39 og 78)

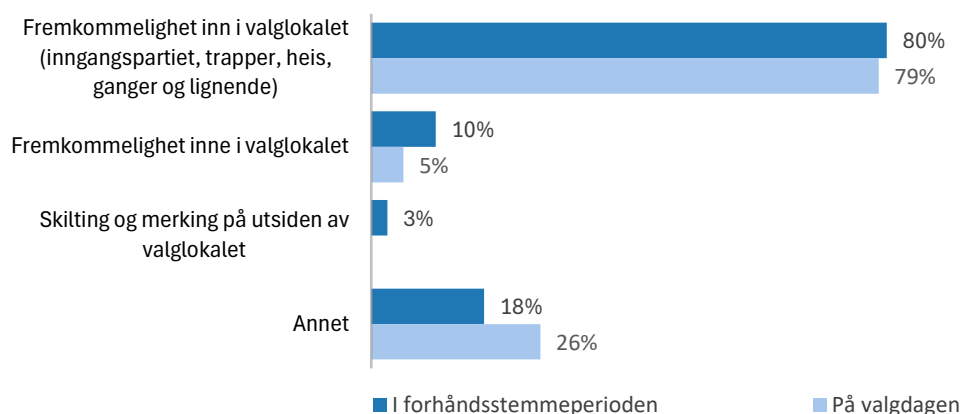

Vi også gjort analyser der vi ser på hvor stor andel av kommunens totale antall valglokaler det ikke var mulig for alle velgere å ta seg inn uten hjelp. Her er det stor variasjon mellom kommunene, både for forhåndsstemmelokaler og lokalene på valgdagen. For enkelte kommuner utgjør dette en lav andel av alle lokaler, mens for andre utgjør det et flertall eller alle.

Årsaker til at det ikke var mulig å ta seg inn i valglokalene uten hjelp

Vi spurte også kommunene om hvilke forhold som gjorde at det ikke var mulig å ta seg inn i valglokalene uten hjelp (jf. figur 3.3). Den klart vanligste årsaken, både for lokalene benyttet under forhåndsstemmeperioden og på valgdagen, er forhold som er knyttet til fremkommelighet *inn til* valglokalet, som inngangsparti, trapper, heis og lignende. Åtte av ti kommuner svarte at dette var forhold som gjorde at ikke alle kunne ta seg inn uten hjelp.

Figur 3.3: Hvilke forhold gjorde at ikke alle velgere kunne ta seg inn uten hjelp i et eller flere valglokaler kommunen benyttet i forhåndsstemmeperioden? (prosent, N = 40 og 80. Flere svar mulig)

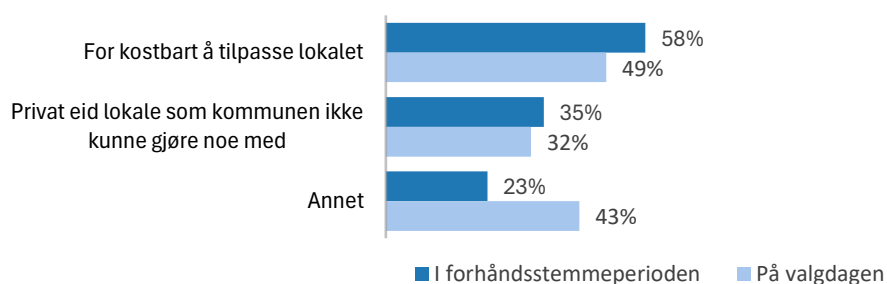
Spørsmålet inkluderte også alternativet «Skilting og merking inne i valglokalet». Ingen respondenter valgte dette alternativet.

De som svarte at det var andre årsaker til at ikke alle velgere kunne ta seg inn uten hjelp, fikk anledning til å utdype dette i et åpent tekstfelt. Det kom sju svar om forhåndsstemmelokaler, og 36 svar om lokaler benyttet på valgdagen. Her er det særlig mangel på automatisk døråpner som trekkes

frem. Noen kommuner nevner at de løste dette ved å ha utplassert valgmedarbeidere som kunne bistå med å åpne døren.

Videre ble kommunene som benyttet valglokaler der ikke alle velgere kunne ta seg inn uten hjelp, bedt om å oppgi *årsaken til* at de benyttet disse lokalene (figur 3.4). Den vanligste årsaken til dette, er at det var for kostbart å tilpasse lokalet. For lokaler benyttet under forhåndsstemningen svarte 58 prosent av kommunene at dette var grunnen, og for lokaler benyttet på valgdagen svarte rundt halvparten dette. Rundt en tredjedel svarte at årsaken var at det var et privat lokale som kommunen ikke fikk gjort noe med.

Figur 3.4: Hva var årsaken til at kommunen benyttet et eller flere valglokaler i forhåndsstemmeperioden/på valgdagen der ikke alle velgere kunne ta seg inn uten hjelp? (prosent, N = 40 og 84. Flere svar mulig)

Spørsmålet inkluderte også alternativet «Vernet bygg som ikke kunne tilpasses». Ingen respondenter valgte dette alternativet.

Respondentene som svarte at det var andre årsaker enn de som ble nevnt i spørsmålet, fikk mulighet til å utdype svaret sitt i et åpent tekstfelt. Det kom ni svar om forhåndsstemmelokaler, og 36 svar om lokaler benyttet på valgdagen. Flere svarte at det ikke var andre tilgjengelige og egnede lokaler i valgkretsen. Noen trekker også frem at intensjonen var at lokalene skulle være universelt utformet, men at ulike feil gjorde at dette ikke var tilfelle allikevel. Dette kan for eksempel skyldes at planlagte oppgraderinger ikke ble fullført i tide, eller at døråpnere eller heiser ikke fungerte på valgdagen.

Vi spurte også kommunene om hvor stor andel av de faste valglokalene i forhåndsstemmeperioden og på valgdagen som manglet valgavlukker som var tilpasset personer med funksjonsnedsettelse. De aller fleste kommuner, hhv. 92 prosent under forhåndsstemningen og 86 prosent på valgdagen, hadde ingen valglokaler som manglet slike avlukker.

Informasjonsmaterieill om universell utforming

Før årets valg lanserte KDD en veileder om universell utforming av valglokaler og valgutstyr. Denne ble publisert 22. mai i valgåret. Veilederen har som formål å klargjøre hvordan kommunene må tilrettelegge valglokaler og valgutstyr. Det store flertallet av kommunene (95 prosent) er kjent med denne veilederen, og har brukt den inn i valgforberedelsene.

Fire prosent av kommunene svarte at de kjenner til veilederen, men brukte den ikke inn i valgforberedelsene. Disse respondentene fikk muligheten til å utdype årsaken til at de ikke benyttet seg av veilederen, i et åpent tekstfelt. Det kom ti svar. De fleste trekker frem at alle lokalene de benytter er universelt utformet, og at de dermed ikke hadde behov for å bruke veilederen. Det er også

noen som trekker frem at de var ferdige med arbeidet med å sikre universell utforming før veilederen ble gjort tilgjengelig. Dette var det også flere informanter i intervjuene som nevnte.

I tillegg til departementets veileder, har Valgdirektoratet utarbeidet praktiske sjekklister for å sikre universell utforming av valglokaler. Siste versjon av denne ble gjort tilgjengelig 23. mai, dagen etter departementets veileder. Rundt åtte av ti respondenter svarte at de brukte denne veilederen inn i valgforberedelsene. En av ti svarte at de kjenner til dokumentet, men brukte det ikke inn i valgforberedelsene. I underkant av en av ti (8 prosent), svarte at de ikke har kjennskap til sjekklistene. Valgdirektoratets «Praktiske sjekklister for å sikre tilgjengelighet» er altså noe mindre kjent enn KDD sin veileder om universell utforming av valglokaler og valgutstyr.

Også her fikk respondentene som svarte at de ikke brukte veilederen, mulighet til å utdype hvorfor. Det kom 26 svar. Begrunnelsene er i hovedsak de samme som for de som ikke benyttet KDD sin veileder. Det vanligste svaret, er at kommunen ikke hadde behov for å benytte veilederen fordi valglokalene allerede innfridde kravene til universell utforming. Flere trekker også fram at de var ferdig med vurderingen før veilederen ble lansert.

Velgere som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene

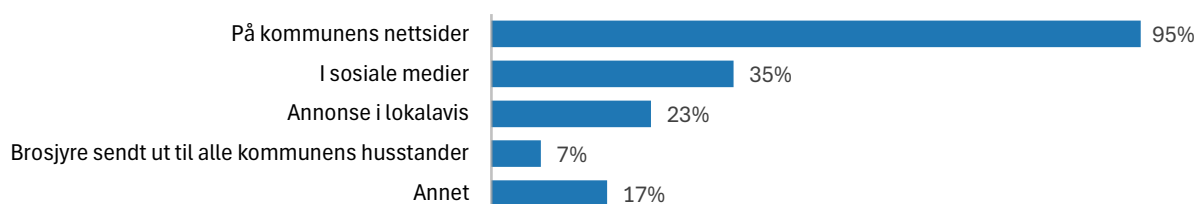
Velgere med funksjonsnedsettelse kan ha rett til å få assistanse når de skal stemme. Valgloven slår fast at «[e]n velger som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en valgmedarbeider eller en annen person som velgeren peker ut» (jf. valglovens § 6-8). I tilfeller der det er tvil om velgeren oppfyller kravene til assistanse, skal leder og nestleder i valglokalet avgjøre.

Informasjon om retten til assistanse

Der varierer hvorvidt kommunene informerer om at velgere med funksjonsnedsettelse kan ha rett til assistanse ved stemmegivningen. Kommunene er omtrent delt på midten: 45 prosent har distribuert slik informasjon, mens 55 prosent har ikke det. Dette er en betydelig økning fra forrige kommunestyre- og fylkestingsvalg, da 32 prosent av kommunene informerte om denne retten (Oslo Economics, 2024, s. 23). Kommunene er ikke pålagt å sende ut slik informasjon.

Blant de som har informert om retten til assistanse, har så godt som alle (96 prosent) publisert informasjon på kommunens nettsider. En tredjedel (35 prosent) har informert i sosiale medier, og rundt en av fire (23 prosent) har satt inn en annonse i lokalavisen.

Figur 3.5: Hvordan ble informasjonen om at velgere med funksjonsnedsettelse har rett til assistanse ved stemmegivningen distribuert? (prosent, N = 124. Flere svar mulig)

Respondentene som svarte «annet» fikk mulighet til å utdype svaret i et åpent tekstfelt. Det kom 21 svar, og de fleste svarene beskrev informasjonsarbeid gjennomført i samarbeid med aktører i helsesektoren, for eksempel at hjemmesykepleien har informert muntlig, eller at det er spredt informasjon på helse- og omsorgsinstitusjoner i form av brosjyrer eller på informasjonsskjermer.

Utfordringer i situasjoner hvor velgere med funksjonsnedsettelse skulle stemme

Det var få kommuner som opplevde utfordringer i situasjoner der det skulle gis assistanse til velgere som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene. Mer enn ni av ti (94 prosent) svarte at de ikke opplevde utfordringer tilknyttet til dette. Respondenter som skrev at de opplevde utfordringer, fikk mulighet til å utdype svaret sitt i en tekstboks. Det kom 17 svar. Flere trekker frem at det kan være utfordrende å vite om det er velger selv som stemmer eller om den som assisterer tar avgjørelsen for dem. Usikkerheten oppstår når denne assistansen ikke kommer fra en valgmedarbeider. I noen tilfeller har dette ført til diskusjoner mellom valgmedarbeidere og personen som assisterer velgeren.

De få kommunene som svarte at de hadde opplevd utfordringer, fikk også spørsmål om hvorvidt leder/nestleder i valglokalet deltok i avgjørelser i tilfeller der det var tvil om velgeren innfridde kravene til assistanse. Tre fjerdedeler (13 kommuner) svarte ja.

Vi spurte også kommunene om de opplevde *andre* utfordringer i situasjoner der velgere med funksjonsnedsettelse skulle stemme. Fire prosent svarte ja på dette spørsmålet, og disse fikk mulighet til å utdype svaret sitt i et åpent tekstfelt. Det kom 12 svar. Svarene viser at noen opplevde utfordringer med valgavlukket for velgere i rullestol. Blant dem trekker de fleste frem at valgavlukket ikke var stort nok for rullestolen. For noen var det utfordringer med at stemmesedlene lå for høyt oppe. Lignende innspill kom også i brukerundersøkelsen av valgutstyr ved kommunestyre- og fylkestingsvalget gjennomført i 2023 (Oslo Economics, 2023, s. 27-28).

Velgere med nedsatt syn

Valglokalene og valgutstyret skal være tilrettelagt for personer med nedsatt syn, for eksempel i form av stemmesedler med punktskrift.

Mer enn ni av ti kommuner (95 prosent) svarte at de ikke opplevde utfordringer i situasjoner der synshemmede skulle gjennomføre sin valghandling. De kommunene som svarte at de hadde opplevd utfordringer, fikk mulighet til å utdype svarene sine i et åpent tekstfelt. Det kom 15 svar. Her trekker noen frem at blindeskriften på stemmeseddelen og på hyllene opplevdes som dårlig og at enkelte velgere derfor behøvde assistanse fra en valgmedarbeider.

4 Stemmesedler, informasjonsoppslag og valgutstyr

I dette kapittelet tar vi for oss stemmesedler og øvrig valgutstyr som kommunene benytter inn i valggjennomføringen. Først ser vi på hvorvidt kommunene mottok stemmesedlene i tide, og hvordan de vurderer sedlenes kvalitet. Vi ser også på kommunenes erfaringer med flytting eller fjerning av sedler i avlukket. Vi belyser også kommunenes bruk av informasjonsoppslag som viser hvilke lister som stiller til valg i valgdistriktet. Til slutt i kapittelet ser vi på kommunenes bruk og vurderinger av utstyr fra valgutstyr.no.

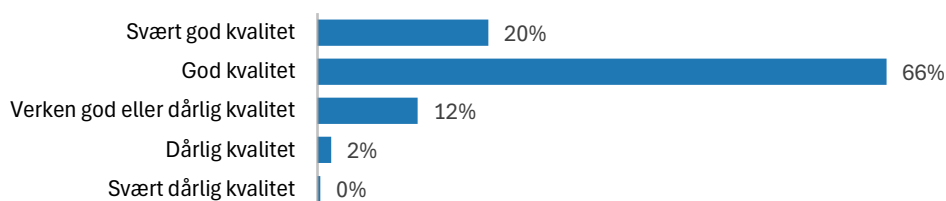
Stemmesedler

Ved stortingsvalg har fylkeskommunene ansvar for trykking av stemmesedler. Sedlene sendes så til kommunene.

Så godt som alle kommuner (97 prosent) svarte at de mottok stemmesedlene til stortingsvalget i tide. De resterende svarte «vet ikke» på dette spørsmålet. Det var med andre ord ingen kommuner som svarte at de *ikke* mottok stemmesedlene i tide. I 2021 svarte to prosent at de ikke mottok stemmesedlene til stortingsvalget i tide.

Vi ba også kommunene om å vurdere stemmesedlenes kvalitet. Et betydelig flertall svarte at de har god (66 prosent) eller svært god (20 prosent) kvalitet.

Figur 4.1: Hvordan vurderer du stemmesedlenes kvalitet? (prosent, N = 316)

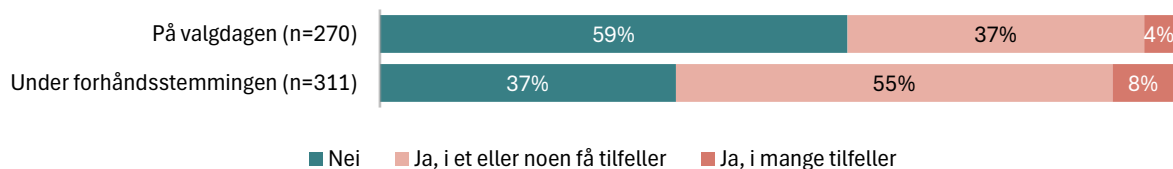
De få respondentene som vurderte at stemmesedlene har dårlig eller svært dårlig kvalitet, fikk anledning til å utdype svaret sitt i et åpent tekstfelt. Det kom seks svar. Her trekker flere frem at det er lett for stemmemottaker å se hva velgeren har stemt på. Dette kan for eksempel skyldes at partinavnet er plassert for høyt på stemmeseddelen, eller at papiret er så stivt at det ikke lar seg brette helt sammen, så stemmemottaker vil kunne se innsiden av stemmeseddelen.

Flytting eller fjerning av stemmesedler

Ved tidligere valg har det forekommet at stemmesedler har blitt flyttet på inne i avlukket, slik at det ikke er samsvar mellom partinavnet på hylla, og de stemmesedlene som ligger inni. Det har også

forekommet at velgere har fjernet stemmesedler fra avlukket. For å få informasjon om forekomsten av slike hendelser, ble kommunene bedt om å oppgi hvorvidt, og eventuelt hvor ofte, stemmesedler ble flyttet på eller fjernet.

Figur 4.2: Opplevde kommunen at stemmesedler ble flyttet på eller fjernet fra avlukker? (prosent, N = 270 og 311)

Hovedinntrykket fra figur 4.2 er at det er relativt vanlig at stemmesedler blir fjernet eller flyttet, men at det som regel er snakk om enkelttilfeller. Figuren viser også at det er vanligere under forhåndsstemmingen enn på valgdagen. Mer enn halvparten av kommunene (55 prosent) svarte at dette har skjedd i ett eller noen få tilfeller under forhåndsstemmingen, mens i overkant av en tredjedel av kommunene (37 prosent) har opplevd ett eller noen få tilfeller av flytting eller fjerning av stemmesedler på valgdagen.

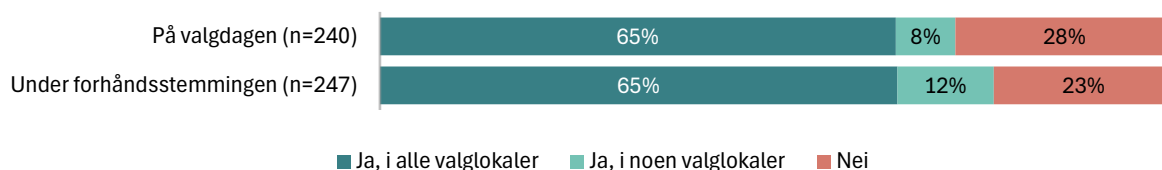
Informasjonsoppslag

Til årets valg utarbeidet Valgdirektoratet oppslag som viser hvilke lister som stiller til valg i valgdistriktet, til å henge i valglokalene. Slike oppslag kan bidra til å gjøre det enklere for velgerne å oppdage tilfeller der stemmesedler mangler fra valgavlukket, for eksempel fordi de er fjernet eller ved en feiltagelse ikke er lagt ut.

Tiltaket er godt kjent blant kommunene (jf. figur 4.3). Åtte av ti kommuner svarte at de er kjent med at Valgdirektoratet har utarbeidet slike oppslag.

Et betydelig flertall av kommunene som var kjent med oppslagene, tok dem i bruk i et eller flere valglokaler. Rundt to tredjedeler (65 prosent) hadde oppslagene i alle valglokaler, og om lag en av ti (hhv. 8 og 12 prosent) hadde dem i noen valglokaler. Bruken er tilnærmet lik for lokalene benyttet under forhåndsstemmingen og på valgdagen.

Figur 4.3: Hadde kommunen hengt opp slike oppslag i ett eller flere valglokaler? (prosent, N = 240 og 247)

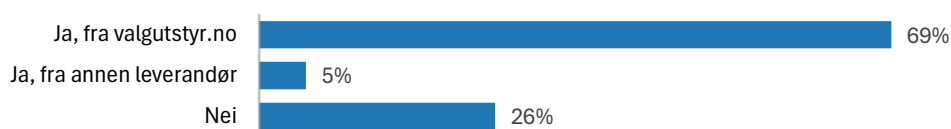

Valgutstyr

Valgdirektoratet har en rammeavtale om produksjon og levering av valgutstyr. Kommunene kan bestille utstyr gjennom denne avtalen på valgutstyr.no, og slipper da å gjennomføre egen anbudskonkurranse.

Figur 4.4 viser at tre fjerdedeler av kommunene (74 prosent) gikk til anskaffelse av nytt valgutstyr i forbindelse med årets valg, og de aller fleste av disse benyttet seg av Valgdirektoratets rammeavtale og valgutstyr.no.

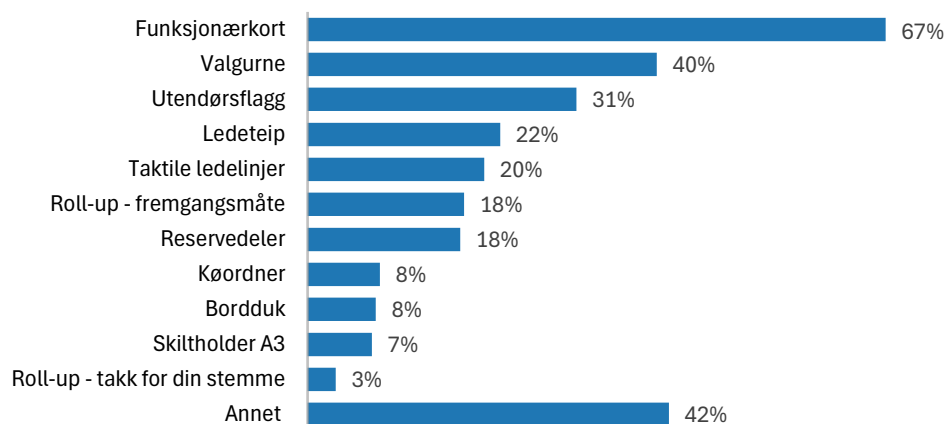
Figur 4.4: Har din kommune gått til anskaffelse av nytt valgutstyr i år? (prosent, N = 314)

Vi spurte kommunene om hvorvidt de mottok utstyret de bestilte i tide. Åtte av ti kommuner (82 prosent) svarte at de mottok utstyret i tide.

Figur 4.5 viser at kommunene bruker valgutstyr.no til å anskaffe en rekke ulike produkter. Det aller vanligste er funksjonærkort (67 prosent), valgurne (40 prosent) og utendørsflagg (31 prosent).

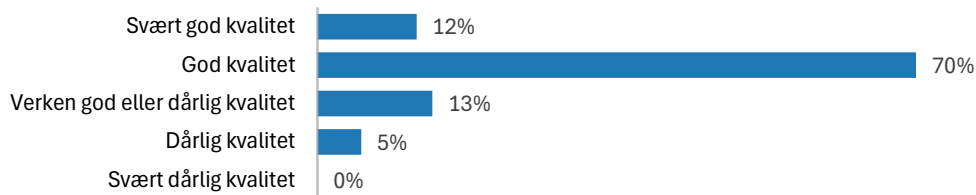
Figur 4.5: Du har svart at din kommune bestilte nytt valgutstyr via valgutstyr.no. Kryss av for hva kommunen bestilte (prosent, N = 216. Flere svar mulig)

Respondentene som svarte at de hadde bestilt andre ting fra valgutstyr.no enn det som ble nevnt i spørsmålet, fikk anledning til å spesifisere dette i et åpent tekstfelt. Det kom 90 svar, og det er særlig valgavlukker som nevnes i svarene.

Alt i alt virker det som om kommunene er godt tilfredse med kvaliteten på valgutstyret fra valgutstyr.no. Figur 4.6 viser at mer enn åtte av ti kommuner (82 prosent) svarte at utstyret hadde god eller svært god kvalitet.

Figur 4.6: Alt i alt, hvilken kvalitet hadde valgutstyret dere anskaffet fra valgutstyr.no i år? (prosent, N = 216)

Kommunene som svarte at utstyret hadde dårlig eller svært dårlig kvalitet, fikk mulighet til å utdype svarene sine i et åpent tekstfelt. Det kom elleve svar. Her trekker noen frem at valgavlukkene oppleves som ustødige og at konstruksjonen går fort i stykker. Noen få opplevde også at åpne/lukke-mekanismen på urnene ikke fungerte hensiktsmessig. Enkelte mener at utendørsflaggene var av lav kvalitet.

5 Stemmegivning

I dette kapittelet tar vi for oss ulike praktiske rammer rundt gjennomføringen av stemmegivning. Vi ser på kommunenes praksis for godkjenning av legitimasjon, og avvisning av velgere som har mangelfull legitimasjon. Vi ser også på kommunenes erfaringer med ventetid i valglokalene, og hvorvidt de opplevde strømbrydd eller kommunikasjonsbrydd mot det elektroniske manntallet som gjorde at stemmesedler ikke kunne legges rett i urnen.

Legitimasjon

Valgloven (§ 6-11, første ledd) fastslår at «*velgere skal vise legitimasjon*».⁶ Hva slags typer legitimasjon som godkjennes ved stemmegivning, er imidlertid ikke regulert i verken valgloven eller valgforskriften. Valgforskriften legger til grunn noen minimumskrav: Legitimasjonen skal inneholde velgerens navn, fødselsdato og ansiktsfoto. Pass, førerkort (både fysisk og digitalt) og bankkort med bilde trekkes frem i forarbeidene til valgloven som typiske eksempler på legitimasjon som kan godkjennes. Men listen er ikke uttømmende, og andre typer av legitimasjon kan også godkjennes.

I undersøkelsen ble kommunene spurt om de godkjenner andre typer legitimasjon enn pass, nasjonalt ID-kort, (digitalt) førerkort og bankkort med bilde. Dette er altså de tre typene legitimasjon som nevnes i forarbeidene, samt nasjonalt ID-kort. Et betydelig flertall av kommunene, 75 prosent, godkjenner ikke andre typer legitimasjon enn dette.

Tabell 5.1: Typiske former for legitimasjon som normalt kan godkjennes er pass, nasjonalt ID-kort, førerkort (også digitalt) og bankkort med bilde. Godkjenner kommunen andre typer legitimasjon enn disse? Sammenligning, kommunestørrelse (prosent, N = 310)

	Ja	Nei
Total (n=297)	25 %	75 %
Kommunestørrelse		
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=17)	59 %	41 %
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=140)	31 %	69 %
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=97)	16 %	84 %
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=43)	7 %	93 %

Tabell 5.1 viser at praksisen for godkjenning av legitimasjon varierer betydelig mellom kommuner av ulik størrelse. I større kommuner er det mye vanligere å godkjenne andre former for legitimasjon enn det er i mindre kommuner.

Det varierer hvorvidt kommunene som svarer at de godkjenner andre typer av legitimasjon, har interne retningslinjer for hva slags legitimasjon som godkjennes ved stemmegivning: 45 prosent av kommunene svarte at de har slike retningslinjer. Det er omtrent samme andel som ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2023 (Oslo Economics, 2024, s. 20).

⁶ I tilfeller der velgeren ikke kan vise legitimasjon, men er kjent for stemmemottakere, kan stemmemottaker bekrefte velgerens identitet, jf. § 6-11, andre ledd.

Kommunene som svarte at de godkjenner andre former for legitimasjon, ble bedt om å utdype i et åpent tekstfelt hva slags typer legitimasjon det er snakk om. Det kom 71 svar. I tekstfeltet skrev en god del respondenter at de har godkjent forsvarers ID, ansattkort og studentbevis. Noen har også godkjent legitimasjon via Bank-ID-appen.

Vi spurte også kommunene om hvorvidt de avviste en eller flere velgere på grunn av mangelfull legitimasjon (jf. tabell 5.2). Erfaringene er delte: I underkant av halvparten (44 prosent) svarte at de hadde en eller flere avvisinger. Dette er rundt samme nivå som ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2023 (Oslo Economics, 2024, s. 20). Tabell 5.2 viser at avvisinger forekommer betraktelig oftere i større kommuner enn i mindre kommuner. Dette kan trolig ses i sammenheng med at det i mindre kommuner er større sannsynlighet for at den som stemmer er kjent for stemmemottakeren.

Tabell 5.2: Avviste kommunen en eller flere velgere på grunn av mangelfull legitimasjon? Sammenligning, kommunestørrelse (prosent, N = 291)

	Ja	Nei
Total (n=291)	44 %	56 %
Kommunestørrelse		
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=13)	69 %	31 %
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=135)	69 %	31 %
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=99)	25 %	75 %
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=44)	5 %	95 %

Kommunene ble også bedt om å oppgi hvordan de vurderte antallet avvisinger, sammenlignet med valget i 2023. Rundt en fjerdedel (26 prosent) svarte at færre ble avvist, og omtrent en av fem (21 prosent) svarte at flere ble avvist. Merk at halvparten av kommunene svarte «vet ikke» på dette spørsmålet. Valggjennomføringsundersøkelsene fra 2021 og 2023 gjorde tilsvarende funn.

Ventetid

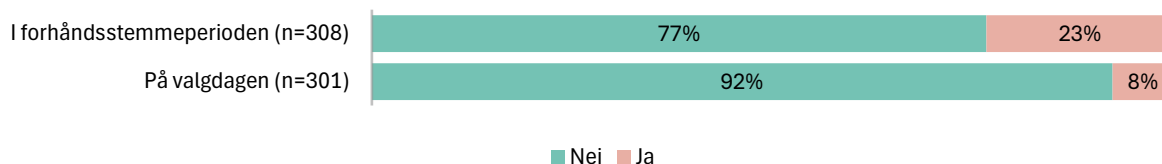
Ventetiden i valglokalet er også en del av de praktiske rammene rundt stemmegivningen, og et aspekt som påvirker hvor tilgjengelig det er for velgerne å stemme. Vi ba kommunene om å vurdere hvordan ventetiden i valglokale var på valgdagen. Samtlige kommuner som svarte på spørsmålet, vurderte at ventetiden var «kort eller akseptabel». Ingen kommuner valgte alternativene «Noen velgere måtte vente urimelig lenge» eller «Mange velgere måtte vente urimelig lenge». Tre kommuner svarte «Vet ikke».

Strømbrudd eller kommunikasjonsbrudd mot elektronisk manntall

På valgdagen kan kommunene velge mellom å bruke elektronisk manntall og papirmanntall, mens under forhåndsstemmingen bruker alle elektronisk manntall. Hvis det elektroniske manntallet er utilgjengelig, for eksempel på grunn av et strømbrudd, vil det ikke være mulig for stemmemottaker å krysse av velgeren i manntallet. Da skal kommunen ta imot stemmen i en beredskapskonvolutt, som inneholder stemmeseddel i en stemmeseddelkonvolutt og informasjon om velgeren.

Figur 5.1 viser at det forekom relativt sjeldent at stemmesedler ikke kunne legges rett i urnen på grunn av manglende tilgang til det elektroniske manntallet. Det var et større omfang i forhåndsstemmeperioden enn på valgdagen. Det er nok å forvente siden forhåndsstemmeperioden varte lengre.

Figur 5.1: Førte strømbrudd eller kommunikasjonsbrudd mot det elektroniske manntallet til at stemmesedler ikke kunne legges rett i urnen? (prosent, N = 308 og 301)

I intervju fortalte en informant om erfaringer med kommunikasjonsbrudd opp mot elektronisk manntall. Kommunen opplevde selv at de hadde gode rutiner for bruk av beredskapskonvolutt, og at de hadde greid å løse situasjonen uten utfordringer. De hadde også erfaringer med strømbrudd fra tidligere valg, og opplevde at erfaringen gjorde dem godt rustet for å håndtere situasjonen.

6 Opptelling og sent mottatte forhåndsstemmer

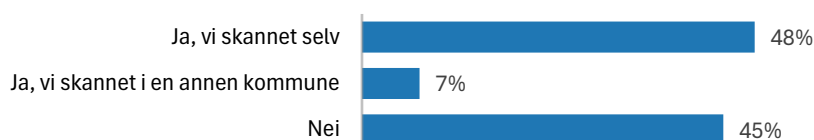
I dette kapitlet tar vi for oss kommunenes erfaringer med opptelling og sent mottatte forhåndsstemmer. Kapitlet dokumenterer først bruken av maskinell opptelling. Deretter tar vi for oss kommunenes erfaringer med de nye kravene til opptelling som ble innført i valgloven som ble vedtatt i 2023. Deretter ser vi på praksisen for klargjøring av forhåndsstemmer, og erfaringene med videresending og for sent ankomne forhåndsstemmer.

Maskinell og manuell opptelling

Kommunene skal telle alle avgitte stemmesedler, både forhåndsstemmer og valgtingsstemmer, to ganger (jf. KDD, 2025b). Den første opptellingen skal gjøres manuelt, mens den andre opptellingen kan gjennomføres ved bruk av EVA Skanning, dersom kommunen ønsker det.

Figur 6.1 viser at kommunenes praksis er delt. I underkant av halvparten (48 prosent) skannet selv, mens 45 prosent skannet ikke. Sju prosent skannet i en annen kommune. En sammenligning med de to foregående valgene viser at dette er på nivå med forrige stortingsvalg (Oslo Economics, 2021, s. 26). Det var flere som benyttet skanning ved de to foregående kommunestyre- og fylkestingsvalgene (Oslo Economics, 2019, s. 25; Oslo Economics, 2024, s. 24). Det er altså færre som benytter maskinell opptelling ved stortingsvalg enn ved kommunestyre- og fylkestingsvalg. Dette kan henge sammen med at opptellingen av stemmer til kommunestyre- og fylkestingsvalg er mer komplisert på grunn av muligheten til å gi personstemmer.

Figur 6.1: Benyttet din kommune seg av maskinell opptelling (skanning) ved valget i år? (prosent, N = 310)

Tabell 6.1 viser, kanskje ikke så overraskende, at de største kommunene benytter maskinell telling i betraktelig større grad enn de minste. Blant kommunene med under 1500 innbyggere er det knapt noen som benytter maskinell telling.

Tabell 6.1: Benyttet din kommune seg av maskinell opptelling (skanning) ved valget i år? Sammenligning, kommunestørrelse (prosent, N = 310)

Kommunestørrelse	Ja, vi skannet i en			Nei
	Ja, vi skannet selv	annen kommune		
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=17)	82 %	6 %		12 %
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=142)	73 %	11 %		17 %
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=105)	30 %	6 %		65 %
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=46)	4 %	0 %		96 %

Nye krav til opptellingen

Valgloven slår fast at «forhåndsstemmer avlagt i egen kommune skal telles opp for hvert valglokale» (§ 10-8 andre ledd). Stemmene skal altså telles per valglokale, men dette må ikke gjennomføres fysisk i lokalet. Dette kravet ble innført i loven som ble vedtatt i 2023, og i undersøkelsen ble kommunene spurt om hvorvidt kravet har vært utfordrende å innfri.

Hovedinntrykket (jf. tabell 6.2) er at det ikke har vært utfordrende å innfri kravet til at forhåndsstemmer skal telles per valglokale: Mer enn ni av ti kommuner (91 prosent) svarte nei på dette spørsmålet. Vi merker oss samtidig at de aller største kommunene skiller seg ut på dette spørsmålet. I kommuner med over 50 000 innbyggere, svarte nesten en tredjedel (29 prosent) at kravet har vært vanskelig å innfri. I intervjuene var også hovedinntrykket at denne endringen hadde opplevdes som mer utfordrende for større enn mindre kommuner.

Tabell 6.2: Har kravet om at ordinære forhåndsstemmer skal telles per valglokale vært utfordrende å innfri? Sammenligning, kommunestørrelse (prosent, N = 310)

	Ja	Nei
Total (n=310)	8 %	92 %
Kommunestørrelse		
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=17)	29 %	71 %
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=142)	8 %	92 %
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=105)	6 %	94 %
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=46)	4 %	96 %

Kommunene som svarte at kravet har vært vanskelig å innfri, fikk anledning til å utdype svarene sine i et åpent tekstfelt. Det kom 25 svar. Flere trekker frem at telling av forhåndsstemmer per lokale oppleves som arbeidskrevende, blant annet fordi det er vanskelig å holde stemmer fra de ulike lokalene adskilt. En god del har også opplevd forvirring rundt registrering av stemmer i ulike kategorier, spesielt tilknyttet kategorien «øvrige». Det er også noen som har fått feil i resultatene fordi valgmedarbeidere har vært innlogget i feil valglokale i EVA. En valgansvarlig i en stor kommune beskrev:

Den manuelle tellingen blir mer omfattende og tok lenger tid enn tidligere. Mer logistikk og mer materiell må benyttes for å holde orden på alle stemmesedlene som skal telles per lokale. Fikk også rollefeil i EVA mellom lokaler.

Den første opptellingen av valgtingsstemmene som er lagt rett i urnen, skal gjennomføres fysisk i hvert valglokale (jf. valgloven § 10-8 tredje ledd).⁷ Dette er også en rutine som ble innført i valgloven som kom i 2023, og kommunene ble spurt om hvorvidt dette kravet har vært utfordrende å innfri.

Også her er hovedinntrykket at opptelling av ordinære valgtingsstemmer per valglokale har fungert godt i de aller fleste kommuner. Mer enn ni av ti (93 prosent) svarte at kravet ikke har vært utfordrende å innfri. Vi ser at kravet har blitt opplevd som noe mer utfordrende i de små kommunene

⁷ Dette forutsetter at det er minst 100 navn i manntallet som hører til valglokalet.

enn i de store, men forskjellene er ikke store. Andelen som svarte at opptellingen ikke har vært utfordrende varierer fra rundt 90 prosent i de minste kommunene, til 100 prosent i de største.

I det åpne tekstfeltet som gikk til de som svarte at opptelling per valglokale var utfordrende å innfri, kom det 23 svar. Flere skrev at valgmedarbeidere har opplevd at det var vært vanskelig å opprettholde prinsippet om hemmelig valg i små valgkretser. Enkelte svarte også at det har vært mer krevende med rekruttering og opplæring av tellekorps enn ved tidligere valg.

Klargjøring av forhåndsstemmer

Før selve opptellingen av forhåndsstemmer starter, gjør kommunene noen aktiviteter som forbereder opptellingen. Dette inkluderer blant annet klargjøring av forhåndsstemmene, som innebærer å sortere stemmesedlene i ulike bunker og å kontrollere disse bunkene for sorteringsfeil. Disse forberedelsene kan påbegynnes før valgdagen. Dette vil bidra til at selve opptellingen går raskere, og er særlig viktig i store kommuner som mottar mange stemmesedler.

Tabell 6.3 viser at litt mer enn halvparten av kommunene (55 prosent) begynte med klargjøring av forhåndsstemmer før valgdagen. Ikke uventet begynner de store kommunene å klagjøre før valgdagen i betydelig større grad enn de små kommunene.

Tabell 6.3 Begynte kommunen med klargjøring av forhåndsstemmer for manuell opptelling før valgdagen? Sammenligning, kommunestørrelse (prosent, N = 310)

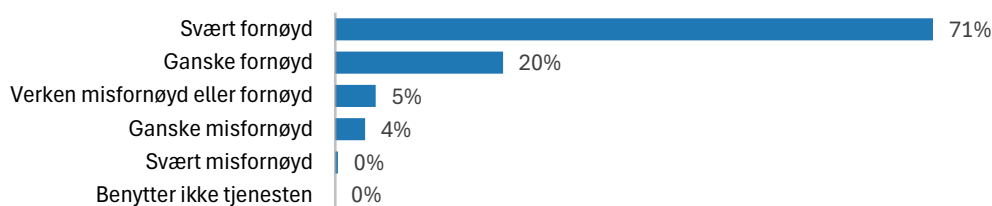
	Ja	Nei
Total (n=310)	55 %	45 %
Kommunestørrelse		
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=17)	100 %	0 %
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=142)	70 %	30 %
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=105)	41 %	59 %
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=46)	24 %	76 %

Kommunene som svarte ja, ble bedt om å oppgi hvor mange dager før valgdagen de begynte klagjeringen. Tre av fire kommuner (76 prosent) begynte dagen før valgdagen, og litt mer enn en av ti (12 prosent) begynte to dager før.

Videresending og for sent innkomne forhåndsstemmer

Fordi velgere kan stemme i andre kommuner enn den de er manntallsført i, er det nødvendig å ha en infrastruktur for sending av stemmer mellom kommunene. Valgdirektoratet har inngått en avtale med Posten/Bring om videresending av forhåndsstemmer fra mottakerkommunen til velgerens hjemkommune. Figur 6.2 viser at kommunene er godt fornøyde med tjenesten. Ni av ti kommuner (91 prosent) svarte at de er ganske eller svært fornøyde. Dette er på nivå med valgene i 2021 og 2023 (jf. Oslo Economics, 2021, s. 29 og Oslo Economics, 2024, s. 26).

Figur 6.2: Valgdirektoratet har en avtale med Posten/Bring om fremsending av forhåndsstemmer. Hvor fornøyd er dere med tjenestene Posten/Bring tilbyr gjennom avtalen med Valgdirektoratet? (prosent, N = 310)

Hvis kommunen mottar forhåndsstemmer etter kl. 17 dagen etter valgdagen, regnes stemmene som for sent innkomne. Disse forhåndsstemmekonvoluttene skal forkastes. Svar fra spørreundersøkelsen viser at litt over halvparten av kommunene (55 prosent) mottok for sent innkomne forhåndsstemmer. Dette er marginalt høyere enn ved stortingsvalget i 2021, da 49 prosent svarte ja på tilsvarende spørsmål (Oslo Economics, 2021, s. 29).

Tabell 6.4: Mottok kommunen forhåndsstemmer etter klokken 17:00 dagen etter valgdagen? Sammenligning, kommunestørrelse (prosent, N = 304)

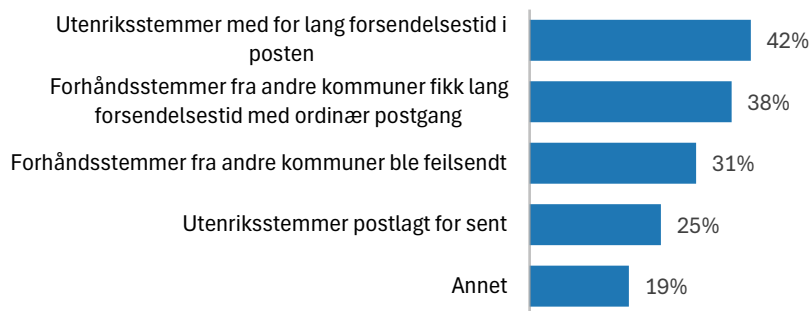
	Ja	Nei
Total (n=304)	55 %	45 %
Kommunestørrelse		
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=16)	100 %	0 %
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=140)	71 %	29 %
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=103)	40 %	60 %
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=45)	24 %	76 %

Tabell 6.4 viser at langt flere av de store kommunene mottok for sent innkomne forhåndsstemmer. Blant kommunene med over 50 000 innbyggere, mottok samtlige forhåndsstemmer etter fristen.

Kommunene ble også bedt om å oppgi *hvor mange* forhåndsstemmer de mottok etter kl. 17 dagen etter valgdagen. Totalt rapporterer kommunene som svarte på undersøkelsen om 1 616 for sent ankomne stemmer, som er en liten økning fra valggjennomføringsundersøkelsen gjennomført etter forrige stortingsvalg, da tilsvarende tall var 1 120. Samtidig var det flere kommuner som svarte på årets undersøkelse, og tallene er dermed ikke direkte sammenlignbare. I snitt mottok kommunene rundt 28 forhåndsstemmer for sent, men antallet varierer betraktelig mellom kommuner av ulik størrelse.

Figur 6.3 viser at en rekke ulike årsaker har bidratt til at forhåndsstemmer har kommet for sent frem til kommunene. Det aller vanligste er at utenriksstemmer har hatt for lang forsendelsestid i posten (42 prosent), men nesten like vanlig er det at forhåndsstemmer fra andre kommuner fikk lang forsendelsestid med ordinær postgang (38 prosent). Det er også ganske mange, nesten en tredjedel (31 prosent) som har opplevd at forhåndsstemmer fra andre kommuner ble feilsendt.

Figur 6.3: Hva var de viktigste årsakene til at forhåndsstemmene ble mottatt for sent (etter klokken 17:00 dagen etter valgdagen)? (prosent, N = 166. Flere svar mulig)

7 Klager og klagebehandling

I dette kapittelet tar vi for oss kommunenes erfaringer med klager på valggjennomføringen. Vi belyser i hvor stor grad kommunene mottar slike klager, og hvorvidt de opplever at de har tilstrekkelig kunnskap om klagebehandling.

Klager på valggjennomføringen

Retten til å klage på valggjennomføringen er regulert i valglovens § 16. Alle som har stemmerett ved stortingsvalg kan klage på feil ved forberedelsene og gjennomføringen av valget. Alle som har stilt liste, og registrerte politiske partier, kan også klage. Forholdene som kan påklages er nevnt i lovens § 16-1. Det varierer litt hva de ulike gruppene har anledning til å klage på.

Klagen fremmes for valgstyret i kommunen der det påklagde forholdet fant sted, og Riksvalgstyret er klageinstans for alle klager (se Riksvalgstyret, 2025).⁸ Valgstyret i kommunen behandler klagen før den oversendes riksvalgstyret.

Figur 7.1 viser at et stort flertall av kommunene, 88 prosent, ikke har mottatt klager. Noen få har mottatt klager ved dette eller tidligere valg. Andelene er omtrent som ved valggjennomføringsundersøkelsen etter forrige stortingsvalg (Oslo Economics, 2021, s. 30).⁹

Figur 7.1: Har kommunen mottatt klager på valggjennomføringen? (prosent, N = 320)

Vi finner at de aller største kommunene har klart mest erfaring med klager: Blant de som har flere enn 50 000 innbyggere svarte en av tre (35 prosent) at de har mottatt klager både ved dette og tidligere valg.

Klagebehandling

Vi spurte de 36 kommunene som har mottatt klager, enten ved dette eller tidligere valg, om hvorvidt de opplever at de har tilstrekkelig kunnskap om behandling av klager på valggjennomføringen.

Figur 7.2 viser at de fleste opplever at de har tilstrekkelig kunnskap om klagebehandling: To tredjedeler svarte at de har tilstrekkelig kunnskap i stor grad (58 prosent) eller svært stor grad (6 prosent). Samtidig er det verdt å merke seg at rundt en tredjedel av kommunene opplever at de bare har denne kunnskapen i noen grad. Sammenligninger av kommuner av ulik størrelse, viser at de store kommunene opplever at de har bedre kunnskap om klagebehandling enn de små.

⁸ Unntatt klager som gjelder stortingsvedtak om valgets gyldighet. Slike klager behandles i Høyesterett.

⁹ Merk imidlertid at spørsmålsstillingen var litt annerledes i årets undersøkelse. Tidligere har spørsmålet vært «Har kommunen mottatt klager på valggjennomføringen ved dette valget, eller ved tidligere Valg», og svaralternativene vært ja/nei/vet ikke.

Figur 7.2 I hvilken grad opplever du at kommunen har tilstrekkelig kunnskap om behandling av klager på valggjennomføringen i kommunen? (prosent, N = 36)

8 Sikkerhet og beredskap

Undersøkelsen har kartlagt kommunenes arbeid med sikkerhet og beredskap, og særlig hvordan de arbeider med å sikre EVA. Vi tar først for oss hvilke sikkerhets- og beredskapstiltak kommunen gjennomførte i forbindelse med valget. Videre ser vi på hvilke nye tiltak som ble iverksatt som en følge av endringene i valgfskriftens bestemmelser som omtaler EVA.

Tiltak og ressurser i arbeid med beredskap og sikkerhet

Kommunene gjennomfører en rekke sikkerhetstiltak, både organisatoriske, tekniske og menneskelige, for å bidra til en korrekt og sikker gjennomføring av valg (Valgdirektoratet, 2024). Årets valggjennomføringsundersøkelse og evalueringen av valgdirektoratets tjenester har gjennomført en grundig kartlegging av kommunenes arbeid med informasjonssikkerhet og beredskap, med særlig vekt på sikringen av EVA. En rik beskrivelse av funnene fra denne kartleggingen finnes i kapittel 8 i evalueringsrapporten (ideas2evidence og Agenda Kaupang, 2025).

I dette kapittelet presenterer vi i hovedsak funn fra spørsmålene i spørreundersøkelsen som omhandler sikkerhet og beredskap, men trekker inn enkelte inntrykk fra intervjuene.

Figur 8.1 gir en oversikt over hvilke sikkerhets- og beredskapstiltak kommunene iverksatte i forbindelse med valget i 2025. I snitt har kommunene implementert fem av de ni tiltakene som er nevnt i spørsmålet.

Tiltakene som flest har iverksatt, er opplæring med fokus på sikkerhet og beredskap (90 prosent), ROS-analyser (85 prosent) og bruk av direktoratets sjekklister for sikkerhet og bruk av EVA (84 prosent). De minst bruke tiltakene, er å ha beredskapsavtaler mer eksterne leverandører (12 prosent), samt sikkerhets- og beredskapsøvelser for valgmedarbeidere eller andre som er involvert i valggjennomføringen (9 prosent).

Når vi sammenligner kommunenes svar med tidligere års undersøkelser, finner vi at for flere av svaralternativene, er det en stadig økende andel av kommunene som har iverksatt tiltaket. Dette inkluderer blant annet ROS-analyser, bruk av direktoratets sjekklister for sikker bruk av EVA, bruk av bemanningsplaner og tiltak tilknyttet fysisk sikring av lokaler og materiell.¹⁰

De som svarte «annet», fikk mulighet til å utdype svaret sitt i et åpent tekstfelt. Det kom inn 24 svar. Flere svarte at de har samarbeidet med andre kommuner om sikkerhetsarbeidet. Det er også noen som trekker frem at de har samarbeidet med politiet eller PST.

¹⁰ Merk at enkelte av svaralternativene har hatt varierende formuleringer de foregående undersøkelsene, og dette gjør det krevende å se på utvikling over tid.

Figur 8.1: Hvilke sikkerhets- og beredskapstiltak gjennomførte kommunen i forbindelse med valget?
(prosent, N = 310. Flere svar mulig)

Spørsmålet inkluderte også alternativet «ingen tiltak». Ingen kommuner valgte dette.

Tabell 1 i vedlegg 3 viser hvordan bruken av ulike sikkerhetstiltak varierer mellom kommuner av ulik størrelse. Hovedinntrykket er at de store kommunene i større grad har iverksatt tiltakene enn de små. De største kommunene har i snitt iverksatt sju tiltak, mens de minste har iverksatt rundt fire tiltak. Dette inntrykket fikk vi også gjennom intervjuene med valgansvarlige og sikkerhetsansvarlige i kommunene.

Variasjonen er særlig stor for bruk av beredskapsplaner: Her svarte tre av fire av de største kommunene (76 prosent) at de har utarbeidet slike planer, mens det kun gjelder en av fem blant de minste kommunene (20 prosent). Vi merker oss også at det er stor variasjon i bruken av direktoratets sjekklister, og direktoratets tiltak knyttet til informasjonssikkerhet ved bruk av EVA. Sistnevnte kan nok delvis henge sammen med at de minste kommunene benytter EVA Skanning i betydelig mindre grad enn de største (jf. tabell 6.1).

Tabell 8.1: Hvilke sikkerhets- og beredskapstiltak gjennomførte kommunen i forbindelse med valget?
Sammenligning, kommunestørrelse (prosent, N = 310)

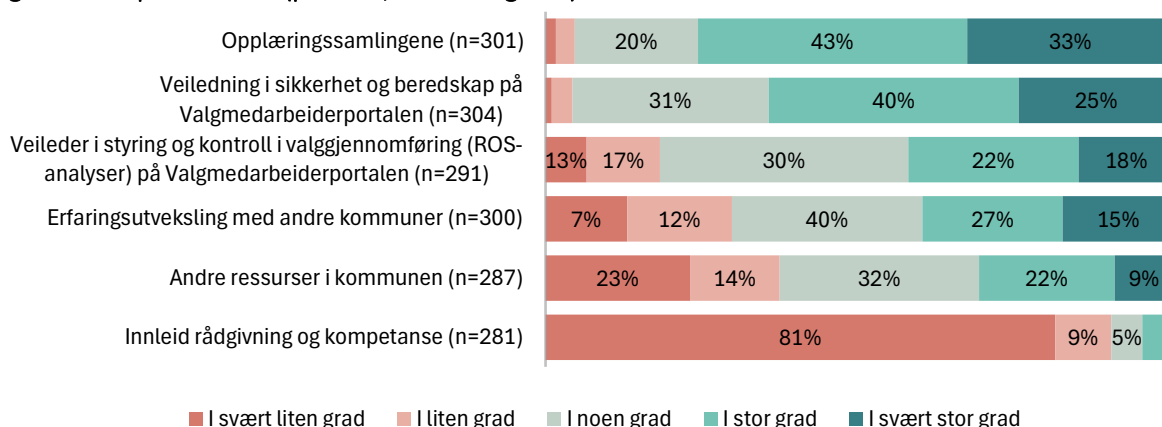
	Gjennomgikk direktoratets sjekklister for sikkerhet og beredskap ved bruk av EVA	Gjennomførte direktoratets tiltak knyttet til informasjonssikkerhet ved bruk av EVA	Utarbeidet beredskapsplaner
Total (n=324)	84 %	71 %	41 %
Kommunestørrelse			
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=17)	94 %	88 %	76 %
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=142)	94 %	80 %	46 %
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=105)	79 %	66 %	35 %
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=46)	59 %	43 %	20 %

Kommunene ble også bedt om å oppgi i hvor stor grad de benyttet seg av en rekke ulike ressurser inn i arbeidet med sikkerhet og beredskap, så som ulike veiledere, opplæringstiltak eller andre ressurser.

Hovedinntrykket er at Valgdirektoratets ressurser for sikkerhets- og beredskapsarbeid benyttes i ganske stor grad. Dette gjelder særlig opplæringsamlingene, som tre av fire kommuner (76 prosent) svarte at de har benyttet i stor eller svært stor grad. To av tre kommuner svarte at de har brukt veiledningen i Valgmedarbeiderportalen i stor eller svært stor grad. Noe færre, to av fem kommuner (40 prosent) har benyttet veilederen i styring og kontroll i valggjennomføring som ligger i Valgmedarbeiderportalen.

Figuren viser også at det er lite vanlig å benytte innleid rådgivning og kompetanse inn i arbeidet. Her er det verdt å merke seg at innleid rådgivning og kompetanse var et tema som ble diskutert hyppig i intervjuene (se kapittel 8 i *ideas2evidence* og *Agenda Kaupang 2025*).

Figur 8.2: I hvilken grad benyttet kommunen/fylkeskommunen seg av følgende ressurser i sikkerhets- og beredskapsarbeidet? (prosent, N =281 og 304)

Nye sikkerhetstiltak

I juni 2025 ble det gjort endringer i valgforskriftens bestemmelser som omtaler EVA. Det ble lagt til en ny § 4-2 som omtaler informasjonssikkerhet ved bruk av EVA. Paragrafens første ledd fastslår at det må sikres «*forsvarlig tilgangsstyring gjennom å begrense datatrafikk og funksjonalitet på maskinene som benyttes for å få tilgang til det elektroniske valggjennomføringssystemet*». Det er valgstyret, fylkesvalgstyret og distriktsvalgstyret som har ansvar for dette. Paragrafens andre ledd pålegger også kommunene som benytter maskinell telling å installere programvare for monitorering av operativsystem som Valgdirektoratet stiler til rådighet.

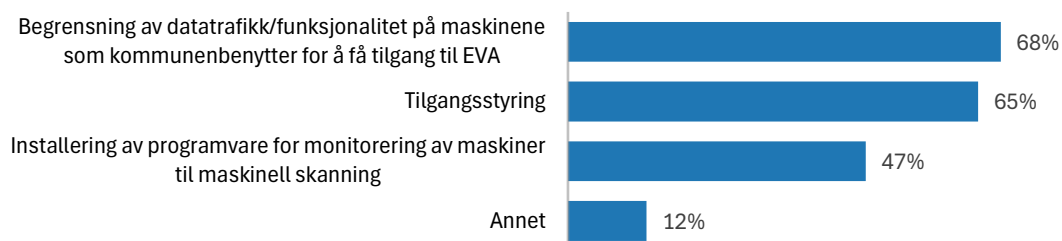
I valggjennomføringsundersøkelsen svarte to av fem kommuner (41 prosent) at endringene i valgforskriften utløste behov for nye tiltak eller nye rutiner (jf. tabell 8.2). En sammenligning av kommuner av ulik størrelse, viser at det særlig er de største kommunene som har hatt behov for å innføre nye rutiner eller tiltak. Dette inntrykket fikk vi også gjennom intervjuene. Vi så også at de største kommunene opplevde at det var ressurskrevende å innfri kravene som kom med forskriftsendringen fordi de utløste behov for større endringer, mens de mindre kommunene heller tilpasset eksisterende rutiner.

Tabell 8.2: Utløste endringene i valgforskriften om informasjonssikkerhet ved bruk av EVA behov for nye tiltak eller nye rutiner i din kommune? Sammenligning, kommunestørrelse (prosent, N = 278)

	Ja	Nei
Total (n=278)	41 %	59 %
Kommunestørrelse		
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=17)	53 %	47 %
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=130)	52 %	48 %
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=91)	33 %	67 %
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=40)	18 %	83 %

Kommunene som svarte at forskriftsendringene utløste behov for nye tiltak eller rutiner, fikk et oppfølgingsspørsmål om *på hvilke områder* det var behov for endringer. Det er flest kommuner som har hatt behov for å gjøre endringer tilknyttet første ledd i § 4-2, altså begrensninger av datatrafikk eller funksjonalitet på maskinene som brukes for å få tilgang til EVA (68 prosent), og tilgangsstyring (65 prosent). I underkant av halvparten (47 prosent) måtte gjøre endringer tilknyttet bruk av programvare for monitorering av maskinene som benyttes til maskinell skanning.

Figur 8.3: På hvilke områder utløste endringene i valgforskriften om informasjonssikkerhet ved bruk av EVA behov for nye tiltak eller rutiner? (prosent, N = 113. Flere svar mulig)

Kommunene som innførte nye tiltak som følge av forskriftsendringen, fikk også spørsmål om *hvem* som jobbet med innføringen av de nye tiltakene. Kommunene kunne krysse av for flere alternativer. Mer enn ni av ti kommuner (92 prosent) har involvert interne ressurser i dette arbeidet, og de aller fleste (76 prosent) har *kun* brukt interne ressurser. 15 prosent har benyttet innleid kompetanse, og de aller fleste har kombinert denne kompetansen med interne ressurser. En sammenligning av kommuner av ulik størrelse, viser at det i all hovedsak er de største kommunene som har benyttet innleid kompetanse.

Figur 8.4: Hvem jobbet med innføringen av de nye tiltakene utløst av endringene i valgforskriften om informasjonssikkerhet ved bruk av EVA? (prosent, N = 113. Flere svar mulig)

Respondentene som svarte at de hadde benyttet andre ressurser, fikk mulighet til å utdype dette i et åpent tekstfelt. Det kom ti svar. Her er det i all hovedsak ulike interkommunale samarbeid (IKS) innenfor IT som blir nevnt.

9 Sametingsvalget

I dette kapittelet belyser vi kommunenes erfaringer med gjennomføringen av sametingsvalget. Vi ser først på hvorvidt kommunene hadde tilgang til alt nødvendig materiell, og deretter på om de opplevde utfordringer i forbindelse med stemmegivning eller opptelling. Vi har også innhentet en overordnet vurdering av kommunens gjennomføring av sametingsvalget 2025.

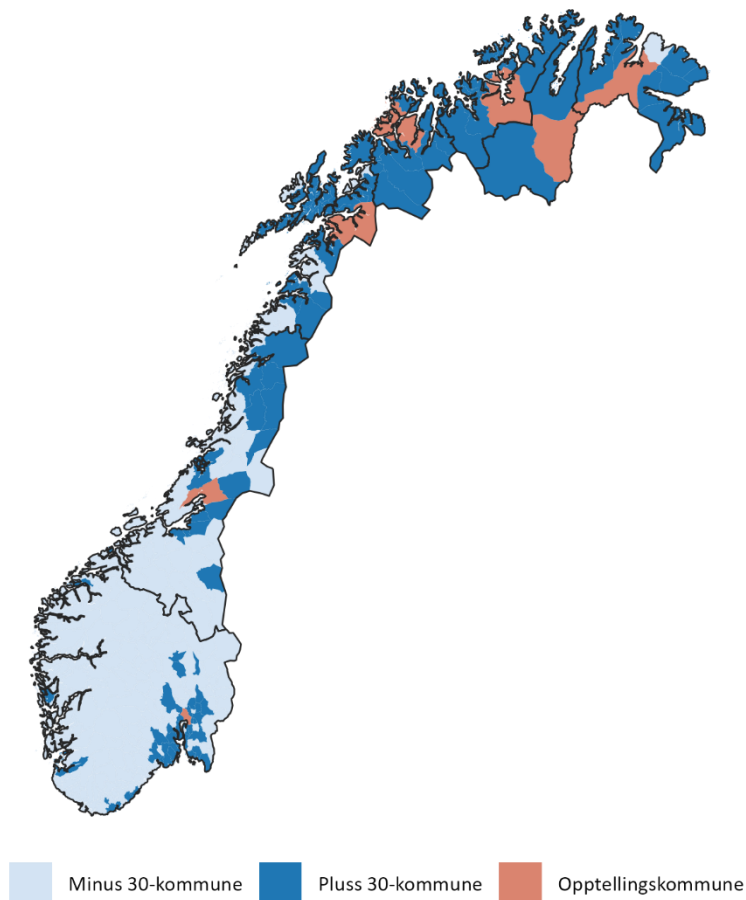
Om kommunenes rolle i gjennomføringen av sametingsvalget

Det gjennomføres valg til Sametinget hvert fjerde år, samtidig som det gjennomføres stortingsvalg. Det er Sametinget som har det overordnede ansvaret for valggjennomføringen, og Valgdirektoratet skal støtte Sametinget i dette arbeidet. Valgdirektoratet har blant annet fått fullmakt fra Sametinget til å lage et manntall til bruk ved gjennomføringen av valget, basert på opplysninger i folkeregisteret. Valgdirektoratet tilbyr også systemstøtte til valggjennomføringen, inkludert opplæring i bruk av EVA ved sametingsvalg for pluss 30-kommuner og opptellingskommuner. Valgdirektoratet tilrettelegger Valgmedarbeiderportalen så Sametinget kan tilby veiledning i valggjennomføringen i portalen.

Kommunene har ansvaret for den praktiske valggjennomføringen, men har varierende oppgaver:

- ◆ Kommuner med færre enn 30 manntallsførte samer (minus 30-kommuner) gjennomfører forhåndsstemming, men har ikke valgting og teller ikke stemmer. Alle stemmer mottatt i disse kommunene skal videresendes til en opptellingskommune. Det var 252 minus 30-kommuner ved sametingsvalget 2025.
- ◆ Kommuner med 30 manntallsførte samer eller flere, gjennomfører forhåndsstemming og valgting, og foretar foreløpig opptelling av stemmene i sin kommune. Det var 105 pluss 30-kommuner ved sametingsvalget 2025.
- ◆ Det er én opptellingskommune i hver av de syv valgkretsene til sametingsvalget. Disse kommunene gjennomfører både forhåndsstemming og valgting, og har ansvar for å telle stemmene fra minus 30-kommuner i valgkretsen. De har også endelig telling for valgkretsen, og gjennomfører valgoppgjør.
 - Opptellingskommunene er Tana (Østre valgkrets), Karasjok (Ávjovárri valgkrets), Alta (Nordre valgkrets), Tromsø (Gáisi valgkrets), Narvik (Vesthavet valgkrets), Steinkjer (Sørsamisk valgkrets) og Oslo (Sør-Norge valgkrets)

Kart 9.1: Valgkretser og ansvar i gjennomføring av sametingsvalg (kilde: Valgdirektoratet og Kartverket)

Materiell til sametingsvalget

Fordi alle kommuner skal gjennomføre forhåndsstemming til sametingsvalget, må de ha alt nødvendig materiell tilgjengelig for å kunne ta imot stemmer, som stemmesedler og stemmeseddelkomvolutter.

Tabell 9.1 viser at om lag sju av ti kommuner (71 prosent) hadde alt nødvendig materiell tilgjengelig før 11. august. Dette er datoen forhåndsstemmingen startet. Det er en del variasjon mellom kommuner av ulik størrelse: Blant de største kommunene hadde bare halvparten (47 prosent) alt materiellet de trengte, mens blant de minste kommunene gjaldt det mer enn åtte av ti (83 prosent).

Analyser der vi sammenligner minus 30- og pluss 30-kommuner, viser at minus 30-kommunene hadde alt nødvendig materiell tilgjengelig i litt større grad enn pluss 30-kommunene.

Tabell 9.1: Hadde kommunen tilgang til alt nødvendig materiell til sametingsvalget før 11. august?
Sammenligning, kommunestørrelse (prosent, N = 294)

	Ja	Nei
Total (n=294)	71 %	29 %
Kommunestørrelse		
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=17)	47 %	53 %
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=138)	64 %	36 %
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=98)	79 %	21 %
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=41)	83 %	17 %

Utfordringer i forbindelse med gjennomføringen av sametingsvalget

Vi spurte kommunene om hvorvidt de opplevde noen utfordringer i forbindelse med stemmegivningen til sametingsvalget. Evalueringen av sametingsvalget i 2021 viste blant annet at det hadde vært feil i manntallet som skapte utfordringer i forbindelse med stemmegivningen (Oslo Economics, 2022).

Overordnet sett, viser svarene at stemmegivningen stort sett har fungert godt: 84 prosent svarte at de ikke opplevde utfordringer i forbindelse med stemmegivningen til sametingsvalget (jf. tabell 9.2).

Tabell 9.2 viser at det er en betydelig høyere andel av de store kommunene som har opplevd utfordringer i forbindelse med stemmegivning til sametingsvalget, enn blant de små kommunene. Blant de største kommunene opplevde to av fem (41 prosent) utfordringer knyttet til stemmegivningen.

Tabell 9.2: Opplevde kommunen noen utfordringer i forbindelse med stemmegivning til sametingsvalget? Sammenligning, kommunestørrelse (prosent, N = 309)

	Ja	Nei
Total (n=309)	16 %	84 %
Kommunestørrelse		
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=17)	41 %	59 %
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=142)	18 %	82 %
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=105)	11 %	89 %
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=45)	7 %	93 %

Vi finner også at pluss 30-kommunene opplevde utfordringer med stemmegivningen i langt større grad enn minus 30-kommunene: I førstnevnte gruppe svarer 32 prosent at de opplevde utfordringer, mot 9 prosent i sistnevnte.

Respondenter som svarte at de opplevde utfordringer i forbindelse med stemmegivningen, fikk mulighet til å utdype hvilke utfordringer det gjaldt. Det kom tekstkomentarer fra 47 kommuner. Flere trakk frem utfordringer tilknyttet materiell, som at materiellet ble mottatt for sent, eller at de fikk for lite eller feil materiell. Det var også flere som trakk frem at bruken av konvolutter oppleves unødig arbeidskrevende. Noen trakk også frem utfordringer tilknyttet manntallet, som at det var tungvint å finne velgere i manntallet når de ikke hadde med seg valgkort.

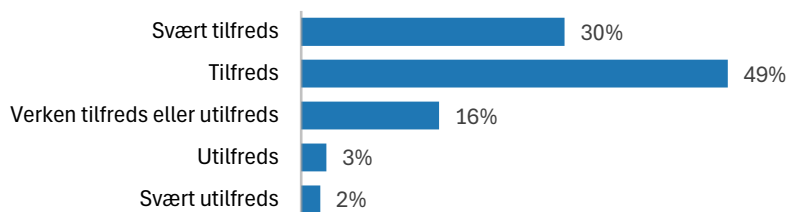
Vi spurte kommunene om de opplevde noen utfordringer tilknyttet opptelling av stemmer til sametingsvalget. Dette spørsmålet gikk til pluss 30-kommunene.¹¹ Hovedinntrykket er at opptellingen har fungert relativt godt. Mer enn åtte av ti kommuner (84 prosent) svarte at de ikke har opplevd utfordringer. Vi ser ingen betydelige variasjoner mellom kommuner av ulik størrelse.

Det kom 12 tekstkommentarer fra kommuner som svarte at de hadde opplevd utfordringer tilknyttet opptellingen. Mange av disse dreier seg om utfordringer tilknyttet at kommunen mottok få stemmer til sametingsvalget. Flere pluss 30-kommuner nevner at de mottok færre enn 30 stemmer, og opplever at det er uklare rutiner for hvordan dette skal telles og registreres i EVA.¹² Både i åpne tekstkommentarer og intervjuer var det også flere små pluss 30-kommuner som stilte spørsmålstegn ved hvorvidt det er mulig å opprettholde prinsippet om hemmelige valg med dagens grense for antall manntallsførte samer som utløser opptellingsansvar, som de opplevde som altfor lav. I kommuner med rett over 30 manntallsførte samer, og der det er få som stemmer, kan det oppleves som vanskelig å sikre at valget er hemmelig. Noen informanter tok til orde for at grensen burde heves.

Tilfredshet med gjennomføringen av sametingsvalget

Vi ba respondentene om å gi en overordnet vurdering av hvor tilfreds de var med kommunens gjennomføring av sametingsvalget i 2025. Figur 9.1 viser at mange kommuner synes gjennomføringen gikk bra: Sju av ti kommuner svarte at de er tilfredse (44 prosent) eller svært tilfreds (27 prosent) med gjennomføringen.¹³

Figur 9.1: Alt i alt, hvor tilfreds er du med kommunens gjennomføring av sametingsvalget i 2025? (prosent, N = 309)

Alle kommuner fikk til slutt et åpent spørsmål der de ble spurt om de har innspill til hvordan Valgdirektoratet kunne ha bidratt til en bedre gjennomføring av sametingsvalget i deres kommune. Spørsmålet presiserte at dette for eksempel kan dreie seg om opplæring, informasjonsmateriell eller kontaktsentertjenester. Det kom svar fra 49 kommuner. En god del kommuner ønsker seg mer, og bedre, opplæring og informasjonsmateriell, for eksempel i Valgmedarbeiderportalen. En valgansvarlig i en mellomstor kommune skrev:

¹¹ Til opptellingskommuner ble det presisert at «Vi tenker her på den endelige opptellingen av stemmer». Til pluss 30-kommuner ble det presisert at «Vi tenker her på den foreløpige opptellingen av stemmer».

¹² For kontekst er det greit å ha med seg hva som er valgdeltakelsen: SSB oppgir at valgdeltakelsen ved sametingsvalget 2025 var totalt 74 prosent, med variasjon fra 67 prosent til 83 prosent mellom valgkretsene (Statistisk sentralbyrå, 2025b).

¹³ Tilsvarende spørsmål inngikk ikke i valggjennomføringsundersøkelsen i 2021, og vi har derfor ikke data som gjør det mulig å si noe om utviklingen over tid.

Det er en del å gå på i forhold til å få valgmedarbeiderportalen bedre når det gjelder struktur. Eksempelvis: Burde det vært mer lenking mellom nettsider som omhandlet det samme? Om du velger sametingsvalg på portalen så får du likevel treff som gjelder stortingsvalg og motsatt.

Særlig etterlyser minus 30-kommuner innhold som er tilpasset deres rolle. En informant fra en mellomstor minus 30-kommune skrev:

Det var utfordringene å finne relevant informasjon på valgmedarbeiderportalen om sametingsvalget for minus 30-kommuner. Det hadde vært nyttig med informasjonsmateriell og evt. ferdig utarbeidede rutiner.

Blant andre kommentarer som kommer inn, savner noen få at det kommer opp et varsel i EVA om at en velger har stemmerett til sametingsvalget, slik det var før 2021 (jf. Oslo Economics, 2021, s. 14). Enkelte ønsker seg også mer profileringsmateriell til sametingsvalget, og tips til hvordan de kan profilere sametingsvalget bedre.

10 Fylkeskommunenes valggjennomføring

I dette kapitlet tar vi for oss fylkeskommunenes erfaringer med valggjennomføringen. Vi ser på behandlingen av listeforslag og produksjon av stemmesedler. Videre tar vi for oss klager og klagebehandling. Til sist i kapitlet ser vi på fylkeskommunenes arbeid med sikkerhet og beredskap rundt valggjennomføringen.

Fylkeskommunenes rolle i gjennomføringen av stortingsvalget

Fylkeskommunene har en mer begrenset rolle tilknyttet gjennomføringen av stortingsvalget enn det kommunene har. Fylkestinget oppnevner et distriktsvalgstyre som har ansvaret for valggjennomføringen i fylkeskommunen. Distriktsvalgstyret skal blant annet behandle listeforslag, sørge for at det trykkes stemmesedler og telle opp alle stemmesedlene fra alle kommunene i valgdistriktet.

Merk at valgene gjennomføres per valgdistrikt, ikke per fylkeskommune. I fire fylkeskommuner er det derfor flere valgdistrikter:

- ◆ Innlandet (Hedmark og Oppland)
- ◆ Agder (Aust- og Vest-Agder)
- ◆ Vestland (Hordaland og Sogn og Fjordane)
- ◆ Trøndelag (Sør- og Nord-Trøndelag)

I disse fylkeskommunene er det to distriktsvalgstyrever, og kontrolltellingen gjennomføres per valgdistrikt.

Listeforslag

Et listeforslag er en rangert oversikt over kandidatene som stiller til valg for et parti. Listeforslagene kan leveres i en digital løsning som Valgdirektoratet stiller til rådighet, listeforslagsportalen, eller på papir.

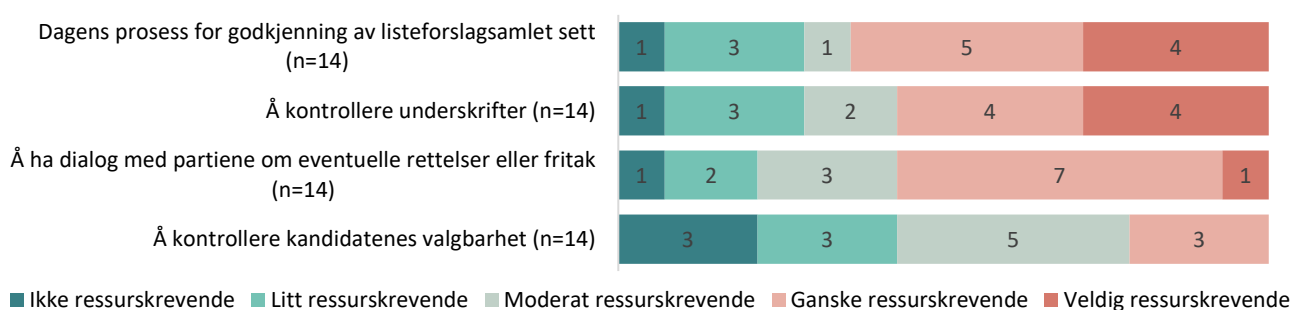
Valgloven stiller en rekke krav til listeforslag, og regelverket som regulerer listeforslagene ble endret i den nye valgloven vedtatt i 2023. I det nye regelverket stilles det blant annet økte krav til antall underskrifter for listeforslag fra partier som ikke er registrert i Partiregisteret og ikke fikk minst 5 000 stemmer i hele landet ved sist stortingsvalg, og partier som har blitt registrert i Partiregisteret etter forrige stortingsvalg.

Fylkeskommunene skal undersøke at kravene til listeforslag er innfridd. Dette dreier seg blant annet om å kontrollere at det er nok underskrifter og at underskriftene er gyldige. Partier som fikk minst 5000 stemmer i hele landet ved forrige stortingsvalg trenger kun underskrifter fra to styremedlemmer med ansvar for det relevante valgdistriktet, mens andre partier må ha underskrifter fra minst én

prosent av de som hadde stemmerett i valgdistriktet ved forrige stortingsvalg. Alle som skrev under på en liste må ha stemmerett ved valget, i det relevante valgdistriktet. Fylkeskommunene har også dialog med partiene om eventuelle endringer i listeforslagene, og gir en frist på sju dager til å komme med rettelser dersom det er krav som ikke er innfridd.

I undersøkelsen spurte vi fylkeskommunene om hvor ressurskrevende ulike oppgaver i prosessen med godkjenning av listeforslag, er. Figur 10.1 viser at fylkeskommunene har litt varierte erfaringer. Ni av de 14 fylkeskommunene som svarte på undersøkelsen opplever at prosessen, samlet sett, er ganske eller svært ressurskrevende. Kontroll av underskrifter er den prosessen som fremstår som mest ressurskrevende, mens å ha dialog med partiene om eventuelle rettelser eller fritak er noe mindre ressurskrevende. Den minst ressurskrevende prosessen, er kontroll av kandidatenes valgbarhet.

Figur 10.1: Hvor ressurskrevende er de følgende oppgavene knyttet til å godkjenne listeforslag for fylkeskommunen? (N = 14)

Fylkeskommuner som svarte at en eller flere av oppgavene nevnt i spørsmålet var ressurskrevende, fikk et åpent spørsmål der de ble spurt om de hadde innspill til hvordan dagens prosess kan forbedres. Det kom ni tekstvar. Et innspill som går igjen, er at fylkeskommunene ønsker økt bruk av den digitale løsningen for levering av listeforslag, fordi det er underskriftene på papir som er spesielt ressurskrevende å kontrollere.

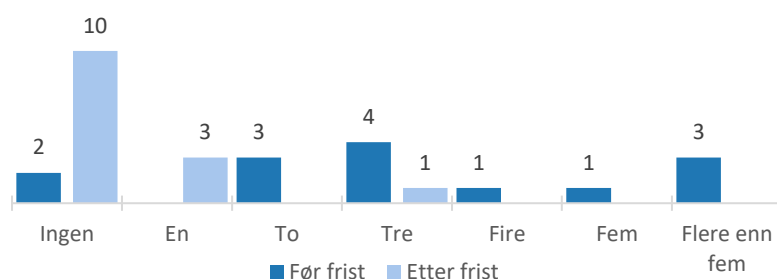
Det kommer også flere innspill knyttet til funksjonalitet i den digitale løsningen:

- ◆ Flere ønsker seg integrasjon opp mot folkeregisteret, slik at partiene kunne lagt inn kandidater direkte derfra.
- ◆ Det etterspørres også funksjonalitet som hindrer partiene fra å levere listen dersom formelle krav ikke er innfridd. Det nevnes som et eksempel at det ikke bør være mulig å levere dersom det er registrert en ugyldig fødselsdato, eller et for høyt eller lavt antall kandidater.
- ◆ Noen etterspør også at det bør være obligatorisk å registrere kontaktinformasjon til alle kandidater – spesielt de som er oppgitt som tillitsvalgt.

Fylkeskommunene skal også gi beskjed til alle som er satt opp som kandidat på en liste, og informere om at de har rett til å be om fritak fra å stå på listen ved å sende en henvendelse til distriktsvalgstyret. Distriktsvalgstyret setter en frist for når man kan be om fritak. De 14 fylkeskommunene som svarte på undersøkelsen mottok til sammen 57 henvendelser om å slippe å stå på liste før fristen, og fire etter fristen. De 12 fylkeskommunene som svarte på valg gjennomføringsundersøkelsen i 2021, hadde mottatt 51 henvendelser før frist og 2 henvendelser etter frist.

I snitt mottok hver fylkeskommune fire henvendelser før fristen. Figur 10.2 viser at det vanligste er å motta to eller tre henvendelser før frist. Kun tre fylkeskommuner mottok flere enn fem henvendelser.

Figur 10.2: Hvor mange tilfeller har det vært i din fylkeskommune der personer har bedt seg fritatt fra å stå på liste? Før frist og etter frist (N = 14)

Stemmesedler

Fylkeskommunene har også ansvar for at det trykkes opp stemmesedler for valgdistriktet/-distriktene. Valgdirektoratet har etablert en rammeavtale for produksjon av stemmesedler. Samtlige av de 14 fylkeskommunene som svarte på undersøkelsen benyttet seg av denne avtalen.

Fylkeskommunene er svært fornøyde med hvordan samarbeidet med trykkeriet har fungert. Alle bortsett fra en fylkeskommune vurderer at samarbeidet har fungert svært godt. En svarte at det har fungert ganske godt.

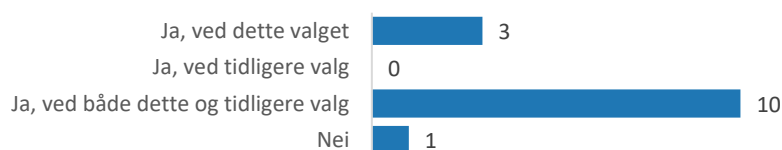
Fylkeskommunene fikk også mulighet til å komme med andre kommentarer angående produksjon av stemmesedler i et åpent tekstfelt. Ti respondenter svarte på spørsmålet. Det vanligste innspillet, er at leverandøren må være tydeligere på leveringsdato for stemmesedlene. To fylkeskommuner nevner at enkelte stemmesedler hadde fargede striper på stempelsiden, som potensielt kunne gjøre at det var mulig å identifisere parti etter at seddelen var brettet sammen. Problemet forekom imidlertid i relativt lite omfang.

Klager og klagebehandling

Fylkeskommunenes valggjennomføring kan påklages av både velgere, partier og kandidater. Klagen fremmes til distriktsvalgstyret og skal behandles av rik valgstyret.

Figur 10.3 viser at de fleste fylkeskommunene har erfaringer med klager på valggjennomføringen. Ti av respondentene har mottatt klager både ved dette og tidligere valg, og tre har mottatt klager ved dette valget.

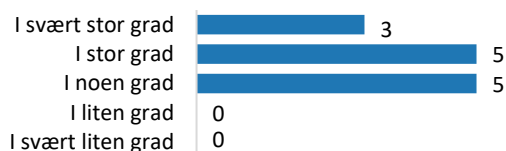
Figur 10.3: Har fylkeskommunen mottatt klager på valggjennomføringen? (N = 14)

Fylkeskommunene som har mottatt klager, ble bedt om å vurdere i hvilken grad de opplever at

fylkeskommunen har tilstrekkelig kunnskap om behandling av klager på valggjennomføringen i fylkeskommunen (jf. figur 10.4). De fleste fylkeskommuner, åtte av de tretten som fikk spørsmålet, opplever at de har kunnskap i stor eller svært stor grad. Fem av fylkeskommunene svarte at de har tilstrekkelig kunnskap i noen grad.

Figur 10.4: I hvilken grad opplever du at fylkeskommunen har tilstrekkelig kunnskap om behandling av klager på valggjennomføringen i fylkeskommunen? (N = 13)

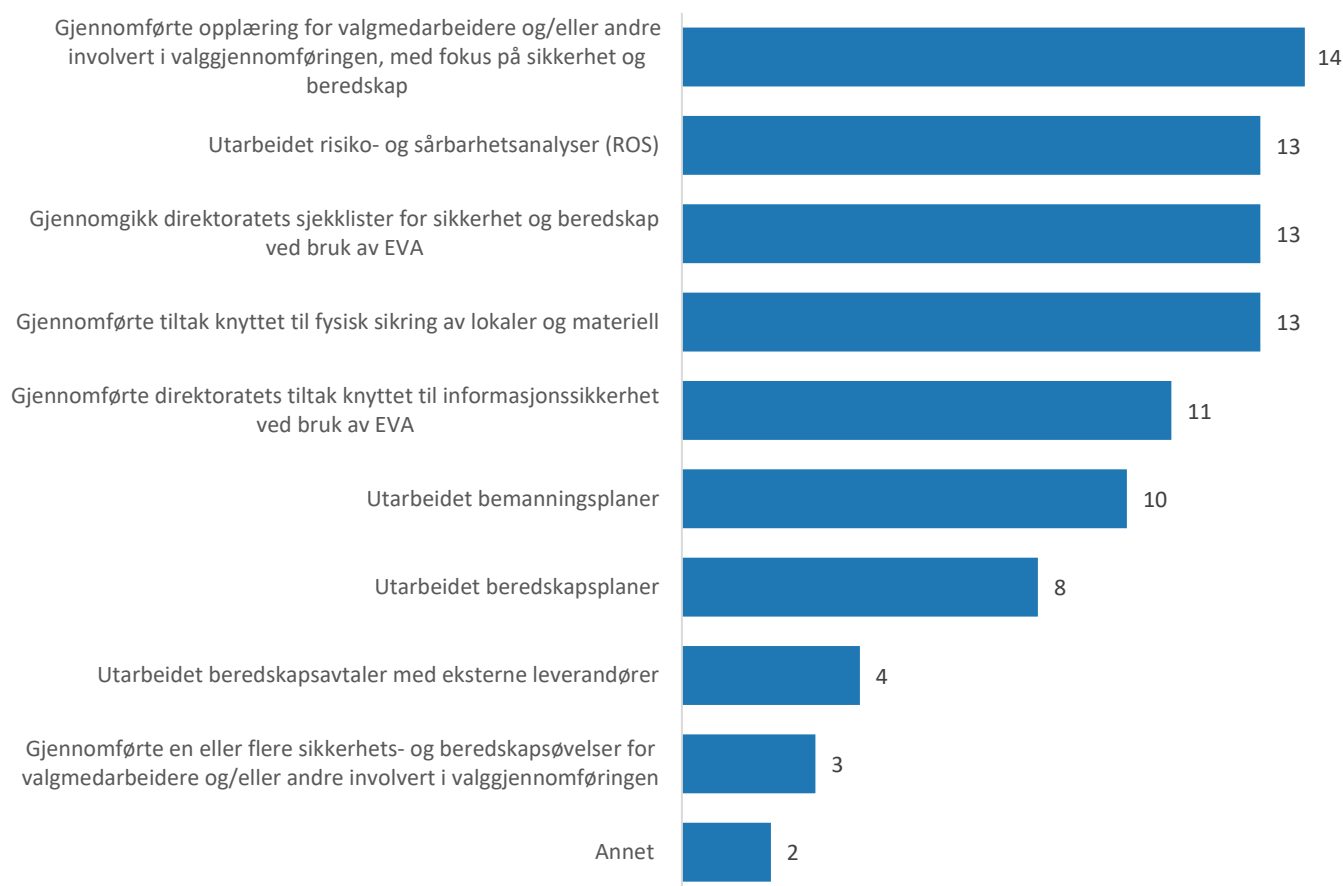
Sikkerhet og beredskap

I undersøkelsen ble også fylkeskommunene bedt om å oppgi hvilke sikkerhets- og beredskapstiltak de gjennomførte i forbindelse med valget (jf. figur 10.5).

Samtlige respondenter svarte at fylkeskommunen gjennomførte opplæring med fokus på sikkerhet og beredskap, rettet mot valgmedarbeidere eller andre som var involvert i gjennomføringen av valget. Det er også svært vanlig blant fylkeskommunene å utarbeide ROS-analyser, å gjennomgå direktoratets sjekklister for sikkerhet ved bruk av EVA, og å gjennomføre tiltak knyttet til fysisk sikring av lokaler og materiell.

Det er mindre vanlig å utarbeide beredskapsplaner, enten internt eller i samarbeid med eksterne aktører, og å gjennomføre sikkerhets- og beredskapsøvelser.

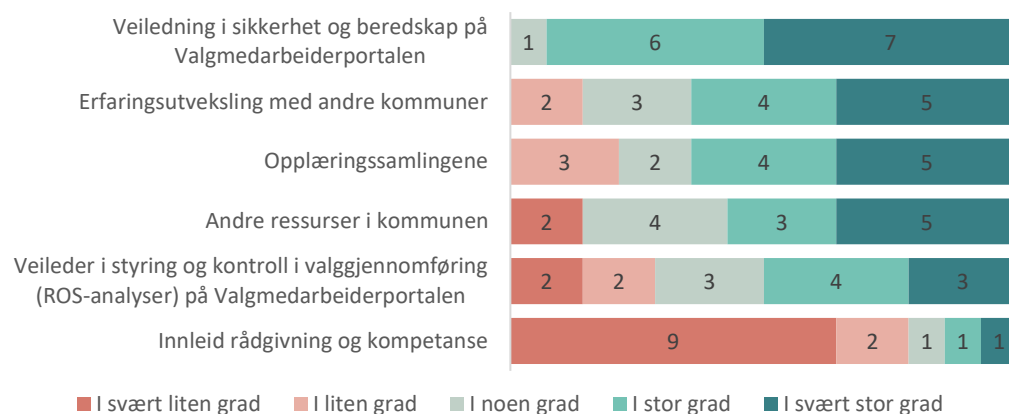
Figur 10.5: Hvilke sikkerhets- og beredskapstiltak gjennomførte fylkeskommunen i forbindelse med valget? (N = 14. Flere svar mulig)

Vi ba også fylkeskommunene om å oppgi i hvilken grad de benyttet seg av ulike ressurser i sikkerhets- og beredskapsarbeidet (jf. figur 10.6). Den ressursen som benyttes i størst grad, er veiledning i sikkerhet og beredskap i Valgmedarbeiderportalen. Nesten samtlige fylkeskommuner som svarte på spørsmålet (13 av 14) svarte at de benytter denne ressursen i stor eller svært stor grad. Det er også ganske mange (9 av 13) som svarte at de benytter seg av erfaringsutveksling med andre fylkeskommuner i stor eller svært stor grad, og like mange som svarte at de har benyttet seg av opplæringssamlingene i stor eller svært stor grad.

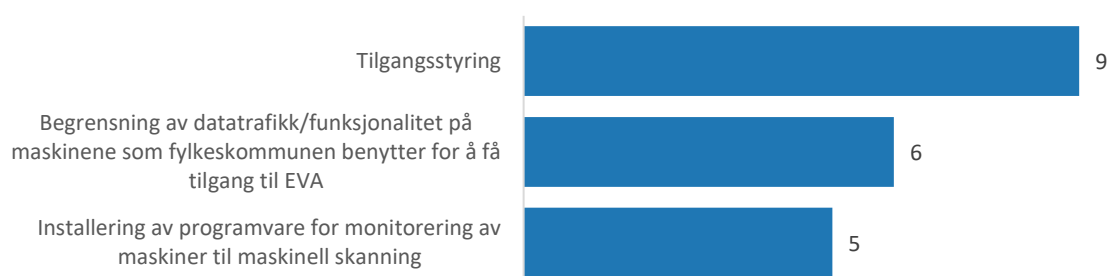
Innleid rådgivning og kompetanse blir i liten grad benyttet.

Figur 10.6: I hvilken grad benyttet fylkeskommunen seg av følgende ressurser i sikkerhets- og beredskapsarbeidet? (N = 14)

Vi spurte fylkeskommunene om hvorvidt endringene i valgforskriften om informasjonssikkerhet ved bruk av EVA utløste behov for nye rutiner eller tiltak eller rutiner. For et flertall av fylkeskommunene som svarte på undersøkelsen, 9 av 14, ble det behov for nye rutiner eller tiltak. Figur 10.7 viser at endringene særlig var tilknyttet tilgangsstyring. Samtlige fylkeskommuner som fikk spørsmålet, svarte at det var behov for nye tiltak eller rutiner på dette området. Det var også ganske mange, 6 av 9, som måtte innføre begrensninger av datatrafikk eller funksjonalitet på maskinene som kjører EVA.

Figur 10.7: På hvilke områder utløste endringene i valgforskriften om informasjonssikkerhet ved bruk av EVA behov for nye tiltak eller rutiner? (N = 9. Flere svar mulig)

De ni fylkeskommunene som svarte at de hadde gjort endringer i praksisen for tilgangsstyring, fikk et oppfølgingsspørsmål om hvilke endringer de hadde gjort. Samtlige fylkeskommuner skrev at det ble innført loggføring av hvem som var pålogget maskinene som ble brukt til EVA til enhver tid.

Fylkeskommunene ble spurt om hvem som jobbet med innføringen av de nye tiltakene utløst av endringene i valgforskriften. Samtlige ni fylkeskommuner har benyttet interne ressurser i dette arbeidet, og tre av dem har i tillegg involvert innleid kompetanse.

11 Hovedfunn og konklusjoner

I dette kapittelet presenterer vi hovedfunn fra valggjennomføringsundersøkelsen 2025. Vi drøfter kort hva hovedfunnene fra undersøkelsen kan fortelle oss om valggjennomføringen i Norge. Til sist i kapittelet trekker vi frem noen sentrale læringspunkter og erfaringer fra årets datainnsamling, som kan bidra til å forbedre fremtidige utgaver av valggjennomføringsundersøkelsen.

Kommunenes gjennomføring av stortingsvalget

Kommunene har ansvar for den praktiske gjennomføringen av stortingsvalget, og skal blant annet bestemme antallet stemmekretser, hvilke og hvor mange valglokaler som skal benyttes, og de skal rekruttere valgmedarbeidere. Kommunene skal også telle alle stemmesedler to ganger.

Valggjennomføringsundersøkelsen viser at de fleste kommunene, tre av fire, ikke har gjort endringer i stemmekretsinnstillingen siden kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2023. Samtidig ser vi at andelen kommuner som reduserer antallet stemmekretser, har økt over tid. Det er særlig de største kommunene som reduserer stemmekretsene, og mange begrunner denne reduksjonen med økonomiske forhold. De mindre kommunene som har redusert antall stemmekretser, begrunner dette ofte med at kretsen manglet egnede lokaler.

I snitt har kommunene tre forhåndsstemmelokaler. Forhåndsstemmingen gjennomføres ofte i kommunale lokaler som rådhus, bibliotek eller på servicetorg. Det varierer om kommunene har kveldsåpen forhåndsstemming, og det er særlig de største kommunene som tilbyr dette.

I snitt har kommunene 17 valgmedarbeidere involvert i forhåndsstemmingen, og 49 på valgdagen. De fleste kommuner svarte at det har vært enkelt å rekruttere valgmedarbeidere, og dette er tilfelle i både større og mindre kommuner. Vi ser ingen betydelig utvikling over tid, i hvor enkelt eller vanskelig kommunene opplever at det er å rekruttere valgmedarbeidere.

I valgloven vedtatt i 2023, ble kravene til utforming av valglokalene skjerpet og tydeliggjort. I utgangspunktet er det påkrevd at velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. Så godt som alle kommuner gjennomfører vurderinger av tilgjengeligheten i valglokaler benyttet under forhåndsstemmingen og på valgdagen, og rundt halvparten har involvert råd for personer med funksjonsnedsettelse i vurderingen. En god del inkluderte også eldrerådet.

I enkelte tilfeller kan det gjøres unntak fra kravet om at alle velgere skal kunne komme seg inn i valglokalene uten hjelp. Rundt en av ti kommuner hadde lokaler der dette var tilfelle i forhåndsstemmeperioden, og nesten en tredjedel hadde slike lokaler på valgdagen. Som regel dreier dette seg om ett eller to lokaler. Det er ofte forhold tilknyttet adkomsten inn til valglokalene, som inngangsparti, trapper eller heis, som er årsaken til at ikke alle kan komme seg inn uten hjelp. Den vanligste årsaken til at kommunene har benyttet valglokaler der ikke alle kan komme seg inn uten hjelp, er at det er for kostbart å tilpasse lokalene.

Det store flertallet av kommunene er kjent med både KDD sin veileder om universell utforming av valglokaler og valgutstyr, og Valgdirektoratets praktiske sjekkliste for å sikre universell utforming av valglokaler. De aller fleste har også benyttet disse ressursene inn i valgforberedelsene.

Det varierer om kommunene informerer om at velgere med funksjonsnedsettelse kan ha rett til assistanse ved stemmegivningen. Omtrent halvparten gjør dette, og den vanligste informasjonskanalen er kommunens egen nettside. De aller fleste kommuner opplevde ingen utfordringer med at personer som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, skulle avgi sin stemme. Det samme gjelder situasjoner der synshemmede skulle gjennomføre sin valghandling.

Så godt som alle kommunene svarte at de mottok stemmesedlene i tide. De fleste opplever at sedlene har god kvalitet. Det er relativt vanlig at stemmesedler blir flyttet på eller fjernet fra avlukker, men som regel handler det bare om ett eller noen få tilfeller. Det er vanligere at dette forekommer under forhåndsstemmingen enn på valgdagen. De fleste kommunene er kjent med Valgdirektoratets oppslag som viser hvilke lister som stiller til valg i kommunen, og et flertall av kommunene har hengt opp slike oppslag i alle sine valglokaler.

Tre av fire kommuner anskaffet nytt valgutstyr i forbindelse med årets valg, og de fleste har benyttet Valgdirektoratets rammeavtale med valgutstyr.no. I all hovedsak mottok kommunene utstyret i tide, og de fleste opplever at utstyret de bestilte hadde god kvalitet. Det var særlig mange som bestilte funksjonærkort, og en god del bestilte valgurner.

Valgloven fastslår at velgere skal vise legitimasjon, men loven regulerer ikke hva slags typer legitimasjon som skal godkjennes ved stemmegivning. De fleste kommuner godkjenner ikke andre typer legitimasjon enn pass, nasjonalt ID-kort, (digitalt) førerkort og bankkort med bilde. Vi ser at det særlig er de store kommunene som godkjenner andre former for legitimasjon enn dette. I underkant av halvparten av kommunene avviste velgere på grunn av mangelfull legitimasjon. Dette er betraktelig mer vanlig blant store enn blant små kommuner.

De aller fleste kommunene oppgir at ventetiden i valglokalene har vært kort eller akseptabel. Det har forekommet strøm- eller kommunikasjonsbrudd mot det elektroniske manntallet som gjorde at stemmesedler ikke kunne legges rett i urnen, men i relativt liten utstrekning og oftere under forhåndsstemmingen enn på valgdagen.

Første opptelling av stemmesedler skal gjøres manuelt. I den andre opptellingen kan det benyttes maskinell skanning, dersom kommunen ønsker det. Litt mer enn halvparten av kommunene benyttet seg av denne maskinell skanning. De store kommunene benytter skanning i betydelig større grad enn de små.

I valgloven vedtatt i 2023 ble det innført nye krav til opptelling av forhåndsstemmer og valgtingsstemmer. Forhåndsstemmene skal telles per valglokale, mens valgtingsstemmene skal telles fysisk i hvert valglokale. Hovedinntrykket fra undersøkelsen er at disse kravene ikke har vært utfordrende for kommunene å innfri, men tellingen av forhåndsstemmer oppleves som mer utfordrende blant de største kommunene enn blant de øvrige kommunene. Dette kan henge sammen med at de største kommunene har et større volum av stemmer de må holde orden på.

Kommunene er godt fornøyd med Valgdirektoratet sin avtale med Posten/Bring om videresending av forhåndsstemmer. Rundt halvparten av kommunene mottok forhåndsstemmer etter kl. 17 dagen etter

valgdagen, som regnes som for sent innkomne forhåndsstemmer. Dette er på samme nivå som ved forrige stortingsvalg. For sent mottatte forhåndsstemmer forekommer i betydelig større utstrekning i store kommuner enn i små. Årsakene til at forhåndsstemmene ble mottatt for sent er varierte. Det skyldes blant annet lang forsendelsestid for utenriksstemmer, lang forsendelsestid i ordinær postgang eller feilsending av forhåndsstemmer fra andre kommuner.

De fleste kommuner har ikke mottatt klager på valggjennomføringen. Blant de kommunene som har mottatt klager, opplever de fleste at de har tilstrekkelig kunnskap om klagebehandling. Store kommuner opplever at de har bedre kunnskap om klagebehandling enn små kommuner.

Undersøkelsen viser at kommunene har iverksatt en rekke ulike sikkerhets- og beredskapstiltak i forbindelse med valget. De vanligste tiltakene er sikkerhets-/beredskapsfokustert opplæring for valgmedarbeidere eller andre involvert i valggjennomføringen, ROS-analyser og bruk av direktoratets sjekklister for sikkerhet og beredskap ved bruk av EVA. Mange har også gjennomført tiltak knyttet til fysisk sikring av lokaler og materiell, og utarbeidet bemanningsplaner. De store kommunene iverksetter flere sikkerhets- og beredskapstiltak enn de mindre. Vi finner at Valgdirektoratets ressurser for sikkerhets- og beredskapsarbeid benyttes i ganske stor grad, og dette gjelder særlig opplæringssamlingene.

I juni 2025 ble det gjort endringer i valgforskriftens bestemmelser som omtaler EVA. Det ble lagt inn nye krav rundt tilgangsstyring og bruk av programvare for monitorering. Disse endringene utløste behov for nye tiltak eller rutiner i to av fem kommuner, og det er særlig de største kommunene som har hatt behov for å gjøre endringer i sin praksis. Dette dreide seg særlig om tiltak tilknyttet begrensning av datatrafikk eller funksjonalitet på maskinene som benyttes for å få tilgang til EVA, og tilgangsstyring. Det er i hovedsak interne ressurser som har jobbet med innføringen av de nye tiltakene.

Kommunenes erfaringer med gjennomføringen av sametingsvalget

Kommunene har ansvar for den praktiske gjennomføringen av sametingsvalget, men oppgavene varierer ut ifra hvor mange manntallsførte samer kommunen har. Kommuner med færre enn 30 manntallsførte samer (minus 30-kommuner) gjennomfører forhåndsstemming, men har ikke valgting og teller ikke stemmer. Alle stemmer mottatt i disse kommunene skal videresendes til en opptellingskommune. Kommuner med 30 manntallsførte samer eller flere, gjennomfører forhåndsstemming og valgting, og foretar foreløpig opptelling av stemmene i sin kommune. Det er én opptellingskommune i hver av de syv valgkretsene til sametingsvalget.

Alle kommuner skal ha det materiellet som er nødvendig for å kunne gjennomføre forhåndsstemming til sametingsvalget. Om lag sju av ti kommuner hadde alt materiellet de trengte tilgjengelig da forhåndsstemmingen startet. De største kommunene manglet materiell i større grad enn de minste kommunene.

84 prosent av kommunene hadde ingen utfordringer ved stemmegivningen til sametingsvalget. Opptellingen av stemmer har også fungert godt i 84 prosent av kommunene. Sju av ti respondenter svarte at de alt i alt er tilfredse med gjennomføringen av sametingsvalget i sin kommune. Det var få som svarte at de er utilfredse.

De valgansvarlige ble bedt om å komme med innspill til hvordan Valgdirektoratet kunne ha bidratt til en bedre gjennomføring av sametingsvalget i deres kommune. Et vanlig innspill er et ønske om mer innhold tilknyttet sametingsvalget i Valgmedarbeiderportalen, spesielt tilpasset minus 30-kommuner.

Fylkeskommunenes gjennomføring av stortingsvalget

Ved gjennomføring av stortingsvalg har fylkeskommunene blant annet ansvar for godkjenning av partienes listeforslag, trykking av stemmesedler og endelig opptelling av stemmer.

Fylkeskommunene har varierte erfaringer med prosessen med godkjenning av listeforslag. Ganske mange opplever at det samlet sett er en ressurskrevende prosess, og det er særlig kontroll av underskrifter som er krevende. Mange ønsker økt bruk av den digitale løsningen for levering av listeforslag, og ulike typer funksjonalitet i denne løsningen som kan forenkle listeforslagsprosessen.

De fleste fylkeskommuner mottok tre eller fire henvendelser om å slippe å stå på liste. De aller fleste spørsmålene om fritak kom før fristen.

Samtlige av fylkeskommunene som svarte på undersøkelsen, benytter seg av Valgdirektoratets rammeavtale for produksjon av stemmesedler. Denne avtalen ser ut til å fungere svært godt.

De fleste fylkeskommuner har erfaringer med klager på valggjennomføringen. Respondentene opplever i all hovedsak at fylkeskommunene har tilstrekkelig kunnskap om klagebehandling.

Fylkeskommunene har innført en rekke sikkerhets- og beredskapstiltak i forbindelse med valggjennomføringen. Samtlige respondenter svarte at fylkeskommunen gjennomførte opplæring med fokus på sikkerhet og beredskap, rettet mot valgmedarbeidere eller andre som var involvert i gjennomføringen av valget. Det er også svært vanlig blant fylkeskommunene å utarbeide ROS-analyser, å gjennomgå direktoratets sjekklistene for sikkerhet ved bruk av EVA, og å gjennomføre tiltak knyttet til fysisk sikring av lokaler og materiell. Den ressursen som benyttes i størst grad inn i arbeidet med sikkerhet og beredskap, er veiledning i Valgmedarbeiderportalen.

Et flertall av fylkeskommunene måtte innføre nye rutiner eller tiltak i etterkant av endringene i valgforskriften om informasjonssikkerhet ved bruk av EVA som kom i juni 2025. Endringene var særlig tilknyttet tilgangsstyring. Ganske mange måtte også innføre begrensninger av datatrafikk eller funksjonalitet på maskinene som benyttes for å få tilgang til EVA.

Drøfting og konklusjoner

Avslutningsvis i kapittelet gir vi en kort drøfting av betydningen av funnene fra valggjennomføringsundersøkelsen 2025. Hva vet vi nå om hvordan den praktiske valggjennomføringen i Norge fungerer?

Dataene fra undersøkelsen tegner et bilde av at de aspektene ved den praktiske valggjennomføringen i Norge som kartlegges i Valggjennomføringsundersøkelsen, er **velfungerende**. Kommunenes svar tyder på at de i all hovedsak har greid å gjennomføre valget uten større utfordringer og i tråd

med intensjonene i lov og forskrift, selv i det første valget etter innføringen av en ny valglov. Undersøkelsen viser for eksempel at sentrale prosesser under valgforberedelsene, som å rekruttere et tilstrekkelig antall valgmedarbeidere, bestilling og mottak av nytt valgutstyr, samt mottak av stemmesedler, har forløpt uten større utfordringer for de aller fleste.

Også gjennomføringen av stemmegivning under forhåndsstemmingen og på valgdagen ser ut til å ha fungert hensiktsmessig. Kommunene vurderer selv at ventetiden i valglokalet var rimelig. Kommunene opplever også at stemmegivning for velgere som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, og velgere med nedsatt syn, har fungert godt. Samtidig er dette opplysninger som bør ses opp imot andre datakilder som innhenter direkte vurderinger fra disse brukergruppene. Respondentene som svarte på undersøkelsen, sitter ikke nødvendigvis med det fulle bildet av hvordan stemmegivningen har forløpt i alle kommunens valglokaler.

Også etterarbeidet etter valget ser ut til å ha fungert tilfredsstillende. De aller fleste kommunene opplever ikke at de nye reglene for opptelling av forhåndsstemmer og valgtingsstemmer har vært utfordrende å innfri. Fremsending av forhåndsstemmer ser også ut til å fungere godt. Vi merker oss at ganske mange kommuner mottar for sent innkomne forhåndsstemmer, men antallet stemmer er stort sett lavt.

Valggjennomføringen kan påklages, og et flertall av kommunene opplever at de har tilstrekkelig kunnskap om klagebehandling. Samtidig svarer rundt en av tre kommuner at de opplever at de bare i noen grad har nok kunnskap om dette, og dette gjelder særlig for små kommuner. Dette peker seg ut som et område der det er rom for forbedring.

Et annet trekk ved datamaterialet som er verdt å bite seg merke i, er en høy grad av **stabilitet** sammenlignet med tidligere år. På spørsmål der det foreligger tidsseriedata, danner datamaterialet et bilde av at kommunenes valggjennomføring er preget av kontinuitet, med få endringer over tid. Tidsseriedataene gir samtidig også et bilde av et kontinuerlig forbedringsarbeid på enkelte områder. Det fremste eksempelet er økt søkelys på sikkerhet og beredskap, og vi ser at kommunene setter i verk stadig flere sikkerhets- og beredskapstiltak i forbindelse med valggjennomføringen. Samtidig fremstår sikkerhets- og beredskapsarbeidet rundt valget mer omfattende i større kommuner enn i mindre kommuner, og det er grunn til å følge med på om denne utviklingen fortsetter.

Et annet område der det er grunn til å følge med på utviklingen, er bruken av valglokaler på valgdagen som ikke er tilgjengelige for alle velgere. Her kan dataene tyde på at kommunene benyttet en høyere andel slike valglokaler ved årets valg, sammenlignet med tidligere år. Disse dataene er imidlertid usikre, fordi spørsmålet er omformulert sammenlignet med tidligere års undersøkelser, for å være i tråd med den nye valgloven. Samtidig kan det også være snakk om en bevisstgjøringseffekt, der tydeliggjøringene i den nye loven og tilhørende veiledningsmateriell har gitt kommunene bedre forståelse for hva som skal til for at et valglokale kan regnes som tilgjengelig for alle.

Sist er det verdt å merke seg at det i datamaterialet tegner seg en rekke relevante **variasjoner mellom store og små kommuner**. Som diskutert innledningsvis i rapporten, kan en valggjennomføring på mange måter forstås som et prosjekt, og kommuner av ulik størrelse vil ha svært ulike rammer og forutsetninger for å gjennomføre dette prosjektet.

På den ene siden er det mange større kommuner som har redusert antall stemmekretser. Vi ser en generell økning i andelen kommuner som har redusert antall stemmekretser sammenlignet med ved forrige valg, som innebærer at det er færre valglokaler på valgdagen. Det er særlig de største kommunene som har bidratt til denne økningen, og økonomi fremstår som en spesielt viktig grunn til reduksjonen. Vi finner også at økonomi over tid har blitt en stadig viktigere grunn til at kommuner reduserer antall valgkretser. Det er grunn til å følge med på om denne utviklingen fortsetter, og om omfanget av valglokaler er godt nok til å sikre et tilstrekkelig antall valglokaler til at det er enkelt og tilgjengelig å stemme på valgdagen, for de velgerne som ønsker det.

På den andre siden demonstrerer undersøkelsen en rekke aspekter ved valggjennomføringen i de store kommunene som bidrar til å gjøre det mer tilgjengelig å stemme: De har i større grad kveldsåpen forhåndsstemming enn de mindre kommunene, større kommuner godkjenner flere former for legitimasjon enn mindre kommuner, og de benytter i noe mindre grad lokaler under forhåndsstemmingen der ikke alle velgere kunne ta seg inn uten hjelp.

Slike forskjeller vil være viktige å følge med på i årene som kommer. På den ene siden har kommunene svært ulike rammer og forutsetninger for å gjennomføre valg, og det bør være et visst rom for å tilpasse gjennomføringen til lokale forutsetninger. På den andre siden vil en *for* ulik praksis mellom store og små kommuner, ikke være heldig i arbeidet med å sikre en tillitsvekkende valggjennomføring med god tilgjengelighet.

Læringspunkter fra årets undersøkelse

Valggjennomføringsundersøkelsen er en viktig kilde til informasjon om hvordan den praktiske gjennomføringen av valgene foregår i Norge. Undersøkelsen har blitt gjennomført en rekke ganger. Dermed foreligger det et rikt datamateriale som gir et bilde av hvordan valggjennomføringen i Norge har utviklet seg over tid.¹⁴ For å sikre at læringspunkter fra årets datainnsamling blir tatt med i eventuelle fremtidige runder av valggjennomføringsundersøkelsen, avslutter vi dette kapittelet med å trekke frem noen sentrale erfaringer fra gjennomføringen av valggjennomføringsundersøkelsen 2025.

Spørreskjemaet til valggjennomføringsundersøkelsen omfatter mange spørsmål (se vedlegg). I forbindelse med årets undersøkelse ble det gjennomført en relevansvurdering der enkelte spørsmål ble tatt ut av skjemaet fordi de var av begrenset interesse, eller fordi det er mulig å innhente tilsvarende informasjon fra andre kilder. Vi anbefaler at det settes av nok tid til at dette arbeidet kan fortsette i forkant av neste gang det samles inn data i valggjennomføringsundersøkelsen. I den forbindelse bør det også vurderes effektiviserende grep som kan gjøre utfyllingen av skjemaet enklere for respondentene. Dette kan for eksempel være å legge opp til en felles spørsmålsbolk som i større grad innhenter data til delene «under forhåndsstemmingen» og «på valgdagen» (jf. kapittel 2 og 3) parallelt, fremfor at skjemaet dekker disse temaene i separate deler.

Analysearbeidet har også avdekket enkelte tematikker der det kan være hensiktsmessig å utarbeide nye spørsmål, eller nye spørsmålsalternativer, til neste runde av valggjennomføringsundersøkelsen. Dette gjelder:

¹⁴ Merk imidlertid at det tilgjengelige datamaterialet gir aggregerte tidsserier, ikke paneldata, fordi dataene er anonymiserte og ikke kan kobles til enkeltkommuner.

- ◆ Under tematikken «legitimasjon» kan det være hensiktsmessig å innhente opplysninger om hva som gjorde at legitimasjonen var mangelfull, i tilfeller der kommunene måtte avvise velgere. Var det for eksempel snakk om at velgeren ikke hadde legitimasjon i det hele tatt, at legitimasjonen manglet bilde, eller at den ikke hadde et offisielt preg?
- ◆ Under tematikken «Flytting eller fjerning av stemmesedler» kan det være aktuelt å kartlegge hvilke rutiner kommunene har for å oppdage at stemmesedler mangler fra avlukkene.
- ◆ Under tematikken «Tilgjengelighet» kan det være aktuelt å kartlegge hvilke tiltak kommunene setter i verk for å assistere velgere i valglokaler som ikke alle velgere kan ta seg inn i uten hjelp.
- ◆ Under tematikken «Sikkerhet og beredskap» kan det være aktuelt å inkludere spørsmål som gir dypere innsikt i kommunenes oppfatninger av forskjellen på lovkrav og anbefalinger til kommunenes arbeid med å sikre EVA. Skyldes forskjellene mellom små og store kommuner at store kommuner har større behov enn små kommuner for endringer og sikringstiltak, at de store kommunene tolker kravene strengere, eller at små kommuner i mindre grad etterlever kravene som stilles?

I tillegg har vi gjort oss enkelte erfaringer som gjelder gjennomgående i spørreskjemaet:

- ◆ Det bør tas en gjennomgående runde i skjemaet for å presisere at kommunene ikke skal oppgi lovpålagte tilbud i åpne tekstbokser, i tilfeller der dette ikke er av interesse. Dette gjelder for eksempel det åpne spørsmålet om hvilke andre steder kommunene tilbyr forhåndsstemming, der mange oppgir tilbud de er lovpålagt å gi.

Til slutt vil vi foreslå at det tas grep som sikrer at sentrale data fra valggjennomføringsundersøkelsen arkiveres, for eksempel i surveybanken hos Sikt eller hos oppdragsgiver. Dette vil sikre ivaretagelse av tidsserier på sentrale indikatorer, og kan legge til rette for bruk av dataene i andre prosjekter på området valg og demokrati.

Litteratur

- Agenda Kaupang og ideas2evidence (2025). *Evaluering av Valgdirektoratets tjenester ved stortings- og sametingsvalget 2025*. ideas2evidence-rapport 19: 2025.
- Kantar TNS (2018). *Valggjennomføringsundersøkelsen 2017*. Kantar TNS.
- Kommunal- og distriktsdepartementet (2025a). Tildelingsbrev 2025 – Valgdirektoratet.
- Kommunal- og distriktsdepartementet (2025b). *Veileder om universell utforming av valglokaler og valgutstyr*. Tilgjengelig fra:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/6d34484f301c4e2e81e0656a23a587ad/no/pdfs/h-2564-b.pdf>
- Oslo Economics (2019). *Valggjennomføringsundersøkelsen 2019* (OE-rapport 2019-45). Oslo Economics.
- Oslo Economics (2021). *Valggjennomføringsundersøkelsen 2021* (OE-rapport 2021-73). Oslo Economics.
- Oslo Economics (2023). *Brukerundersøkelse av valgutstyr ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2023*. OE-rapport 2023-110.
- Oslo Economics (2024). *Valggjennomføringsundersøkelsen 2023* (OE-rapport 2023-15). Oslo Economics.
- Oslo Economics (2022). *Kommunenes erfaringer fra gjennomføringen av sametingsvalget 2021* (OE-rapport 2022-26). Oslo Economics.
- Prop. 45 L. (2022). *Prop. 45 L (2022-2023) Lov om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyrer (valgloven)*. Kommunal- og distriktsdepartementet.
- Riksvalgstyret (2025). År: 2025. Riksvalgstyret.no. Tilgjengelig fra: <https://riksvalgstyret.no/2025/>
- Rolstadås, A. (2025). *Prosjekt. Store norske leksikon*. Tilgjengelig fra: <https://snl.no/prosjekt>
- Statistisk sentralbyrå (2025). *Statistikkvariabel 13943: Antall valgdager og antall stemmekretser, etter region, statistikkvariabel og toårlig*. Statistikkbanken. Tilgjengelig fra:
<https://www.ssb.no/statbank/table/13943/>
- Statistisk sentralbyrå (2025b). *Sametingsvalget*. Tilgjengelig fra:
<https://www.ssb.no/valg/sametingsvalg/statistikk/sametingsvalet>
- Valgforskriften (2024). *Forskrift om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyrer* (FOR-2024-11-05-2662). Hentet fra: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2024-11-05-2662>
- Valgloven (2023). *Lov om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyrer* (LOV-2023-06-16-62). Hentet fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2023-06-16-62>
- Valgdirektoratet (2024). *Veileder i sikkerhet. Hvordan gjennomføre sikre valg i kommuner og fylkeskommuner*. Versjon 3.3, 25. november 2024. Tilgjengelig fra:
<https://valgmedarbeiderportalen.valg.no/media/o1pkccw2/veileder-i-sikkerhet-ved-valg.pdf>

Valgdirektoratet (2025a). *Tilgjengelighet – praktiske sjekklister. Praktiske sjekklister for sikring av tilgjengelighet ved valg*. Tilgjengelig fra:
<https://valgmedarbeiderportalen.valg.no/media/2jclu4qk/tilgjengelighetssjekklister.pdf>

Vedlegg 1: Spørreskjema til valgansvarlige i kommuner

Valggjennomføringsundersøkelsen og evalueringen av Valgdirektoratets tjenester 2025 (kommuner)

v25_samtykke1

Velkommen til valggjennomføringsundersøkelsen og evalueringen av Valgdirektoratets tjenester 2025!

Naviger gjennom undersøkelsen ved å trykke "tilbake" eller "neste" nederst på hver spørsmålsside. Ikke bruk tilbakeknappen til nettleseren.

Ved å delta i undersøkelsen, godkjenner du at vi bruker dine opplysninger i tråd med det som er beskrevet i samtykkeskjemaet. Mer informasjon om personvern og dine rettigheter kan du lese hvis du velger «Jeg vil lese mer om undersøkelsen og personvern».

- ☐ Jeg samtykker og vil gå videre til undersøkelsen
- ☐ Jeg vil lese mer om undersøkelsen og personvern

v25_samtykke2

- ☐ Under kommer mer informasjon om prosjektet og hvordan vi vil behandle dine data.

Bakgrunn og formål

ideas2evidence skal i samarbeid med Agenda Kaupang, NORCE og NetNordic på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet gjennomføre en evaluering av Valgdirektoratets tjenester og valggjennomføringsundersøkelsen.

Svarene på spørreundersøkelsen utgjør et viktig kunnskapsgrunnlag for arbeidet med kontinuerlig forbedring av den praktiske valggjennomføringen i Norge. Tilsvarende undersøkelser har blitt gjennomført en rekke ganger tidligere. Tidligere datainnsamlinger har gitt verdifull informasjon som har blitt brukt direkte inn i arbeidet med å legge til rette for frie, hemmelige og tillitsskapende valg i Norge. Årets undersøkelse er den første etter at den nye valgloven trådte i kraft, og den er derfor spesielt viktig.

Undersøkelsen består av spørreundersøkelser til valgansvarlige i kommuner og fylkeskommuner, samt intervjuer med valgansvarlige og andre personer med roller i forbindelse med valget. Datamaterialet vil bli analysert og sammenfattet i en rapport til Kommunal- og distriktsdepartementet som leveres i desember 2025.

Hva innebærer deltakelse i studien?

Denne forespørselen gjelder deltakelse i en spørreundersøkelse til valgansvarlige i kommuner og fylkeskommuner. Spørreskjemaet består av to deler.

Valggjennomføringsundersøkelsen samler inn statistikk om den praktiske valggjennomføringen i kommuner og fylkeskommuner. Evalueringen av Valgdirektoratets tjenester innhenter deres vurderinger av samarbeidet med Valgdirektoratet og tjenestene som tilbys innen opplæring, kontaktsenter, informasjon og det valgadministrative systemet EVA.

Personvernerklæring - Våre rutiner for behandling av personopplysninger

Alle personopplysninger som innhentes vil behandles i tråd med personvernforordningen (GDPR). Her gir vi deg utfyllende informasjon om hvordan ideas2evidence og Agenda Kaupang vil behandle opplysningene om deg.

Ditt personvern- hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

Navnet og kontaktopplysningene dine vil ikke knyttes til svarene dine etter at datainnsamlingsperioden er over. Vi deler ikke din informasjon med andre enn personene i prosjektgruppa. Datamaterialet vil lagres på egen kryptert server med tilgangskontroll. I forbindelse med gjennomføring av digitale spørreundersøkelser, vil personopplysninger i datainnsamlingsfasen kunne behandles i land utenfor EU/EØS (USA). Overføring av data er garantert gjennom EUs standard personvernbestemmelser (Standard Contractual Clauses), ref. artikkel 46 (2) c, samt ytterligere personverntiltak (ref. EDPBs Recommendations 02/2020) ideas2evidence og Agenda Kaupang er prosjektets behandlingsansvarlige, med ansvar for å samle inn, bearbeide og lagre data.

Resultatet av undersøkelsen vil gjengis i form av oppsummerende statistikk, som f.eks. antall og andel som er fornøyde med ulike tjenester. Fritekstsvar vil kunne siteres anonymt.

Dataene vil bli slettet eller anonymisert ved prosjektslutt og senest 3 måneder etter levert rapport (tentativt 31. mars 2026.)

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- å få se hvilken informasjon om deg vi har samlet inn å be om at informasjonen slettes, slik at den ikke finnes lenger å be om rettelser hvis opplysninger er feil
- å få en kopi av få informasjonen fra oss å klage til Datatilsynet dersom du synes at vi har behandlet opplysningene om deg på en uforsiktig måte, eller på en måte som ikke er riktig

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke. Du krysser av for samtykke i eget spørsmål i spørreskjemaet. Dette er hjemlet i personopplysningsloven (GDPR artikkel 6 nr. 1 bokstav a).

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til prosjektet, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

ideas2evidence ved prosjektleder Eivind Hageberg (eivind.hageberg @ideas2evidence.com)

ideas2evidence ved personvernombud Asle Høgestøl (asle.hogestol@ideas2evidence.com)

☐ Jeg samtykker og vil gå videre til undersøkelsen

☐ Jeg samtykker ikke og ønsker ikke å delta

v25_innl_info

Bakgrunnsspørsmål

Vi starter undersøkelsen med noen spørsmål om din erfaring som valgansvarlig og om kommunens stemmekretser.

v25_innl2

Hvor mange valg har du tidligere vært valgansvarlig for?

I dette spørsmålet sikter vi til både stortings-, sametings-, kommunestyre- og fylkestingsvalg.

v25_innl3

Hvor mye erfaring har du med valgadministrasjonssystemet EVA Admin?

- ☐ Har brukt systemet i tre eller flere valg, medregnet årets valg
- ☐ Har brukt systemet i to valg, medregnet årets valg
- ☐ Ingen erfaring utover årets valg

v25_kri1

Har kommunen gjort endringer i stemmekretsinnndelingen sammenlignet med valget i 2023?

- ☐ Ja, nå er det flere stemmekretser
- ☐ Ja, nå er det færre stemmekretser
- ☐ Ja, men kun grensejustering
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke/Har ikke grunnlag for å svare

v25_kri2

Hva var årsaken(e) til at stemmekretsene ble endret?

Vennligst velg alle relevante alternativer

- ☐ Økonomi
- ☐ Manglet egnede lokaler
- ☐ Elektronisk manntall på valgdagen(e)
- ☐ For få stemmeberettigede i kretsen til at vi ønsket å tilby eget valglokale
- ☐ Flere stemmeberettigede i kretsen gjorde det nødvendig med ny inndeling
- ☐ Økende antall velgere som forhåndsstemmer
- ☐ Andre endringer i demografisk sammensetning
- ☐ Annet: Vennligst spesifiser _____

v25_sts_info

Stemmesedler og valgutstyr

Vi vil nå stille noen spørsmål om stemmesedler og valgutstyr

v25_sts1

Fikk kommunen stemmesedlene til stortingsvalget før 11. august?

Eget spørsmål om utstyr til sametingsvalget kommer senere.

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_sts8

Du svarte at kommunen ikke fikk stemmesedlene før 11. august.

Når mottok kommunen stemmesedlene?

- ☐ På dagen forhåndsstemningen startet (11. august)
- ☐ 12. august
- ☐ 13. august

- ☐ Senere enn 13. august
- ☐ Vet ikke

v25_sts2

Hva var årsaken(e) til at stemmesedlene kom for sent?

v25_sts3

Hvordan vurderer du stemmesedlenes kvalitet?

- ☐ Svært dårlig kvalitet
- ☐ Dårlig kvalitet
- ☐ Verken god eller dårlig kvalitet
- ☐ God kvalitet
- ☐ Svært god kvalitet

v25_sts4

Hva var årsaken til at du vurderte stemmesedlenes kvalitet som dårlig?

v25_sts5

Opplevde kommunen at stemmesedler ble flyttet på eller fjernet fra avlukker?

	Ja, i mange tilfeller	Ja, i et eller noen få tilfeller	Nei	Vet ikke
Under forhåndsstemningen	☐	☐	☐	☐
På valgdagen	☐	☐	☐	☐

v25_sts6

Valgdirektoratet har utarbeidet oppslag som viser hvilke lister som stiller til valg i valgdistriktet, til å henge i valglokalene.

Er kommunen kjent med dette oppslaget?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

v25_sts7

Hadde kommunen hengt opp slike oppslag i ett eller flere valglokaler?

	Ja, i alle valglokaler	Ja, i noen valglokaler	Nei	Vet ikke
Under forhåndsstemmingen	☐	☐	☐	☐
På valgdagen	☐	☐	☐	☐

v25_vau1

Har din kommune gått til anskaffelse av nytt valgutstyr i år?

- ☐ Ja, fra valgutstyr.no
- ☐ Ja, fra annen leverandør
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_vau4

Du har svart at din kommune bestilte nytt valgutstyr via valgutstyr.no. Kryss av for hva kommunen bestilte.

Vennligst velg alle relevante alternativer.

- ☐ Valgurne
- ☐ Roll-up - fremgangsmåte
- ☐ Roll-up - takk for din stemme
- ☐ Skiltholder A3
- ☐ Bordduk
- ☐ Kjørdner
- ☐ Utendørsflagg
- ☐ Funksjonærkort
- ☐ Ledeteip
- ☐ Taktile ledelinjer
- ☐ Reservedeler
- ☐ Annet - vennligst spesifiser _____

v25_vau6

Mottok kommunen valgutstyret i tide?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_vau7

Alt i alt, hvilken kvalitet hadde valgutstyret dere anskaffet fra valgutstyr.no i år?

- ☐ Svært dårlig kvalitet
- ☐ Dårlig kvalitet
- ☐ Verken god eller dårlig kvalitet
- ☐ God kvalitet
- ☐ Svært god kvalitet

v25_vau8

Hva var årsaken til at du vurderte valgutstyrets kvalitet som dårlig?

v25_vafor_info

Valglokaler i forhåndsstemmeperioden

Vi vil nå stille noen spørsmål om kommunens valglokaler i forhåndsstemmeperioden.

v25_vafor1

Hvor mange valglokaler hadde kommunen i forhåndsstemmeperioden?

Her skal du kun regne med lokaler som velgerne selv kunne oppsøke, ikke institusjonsstemming eller andre steder der valgmedarbeidere reiste ut for å motta stemmer der hvor velgerne var.

v25_vafor2

Ble tilgjengelighet for alle velgergrupper i forhåndsstemmelokalene vurdert i forkant av valget?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_vafor3

Du har oppgitt at tilgjengelighet for alle velgergrupper i forhåndsstemmelokalene ble vurdert i forkant av valget.

Ble noen av følgende grupper involvert i vurderingen?

Vennligst velg alle relevante alternativ.

- ☐ Representant(er) for råd for personer med funksjonsnedsettelse
- ☐ Representant(er) for eldrerådet
- ☐ Andre personer med funksjonsnedsettelse
- ☐ Andre, vennligst utdyp: _____

v25_vafor4

Hadde kommunen valglokaler i forhåndsstemmeperioden hvor ikke alle velgere kunne ta seg inn uten hjelp?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_vafor5

I hvor mange av valglokalene i forhåndsstemmeperioden kunne ikke alle velgere ta seg inn uten hjelp?

v25_vafor9

Hvilke forhold gjorde at ikke alle velgere kunne ta seg inn uten hjelp i et eller flere valglokaler kommunen benyttet i forhåndsstemmeperioden?

Vennligst velg alle relevante alternativ

- ☐ Fremkommelighet inn i valglokalet (inngangspartiet, trapper, heis, ganger og lignende)
- ☐ Skilting og merking på utsiden av valglokalet
- ☐ Fremkommelighet inne i valglokalet
- ☐ Skilting og merking inne i valglokalet
- ☐ Annet, vennligst spesifiser: _____

v25_vafor10

Hva var årsaken til at kommunen benyttet et eller flere valglokaler i forhåndsstemmeperioden der ikke alle velgere kunne ta seg inn uten hjelp?

Vennligst velg alle relevante alternativ

- ☐ For kostbart å tilpasse lokalet
- ☐ Vernet bygg som ikke kunne tilpasses
- ☐ Privat eid lokaler som kommunen ikke kunne gjøre noe med
- ☐ Vet ikke
- ☐ Annet - Vennligst spesifiser _____

v25_vafor6

Tilbød kommunen forhåndsstemming på noen av disse stedene?

Vennligst velg alle relevante alternativ

- ☐ Kommunale lokaler (rådhus, servicetorg, bibliotek, etc.)
- ☐ Eksisterende lokaler i et kjøpesenter/en butikk
- ☐ Universitet/høyskole
- ☐ Egne oppsatte brakker
- ☐ Videregående skole
- ☐ Annet – Vennligst spesifiser _____

v25_vafor7

I hvilken periode av forhåndsstemmingen fantes valglokaler i kommunen som var åpne etter 18:00?

- ☐ Hver dag i hele perioden
- ☐ Hver dag den siste uken og enkelte dager i ukene før
- ☐ Hver dag den siste uken (ikke tidligere)

- ☐ Enkelte dager i hele perioden
- ☐ Enkelte dager den siste uken (ikke tidligere)
- ☐ Annet - Vennligst spesifiser _____
- ☐ Ingen dager i perioden

v25_vafor8

Hva var årsaken til at kommunen ikke hadde lokaler som var åpne etter 18:00 i forhåndsstemmeperioden?

Vennligst velg alle relevante alternativ

- ☐ Ikke behov/for lite besøk av velgerne
- ☐ For kostbart
- ☐ Mangel på personell
- ☐ Ikke vurdert
- ☐ Vet ikke
- ☐ Annet _____

v25_vava_info

Valglokaler på valgdagen

Vi vil nå stille noen spørsmål om kommunens valglokaler på valgdagen.

v25_vava1

Hvor mange valglokaler hadde kommunen på valgdagen(e)?

v25_vava2

Ble tilgjengelighet for alle velgergrupper i valglokalene på valgdagen vurdert i forkant av valget?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_vava3

Du har oppgitt at tilgjengelighet for alle velgergrupper i valglokalene på valgdagen ble vurdert i forkant av valget.

Ble noen av følgende grupper involvert i vurderingen?

Vennligst velg alle relevante alternativ.

- ☐ Representant(er) for råd for personer med funksjonsnedsettelse
- ☐ Representant(er) for eldrerådet
- ☐ Andre personer med funksjonsnedsettelse

☐ Andre, vennligst utdyp: _____

v25_vava4

Hadde kommunen valglokaler på valgdagen hvor ikke alle velgere kunne ta seg inn uten hjelp?

- ☐ Ja
☐ Nei
☐ Vet ikke

v25_vava5

I hvor mange av valglokalene på valgdagen kunne ikke alle velgere ta seg inn uten hjelp?

v25_vava18

Hvilke forhold gjorde at ikke alle velgere kunne ta seg inn uten hjelp i et eller flere valglokaler kommunen benyttet på valgdagen?

Vennligst velg alle relevante alternativ

- ☐ Fremkommelighet inn i valglokalet (inngangspartiet, trapper, heis, ganger og lignende)
☐ Skilting og merking på utsiden av valglokalet
☐ Fremkommelighet inne i valglokalet
☐ Skilting og merking inne i valglokalet
☐ Annet, vennligst spesifiser: _____

v25_vava19

Hva var årsaken til at kommunen benyttet et eller flere valglokaler på valgdagen(e) der ikke alle velgere kunne ta seg inn uten hjelp?

Vennligst velg alle relevante alternativ

- ☐ For kostbart å tilpasse lokalet
☐ Vernet bygg som ikke kunne tilpasses
☐ Privat eid lokale som kommunen ikke kunne gjøre noe med
☐ Vet ikke
☐ Annet - Vennligst spesifiser _____

v25_vava7

Hvor stor andel av de faste valglokalene manglet valgavlukker som var tilpasset personer med funksjonsnedsettelse (universelt utformet)?

	0 %	1-24 %	25-49 %	50-74 %	75-99 %	100 %	Vet ikke
I perioden for forhåndsstemmegivning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
På valgdagen(e)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_vava21

Etter din vurdering, hvordan var ventetiden i valglokalene på valgdagen(e)?

- ☐ Ventetiden var kort eller akseptabel
- ☐ Noen velgere måtte vente urimelig lenge
- ☐ Mange velgere måtte vente urimelig lenge
- ☐ Vet ikke

v25_vava9

Hva tror du var årsaken(e) til at velgere måtte vente urimelig lenge i valglokalene på valgdagen(e)?

Vennligst velg alle relevante alternativer

- ☐ Økt behov for veiledning om fremgangsmåten ved stemmegivning
- ☐ Økt behov for veiledning om forståelsen av stemmeseddelen
- ☐ At valgkort ikke lenger er i bruk
- ☐ For få valgmedarbeidere til å veilede
- ☐ For få stemmeavlukker
- ☐ Økt antall velgere med særskilte behov
- ☐ Det tok lang tid å søke opp og krysse av velgere i manntallet
- ☐ Utfordringer med innlogging
- ☐ Vet ikke
- ☐ Annet - Vennligst spesifiser _____

v25_vava22

Er kommunen kjent med veilederen om universell utforming av valglokaler og valgutstyr som er utarbeidet av Kommunal- og distriktsdepartementet?

- ☐ Ja, den ble brukt i valgforberedelsene
- ☐ Ja, men den ble ikke brukt i valgforberedelsene
- ☐ Nei, har ikke kjennskap til denne veilederen

v25_vava23

Hva var årsaken til at kommunen ikke benyttet veilederen om universell utforming av valglokaler og valgutstyr i valgforberedelsene? Vennligst utdyp:

v25_vava25

Er kommunen kjent med Valgdirektoratets «Praktiske sjekklistene for å sikre tilgjengelighet»?

- ☐ Ja, den ble brukt i valgforberedelsene
- ☐ Ja, men den ble ikke brukt i valgforberedelsene
- ☐ Nei, har ikke kjennskap til denne veilederen

v25_vava26

Hva var årsaken til at kommunen ikke benyttet "Praktiske sjekklister for å sikre tilgjengelighet"? Vennligst utdyp:

v25_vava10

Opplevde kommunen utfordringer i situasjoner hvor synshemmede skulle gjennomføre sin valghandling?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_vava11

Du svarte at kommunen opplevde utfordringer i situasjoner hvor synshemmede skulle gjennomføre sin valghandling.

Kan du utdype dette?

v25_vava12

Opplevde kommunen utfordringer i situasjoner der det skulle gis assistanse til velgere som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_vava24

Du svarte at kommunen oppleve utfordringer i situasjoner der det skulle gis assistanse til velgere som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene.

Kan du utdype dette?

v25_vava13

Du svarte at kommunen opplevde utfordringer der det skulle gis assistanse til velgere som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene.

Har leder og/eller nestleder deltatt i avgjørelser ved tvilstilfeller tilknyttet assistansebestemmelsen?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_vava14

Opplevde kommunen andre utfordringer i situasjoner hvor velgere med funksjonsnedsettelse skulle gjennomføre sin valghandling?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_vava15

Du svarte at kommunen opplevde andre utfordringer i situasjoner hvor velgere med funksjonsnedsettelse skulle gjennomføre sin valghandling.

Kan du utdype dette?

v25_vava16

Har kommunen på forhånd sendt ut eller publisert informasjon om at velgere med funksjonsnedsettelse har rett til assistanse ved stemmegivningen?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_vava17

Hvordan ble informasjonen om at velgere med funksjonsnedsettelse har rett til assistanse ved stemmegivningen distribuert?

Vennligst velg alle relevante alternativer

- ☐ På kommunens nettsider
- ☐ Annonse i lokalavis
- ☐ Brosjyre sendt ut til alle kommunens husstander
- ☐ I sosiale medier
- ☐ Annet: _____

v25_anvam_info

Antall valgmedarbeidere

Vi vil nå stille noen spørsmål om antallet valgmedarbeidere og rekrutteringen av disse.

v25_anvam1

Hvor mange valgmedarbeidere har jobbet i forhåndsstemmeperioden?

Vennligst oppgi heltall.

v25_anvam2

Hvor mange valgmedarbeidere jobbet på valgdagen(e), inkludert mottak av stemmer, opptelling mv.?

Vennligst oppgi heltall.

v25_anvam3

Har det vært vanskelig eller enkelt for kommunen å rekruttere et tilstrekkelig antall valgmedarbeidere?

- ☐ Svært vanskelig
- ☐ Ganske vanskelig
- ☐ Verken enkelt eller vanskelig
- ☐ Ganske enkelt
- ☐ Svært enkelt
- ☐ Vet ikke

v25_anvam4

Hva er årsaken til at det har vært vanskelig for kommunen å rekruttere et tilstrekkelig antall valgmedarbeidere?

v25_stele_info

Legitimasjon og stemmegivning

Vi vil nå stille noen spørsmål om legitimasjon og stemmegivning ved årets valg.

v25_stele1

Har kommunen interne retningslinjer for hva slags legitimasjon som godkjennes ved stemmegivning?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_stele5

Typiske former for legitimasjon som normalt kan godkjennes er pass, nasjonalt ID-kort, førerkort (også digitalt) og bankkort med bilde.

Godkjenner kommunen andre typer legitimasjon enn disse?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_stele6

Hvilke andre typer legitimasjon godkjenner kommunen?

v25_stele3

Avviste kommunen en eller flere velgere på grunn av mangelfull legitimasjon?

Her sikter vi både til velgere som ikke hadde legitimasjon, og til velgere som hadde legitimasjon som ikke var i tråd med kravene i regelverket (f.eks. uten bilde).

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_stele4

Hvordan var omfanget av avvísninger på grunn mangelfull legitimasjon ved dette valget sammenlignet med valget i 2023?

- ☐ Flere ble avvíst
- ☐ Antall avvísninger ble det samme
- ☐ Færre ble avvíst
- ☐ Vet ikke

v25_elav1

Førte strømbrudd eller kommunikasjonsbrudd mot det elektroniske manntallet til at stemmesedler ikke kunne legges rett i urnen?

	Ja	Nei
I forhåndsstemmeperioden	☐	☐
På valgdagen	☐	☐

v25_oppt_info

Opptelling

Vi vil nå stille noen spørsmål om opptelling.

v25_oppt1

Benyttet din kommune seg av maskinell opptelling (skanning) ved valget i år?

- ☐ Ja, vi skannet selv
- ☐ Ja, vi skannet i en annen kommune
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_oppt12

Har kravet om at ordinære forhåndsstemmer skal telles per valglokale vært utfordrende å innfri?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

v25_oppt13

Du svarte at kravet om at ordinære forhåndsstemmer skal telles per valglokale har vært vanskelig å innfri.

Kan du utdype hvorfor dette er tilfelle?

v25_oppt14

Har kravet om at første opptelling av ordinære valgtingsstemmer må gjøres manuelt i hvert enkelt valglokale vært utfordrende å innfri?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

v25_oppt15

Du svarte at kravet om at første opptelling av ordinære valgtingsstemmer må gjøres manuelt i hvert enkelt valglokale har vært utfordrende å innfri. Kan du utdype hvorfor dette er tilfelle?

v25_oppt5

Begynte kommunen med klargjøring av forhåndsstemmer for manuell opptelling før valgdagen?

Klargjøring kan innebære at man begynner å brette ut og sortere stemmesedler.

- ☐ Nei
☐ Ja - vennligst spesifiser hvor mange dager før valgdagen kommunen begynte med klargjøringen _____

v25_oppt6

Mottok kommunen forhåndsstemmer etter klokken 17:00 dagen etter valgdagen?

- ☐ Ja
☐ Nei
☐ Vet ikke

v25_oppt7

Hvor mange forhåndsstemmer har dere mottatt etter klokken 17:00 dagen etter valgdagen, som dere er klar over på nåværende tidspunkt?

Vennligst oppgi et heltall.

v25_oppt8

Hva var de viktigste årsakene til at forhåndsstemmene ble mottatt for sent (etter klokken 17:00 dagen etter valgdagen)?

- ☐ Utenriksstemmer postlagt for sent.
☐ Utenriksstemmer med for lang forsendelsestid i posten
☐ Forhåndsstemmer fra andre kommuner ble feilsendt
☐ Forhåndsstemmer fra andre kommuner fikk lang forsendelsestid med ordinær postgang
☐ Annet _____

v25_oppt10

Valgdirektoratet har en avtale med Posten/Bring om fremsending av forhåndsstemmer.

Hvor fornøyd er dere med tjenestene Posten/Bring tilbyr gjennom avtalen med Valgdirektoratet?

- ☐ Svært misfornøyd
- ☐ Ganske misfornøyd
- ☐ Verken misfornøyd eller fornøyd
- ☐ Ganske fornøyd
- ☐ Svært fornøyd
- ☐ Benytter ikke tjenesten

v25_oppt11

Du svarte at dere er misfornøyde med Posten/Bring sine tjenester.

Kan du utdype dette?

v25_klag_info

Klagebehandling

Vi vil nå stille noen spørsmål om innkomne klager og klagebehandling.

v25_klag1

Har kommunen mottatt klager på valggjennomføringen?

- ☐ Ja, ved dette valget
- ☐ Ja, ved tidligere valg
- ☐ Ja, ved både dette og tidligere valg
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_klag2

I hvilken grad opplever du at kommunen har tilstrekkelig kunnskap om behandling av klager på valggjennomføringen i kommunen?

- ☐ I svært liten grad
- ☐ I liten grad
- ☐ I noen grad
- ☐ I stor grad
- ☐ I svært stor grad
- ☐ Vet ikke

v25_klag3

Du svarte at du opplever at kommunen i liten grad eller i svært liten grad har tilstrekkelig kunnskap om behandling av klager på valggjennomføringen.

Hvordan kan KDD og Valgdirektoratet bidra til å øke kunnskapen om denne typen klagebehandling?

v25_sam_info

Sametingsvalget

Vi vil nå stille noen egne spørsmål om sametingsvalget.

v25_sam1

Hadde kommunen tilgang til alt nødvendig materiell til sametingsvalget før 11. august?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_sam2

Opplevde kommunen noen utfordringer i forbindelse med stemmegivning til sametingsvalget?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

v25_sam3

Hvilke utfordringer opplevde kommunen i forbindelse med stemmegivning til sametingsvalget? Utdyp gjerne.

v25_sam4

Opplevde kommunen noen utfordringer i forbindelse med opptelling av stemmer til sametingsvalget?

Vi tenker her på den [endelige/foreløpige] opptellingen av stemmer.

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Ikke relevant

v25_sam5

Hvilke utfordringer opplevde kommunen i forbindelse med opptelling av stemmer til sametingsvalget? Utdyp gjerne.

v25_sam6

Alt i alt, hvor tilfreds er du med kommunens gjennomføring av sametingsvalget i 2025?

- ☐ Svært tilfreds
- ☐ Tilfreds
- ☐ Verken tilfreds eller utilfreds
- ☐ Utilfreds
- ☐ Svært utilfreds
- ☐ Ikke relevant

v25_sam7

Du svarte at du var [svært utilfreds/utilfreds] med kommunens gjennomføring av sametingsvalget.

Hvordan kunne Valgdirektoratet ha bidratt til en bedre gjennomføring av sametingsvalget i din kommune? Her tenker vi for eksempel på opplæring, informasjonsmateriell eller kontaktsentertjenester.

v25_sibe_info

Sikkerhet og beredskap

Vi vil nå stille noen spørsmål om sikkerhet og beredskap.

v25_sibe1

Hvilke sikkerhets- og beredskapstiltak gjennomførte kommunen i forbindelse med valget?

Vennligst velg alle relevante alternativ

- ☐ Gjennomførte opplæring for valgmedarbeidere og/eller andre involvert i valggjennomføringen, med fokus på sikkerhet og beredskap
- ☐ Utarbeidet risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS)
- ☐ Gjennomgikk direktoratets sjekklistor for sikkerhet og beredskap ved bruk av EVA
- ☐ Gjennomførte direktoratets tiltak knyttet til informasjonssikkerhet ved bruk av EVA
- ☐ Gjennomførte en eller flere sikkerhets- og beredskapsøvelser for valgmedarbeidere og/eller andre involvert i valggjennomføringen

- ☐ Utarbeidet beredskapsplaner
- ☐ Utarbeidet bemanningsplaner
- ☐ Utarbeidet beredskapsavtaler med eksterne leverandører
- ☐ Gjennomførte tiltak knyttet til fysisk sikring av lokaler og materiell
- ☐ Ingen tiltak
- ☐ Vet ikke
- ☐ Annet - Vennligst spesifiser _____

v25_sibe2

Hvorfor har ikke kommunen gjennomført sikkerhets- og beredskapstiltak i forbindelse med valget?

v25_sibe3

I hvilken grad benyttet kommunen seg av følgende ressurser i sikkerhets- og beredskapsarbeidet?

	I svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Vet ikke
Veiledning i sikkerhet og beredskap på Valgmedarbeiderportalen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Veileder i styring og kontroll i valg gjennomføring (ROS-analyser) på Valgmedarbeiderportalen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opplæringssamlingene	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Erfaringsutveksling med andre kommuner	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Innleid rådgivning og kompetanse	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andre ressurser i kommunen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_sibe4

Utløste endringene i valgforskriften om informasjonssikkerhet ved bruk av EVA behov for nye tiltak eller nye rutiner i din kommune?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_sibe5

På hvilke områder utløste endringene i valgforskriften om informasjonssikkerhet ved bruk av EVA behov for nye tiltak eller rutiner?

Vennligst velg alle relevante alternativ.

- ☐ Tilgangsstyring
- ☐ Begrensning av datatrafikk/funksjonalitet på maskinene som kommunen benytter for å få tilgang til EVA
- ☐ Installering av programvare for monitorering av maskiner til maskinell skanning
- ☐ Annet, vennligst spesifiser: _____

v25_sibe6 - v25_sibe6

Hvilke endringer gjorde kommunen i praksisen for tilgangsstyring? Vennligst utdyp:

v25_sibe7

Hvem jobbet med innføringen av de nye tiltakene utløst av endringene i valgforskriften om informasjonssikkerhet ved bruk av EVA?

Vennligst velg alle relevante alternativ.

- ☐ Interne ressurser
- ☐ Innleid kompetanse
- ☐ Annet _____

intro_del2

Du er nå ferdig med valggjennomføringsundersøkelsen (del 1). Nå starter del 2 av spørreundersøkelsen som omhandler tjenestene fra Valgdirektoratet.

Vi begynner med noen spørsmål om informasjons- og opplæringsarbeidet knyttet til ny valglov.

v25_nylo1

Valget i år er det første som er gjennomført etter at den nye valgloven trådte i kraft i 2024. Valgloven inneholder endringer fra tidligere lov, som kan ha praktiske konsekvenser for kommunenes gjennomføring av valg. Nedenfor lister vi opp ulike forhold som er omfattet av endringene i lov og forskrift.

I forkant av valgdagen – hvor trygg var du på at du forsto hva endringene i regelverket innebar i praksis for kommunens gjennomføring av valget?

	Svært utrygg	Utrygg	Verken trygg eller utrygg	Trygg	Svært trygg	Ikke kjennskap til denne lov­endringen
Valgkort erstattet av informasjon om stemmerett	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stemmestyre erstattet av administrativt utpekt leder og nestleder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav til sikker bruk av EVA (elektronisk valgadministrasjonssystem)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Muligheten til personstemmer ved stortingsvalg fjernet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skjerpede krav til universell utforming av valglokaler	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvidelse av muligheten til å bortvise personer fra valglokalet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav om at første opptelling av ordinære forhåndsstemmer gjøres per lokale	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Svært utrygg	Utrygg	Verken trygg eller utrygg	Trygg	Svært trygg	Ikke kjennskap til denne lov­endringen
Krav om at første opptelling av valgtingsstemmer gjøres i hvert enkelt valglokale	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Klageordningen ved valg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Øvrige endringer	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_nylo2

Har kommunen brukt noen av Valgdirektoratets eller Kommunal- og distriktsdepartementets kunnskapsressurser for å bli kjent med regelverksendringene?

Med kunnskapsressurser mener vi alle former for informasjon, opplæring og veiledning, f.eks. nettsider, skriftlig veiledning, informasjonspakker, videoer, e-læring, nyhetsbrev, brukerstøtte og samlinger (fysiske eller digitale).

- ☐ Ja, kunnskapsressurser fra Valgdirektoratet
☐ Ja, kunnskapsressurser fra Kommunal- og distriktsdepartementet
☐ Nei
☐ Vet ikke

v25_nylo3

Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med Valgdirektoratets informasjon, opplæring og veiledning om regelverksendringene?

	Svært misfornøyd	Misfornøyd	Verken misfornøyd eller fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd	Ikke kjennskap til informasjon / opplæring / veiledning om dette
Valgkort erstattet av informasjon om stemmerett	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stemmestyre erstattet av administrativt utpekt leder og nestleder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav til sikker bruk av EVA (elektronisk valgadministrasjonssystem)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Muligheten til personstemmer ved stortingsvalg fjernet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skjerpede krav til universell utforming av valglokaler	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvidelse av muligheten til å bortvise personer fra valglokalet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav om at første opptelling av ordinære forhåndsstemmer gjøres per lokale	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav om at første opptelling av valgtingsstemmer gjøres i hvert enkelt valglokale	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Klageordningen ved valg	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Svært misfornøyd	Misfornøyd	Verken misfornøyd eller fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd	Ikke kjennskap til informasjon / opplæring / veiledning om dette
Øvrige endringer	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_nylo4

Du har oppgitt at du var misfornøyd eller svært misfornøyd ved sider av informasjons-, opplærings- og veiledningsarbeidet fra Valgdirektoratet. Hvis du ønsker å utdype dette, kan du gjøre dette her:

v25_nylo5

Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med Kommunal- og distriktsdepartementets informasjon og veiledning om regelverksendringene?

	Svært misfornøyd	Misfornøyd	Verken misfornøyd eller fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd	Ikke kjennskap til informasjon / opplæring / veiledning om dette
Muligheten til personstemmer ved stortingsvalg fjernet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stemmestyre erstattet av administrativt utpekt leder og nestleder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav til universell utforming av valglokaler	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav om at første opptelling av ordinære forhåndsstemmer gjøres per lokale	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Klageordningen ved valg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav om at første opptelling av valgtingsstemmer gjøres manuelt i hvert enkelt valglokale	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valgstyrets ansvar og oppgaver	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Øvrige endringer	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_nylo6

Du har oppgitt at du var misfornøyd eller svært misfornøyd ved sider av informasjons- og veiledningsarbeidet fra Kommunal- og distriktsdepartementet.

Hvis du ønsker å utdype dette, kan du gjøre dette her:

v25_nylo7

Det er enkelte forskjeller mellom regelverket for gjennomføring av stortingsvalg og sametingsvalg. I forkant av valget 2025, hvor trygg følte du deg på betydningen av dette for din kommune?

- ☐ Svært utrygg
- ☐ Utrygg
- ☐ Verken trygg eller utrygg
- ☐ Trygg
- ☐ Svært trygg
- ☐ Ikke kjennskap til disse forskjellene

v25_oppla_info

Opplæring

Vi vil nå stille noen spørsmål om Valgdirektoratets opplæringstjenester.

v25_oppla1

Deltok du, eller noen fra din kommune, på følgende konferanser/webinar foran årets valg?

Vennligst velg alle relevante alternativer

- ☐ Valgkonferanse i januar (fysisk, regionalt)
- ☐ Valgkonferanse i januar (digitalt)
- ☐ Valgkonferanse i mai (fysisk i Oslo)
- ☐ Valgkonferanse i mai (digitalt)
- ☐ Fagdag skanning
- ☐ Ingen av delene
- ☐ Vet ikke

v25_oppla2

Har du, eller noen fra din kommune, benyttet seg av følgende opplæringsmateriell på Valgmedarbeiderportalen?

Vennligst velg alle relevante alternativer

- ☐ Veiledere
- ☐ Rutinevideoer
- ☐ E-læringskurs
- ☐ Vet ikke

v25_oppla3

Har du benyttet deg av hele eller deler av det utvidede opplæringstilbudet til nye eller mindre erfarne valgansvarlige?

Med utvidet opplæringstilbud sikter vi til informasjonspakkene lagt ut på valgmedarbeiderportalen og de fem digitale møtepunktene arrangert av Valgdirektoratet.

- ☐ Ja
☐ Nei
☐ Vet ikke

v25_oppla4

Ta stilling til følgende påstander om det utvidede opplæringstilbudet til nye eller mindre erfarne valgansvarlige.

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Opplæringstilbudet til nye eller mindre erfarne valgansvarlige var godt tilpasset mitt kunnskapsnivå og min erfaring	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opplæringstilbudet til nye eller mindre erfarne valgansvarlige gjorde at jeg fikk større læringsutbytte av det øvrige opplæringstilbudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alt i alt opplevde jeg det faglige innholdet som relevant	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_oppla5

Ta stilling til følgende påstander om det samlede opplæringstilbudet til kommunene.

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Opplæringen gir et godt grunnlag for den videre internopplæringen i kommunen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opplæringen har gjort kommunen i stand til å gjennomføre valget i henhold til regelverket	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opplæringen har redusert behovet for brukerstøtte underveis i valggjennomføringen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alt i alt er vi godt tilfreds med opplæringsopplegget i forbindelse med valget i 2025	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_oppla7

Du svarte at du er uenig i at kommunen er alt i alt godt tilfreds med opplæringsopplegget i forbindelse med valget 2025.

Kan du utdype hva dere var misfornøyde med, hva dere savnet og eventuelt hvordan opplæringen kunne vært forbedret?

v25_info_info

Informasjon

Vi vil nå stille noen spørsmål om Valgdirektoratets informasjonsarbeid.

v25_info1

Hva var de tre viktigste informasjonskildene kommunen brukte for å få svar på spørsmål om valggjennomføring?

Vennligst velg inntil tre alternativer.

- ☐ Valgmedarbeiderportalen
- ☐ Valg.no
- ☐ Sosiale medier
- ☐ Kontaktsenteret (Brukerstøtten) i Valgdirektoratet
- ☐ Spørre valgmedarbeidere i egen kommune
- ☐ Spørre valgmedarbeidere i andre kommuner
- ☐ Sende e-post eller ringe til medarbeidere i Valgdirektoratet, enten direkte til medarbeidere eller via sentralbord/postmottak
- ☐ Annet - vennligst spesifiser _____

v25_info2

Ta stilling til følgende påstander om Valgmedarbeiderportalen.

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Valgmedarbeiderportalen er oversiktlig og lett å finne fram i	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valgmedarbeiderportalen inneholder den informasjonen vi trenger i valggjennomføringen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi kan stole på at Valgmedarbeiderportalen er oppdatert og gir presis informasjon	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_info6

Ta stilling til følgende påstander om nyhetsbrev og annen informasjon fra Valgdirektoratet.

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke	Ikke relevant
Nyhetsbrevene sørger for at vi er oppdatert på viktige sider ved gjennomføringen av valget.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valgdirektoratet informerte tidsriktig og presist om uforutsette hendelser (nedetid, kapasitetproblemer, m.m.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjonen fra Valgdirektoratet nådde riktig mottaker	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alt i alt er jeg fornøyd med informasjonen jeg fikk fra Valgdirektoratet ved valget i 2025	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_info4

Har du innspill til hvordan informasjonsarbeidet kunne vært forbedret?

v25_kont_info

Kontaktsenteret (brukerstøtte)

Vi vil nå stille noen spørsmål om Valgdirektoratets kontaktsenter.

v25_kont1

Benyttet kommunen seg av Valgdirektoratets kontaktsenter i forbindelse med valget 2025?

- ☐ Ja
☐ Nei
☐ Vet ikke

v25_kont2

Hvordan kommuniserte dere med kontaktsenteret?

Vennligst velg alle relevante alternativ

- ☐ På e-post
☐ På telefon
☐ Via kontaktskjema på Valgmedarbeiderportalen

v25_kont3

Ta stilling til følgende påstander om Valgdirektoratets kontaktsenter

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Den første personen som svarte forstod spørsmålet og kunne enten besvare det selv eller sende meg videre til en annen relevant person som kunne svare	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi fikk svar innen rimelig tid	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Svaret ga en løsning på spørsmålet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Åpningstidene for kontaktsenter per telefon dekket våre behov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vårt inntrykk er at kontaktsenteret var betjent av medarbeidere som gjorde hva de kunne for å hjelpe	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vårt inntrykk er at kontaktsenteret var betjent av medarbeidere som kunne gi presise svar på tekniske spørsmål	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vårt inntrykk er at kontaktsenteret var betjent av medarbeidere som kunne gi presise svar på valgfaglige spørsmål	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alt i alt er vi godt tilfreds med kontaktsenteret i forbindelse med valget i 2025	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_kont5

Du svarte at du er uenig i at kommunen er alt i alt fornøyd med kontaktsenteret i forbindelse med valget 2025.

Kan du utdype hva dere var misfornøyde med, og eventuelt hvordan kontaktsenteret kunne forbedret sitt arbeid?

--

v25_evaa_info

EVA Admin

Vi vil nå stille noen spørsmål om EVA Admin.

v25_evaa5

Det er gjort justeringer i funksjonaliteten i EVA Admin, blant annet som følge av nytt valgregelverk.

Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med følgende funksjonaliteter i EVA Admin?

	Svært mis­fornø yd	Mis­fornø yd	Litt mis­fornø yd	Litt fornø d	Fornø d	Svært fornø d	Vet ikk e
Opptelling – ny flyt for behandling av tvilsomme og forkastede stemmesedler	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opptelling – telle forhåndsstemmer per forhåndsstemmest ed	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opptelling – telle første telling på valgting i valglokalet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Protokollering – ny løsning for protokollering	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_evaal

Ta stilling til følgende påstander om EVA Admin.

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
EVA Admin har den funksjonaliteten som vi trenger for å gjennomføre valg	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Admin er intuitivt og lett å ta i bruk også for nybegynnere	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
EVA Admin gir meg forståelige forklaringer og tilbakemeldinger	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Admin gir meg god oversikt over hvilke oppgaver jeg har løst og hvilke som gjenstår å løse	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg opplever at jeg har mulighet til å påvirke videreutviklingen av EVA Admin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ser ikke behov for videreutvikling og forbedringer i EVA Admin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Admin fungerte uten nevneverdige problemer ved gjennomføringen av valget 2025	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alt i alt er kommunen fornøyd med EVA Admin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_evaa2

Svaret ditt indikerer at du ser behov for videreutvikling og forbedringer i EVA Admin.

Hvilke forbedringer mener du det er særlig behov for?

v25_evaa4

Du svarte at du alt i alt er uenig i at kommunen er fornøyd med EVA Admin.

Kan du utdype hva dere var misfornøyd med, og eventuelt hva som kunne vært forbedret?

v25_evas_info

EVA Skanning

Vi vil nå stille noen spørsmål om EVA Skanning.

v25_evas5

Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med muligheten til å kombinere maskinell og manuell opptelling?

- ☐ Svært misfornøyd
- ☐ Misfornøyd
- ☐ Verken misfornøyd eller fornøyd
- ☐ Fornøyd

- ☐ Svært fornøyd
- ☐ Vet ikke
- ☐ Ikke relevant, benyttet ikke denne funksjonaliteten

v25_evas2

I hvilken grad dekker rammeavtalen fra Valgdirektoratet kommunens behov for skannetjenester?

- ☐ I svært liten grad
- ☐ I liten grad
- ☐ I noen grad
- ☐ I stor grad
- ☐ I svært stor grad
- ☐ Vet ikke

v25_evas1

Ta stilling til følgende påstander om EVA Skanning.

Vi ser at du svarer for en av de åtte kommunene som piloterer den ny løsningen EVA Opptelling (Ullensvang, Voss herad, Nannestad, Vennesla, Gran, Eigersund, Vestre Toten eller Verdal). Vi ber deg svare med utgangspunkt i det nye systemet' :

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Jeg har tillit til at EVA Skanning løser oppgavene det er satt til på en presis, betryggende og sikker måte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Skanning er intuitiv og lett å ta i bruk, også for nybegynnere	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Skanning gir meg forståelige forklaringer og tilbakemeldinger	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Skanning, EVA Jobbstyring og EVA Admin fungerer enkelt og effektivt sammen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er enkelt å få EVA Skanning til å fungere sammen med det skanningutstyret vi benytter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bruken av EVA Skanning krever ikke opplæring ut over den opplæringen vi får fra Valgdirektoratet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den maskinelle tolkningen av stempelavtrykk fungerte godt i selve valget	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Stikkprøve er intuitiv og enkel å bruke til å gjennomføre stikkprøver	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Skanning fungerte uten nevneverdige problemer ved gjennomføringen av valget 2025	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alt i alt er kommunen fornøyd med EVA Skanning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_evas4

Du svarte at du er uenig i at kommunen alt i alt er fornøyd med EVA Skanning.

Kan du utdype hva dere var misfornøyd med, og eventuelt hva som kunne vært forbedret?

v25_beval

Ta stilling til følgende påstander om brukerveiledningen til EVA.

Ta utgangspunkt i brukerveiledningen for hele systemet.

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Brukerveiledningen er oversiktlig og lett å finne fram i	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Brukerveiledningen er skrevet i et klart og lett forståelig språk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Brukerveiledningen gir meg all den informasjonen jeg trenger om bruken av EVA	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_prov_info

Prøvevalget

Vi vil nå stille noen spørsmål om prøvevalget.

v25_prov1

Deltok din kommune i prøvevalget i juni?

Prøvevalget i juni fokuserte på manuell opptelling.

- ☐ Ja
☐ Nei
☐ Vet ikke

v25_prov2

Ta stilling til følgende påstander om prøvevalget i juni.

Prøvevalget i juni fokuserte på manuell opptelling.

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Informasjonen om, og organiseringen av, prøvevalget fungerte godt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det tekniske opplegget ved prøvevalget fungerte godt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi hadde stort læringsutbytte av å delta i prøvevalget	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prøvevalget fant sted passende lenge før valgdagen(e)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_prov3

Deltok din kommune i prøvevalget i august?

Prøvevalget i august fokuserte på maskinell opptelling.

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_prov4

Ta stilling til følgende påstander om prøvevalget i august.

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Informasjonen om, og organiseringen av, prøvevalget fungerte godt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det tekniske opplegget ved prøvevalget fungerte godt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi hadde stort læringsutbytte av å delta i prøvevalget	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prøvevalget fant sted passende lenge før valgdagen(e)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_prov6

Alt i alt, hvor fornøyd er du og din kommune med prøvevalgene gjennomført i forkant av valget 2025?

- ☐ Svært misfornøyd
- ☐ Misfornøyd
- ☐ Litt misfornøyd
- ☐ Litt fornøyd
- ☐ Fornøyd
- ☐ Svært fornøyd
- ☐ Vet ikke
- ☐ Ikke relevant

v25_prov5

Du har oppgitt at du og din kommune alt i alt er misfornøyd med prøvevalgene 2025.

Her kan du utdype dette, og eventuelt komme med forslag til forbedringer.

v25_prov7

Du har oppgitt at din kommune ikke deltok i prøvevalgene i juni og august. Ønsker du å utdype hvorfor?

v25_tisi_info

Tilgjengelighet og sikkerhet

Vi vil nå stille noen spørsmål om Valgdirektoratets informasjons- og opplæringsarbeid om tilgjengelighet og sikkerhet.

v25_tisi1

Ta stilling til følgende påstander om informasjonen og opplæringen dere har fått fra Valgdirektoratet.

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Det er gitt tilstrekkelig og presis informasjon om rettighetene til velgere som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene (inkl. krav til universell utforming, assistanse, hjemmestemming og stemming utenfor valglokalet)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er gitt tilstrekkelig og presis informasjon om hvordan kommunen kan legge til rette for velgere som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er gitt tilstrekkelig og presis informasjon om hvordan det skal arbeides med IT-sikkerhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er gitt tilstrekkelig og presis informasjon om hvordan det skal arbeides med fysisk sikring av valglokaler	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_tisi2

Du har oppgitt at du er uenig i at det ble gitt tilstrekkelig og presis informasjon om rettigheter til og/eller tilrettelegging for velgere med funksjonsnedsettelser.

Kan du utdype hva dere var misfornøyde med, og eventuelt hva som kunne vært forbedret?

v25_tisi3

Du har oppgitt at du er uenig i at det ble gitt tilstrekkelig og presis informasjon om hvordan det skal arbeides med IT-sikkerhet og/eller fysisk sikkerhet.

Kan du utdype hva dere var misfornøyde med, og eventuelt hva som kunne vært forbedret?

v25_savu_info

Samlet vurdering

Helt til slutt har vi noen spørsmål der vi ber om en samlet vurdering av Valgdirektoratets tjenester.

v25_savu1

Hvor nyttig eller unyttig var følgende verktøy eller tjenester for din kommune i forbindelse med valget i 2025?

	Svært unyttig	Unyttig	Litt unyttig	Litt nyttig	Nyttig	Svært nyttig	Benyttet ikke denne tjenesten
Valgmedarbeiderportalen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nyhetsbrev fra Valgdirektoratet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opplæringspakke for nye valgansvarlige	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valgkonferansen i januar/februar	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valgkonferansen i mai/juni	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Veiledere på Valgmedarbeiderportalen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Videoer på Valgmedarbeiderportalen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E-læringskurs for valgmedarbeidere	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kontaktsenter (brukerstøtte)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_savu2

Alt i alt, hvor fornøyd er du og din kommune med de systemer og tjenester Valgdirektoratet har tilbudt ved valget 2025?

- ☐ Svært misfornøyd
- ☐ Misfornøyd
- ☐ Litt misfornøyd
- ☐ Litt fornøyd
- ☐ Fornøyd
- ☐ Svært fornøyd
- ☐ Vet ikke
- ☐ Ikke relevant

v25_savu3

Alt i alt, er du mer eller mindre tilfreds med de systemer og tjenester Valgdirektoratet har tilbudt ved valget i 2025 sammenlignet med de som ble tilbudt ved valget i 2023?

- ☐ Mye mindre tilfreds
- ☐ Litt mindre tilfreds
- ☐ Like tilfreds som før
- ☐ Litt mer tilfreds
- ☐ Mye mer tilfreds
- ☐ Vet ikke

v25_savu4

Hva er de viktigste forbedringsområdene i Valgdirektoratets tjenester og systemer fram mot valget i 2027?

Vedlegg 2: Spørreskjema til valgansvarlige i fylkeskommuner

Valggjennomføringsundersøkelsen og evalueringen av Valgdirektoratets tjenester 2025 (fylkeskommune)

v25_samtykke1

Velkommen til valggjennomføringsundersøkelsen og evalueringen av Valgdirektoratets tjenester 2025!

Naviger gjennom undersøkelsen ved å trykke "tilbake" eller "neste" nederst på hver spørsmålsside. Ikke bruk tilbakeknappen til nettleseren.

Ved å delta i undersøkelsen, godkjenner du at vi bruker dine opplysninger i tråd med det som er beskrevet i samtykkeskjemaet. Mer informasjon om personvern og dine rettigheter kan du lese hvis du velger «Jeg vil lese mer om undersøkelsen og personvern».

- ☐ Jeg samtykker og vil gå videre til undersøkelsen
- ☐ Jeg vil lese mer om undersøkelsen og personvern

v25_samtykke2

Under kommer mer informasjon om prosjektet og hvordan vi vil behandle dine data.

Bakgrunn og formål

ideas2evidence skal i samarbeid med Agenda Kaupang, NORCE og NetNordic på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet gjennomføre en evaluering av Valgdirektoratets tjenester og valggjennomføringsundersøkelsen.

Svarene på spørreundersøkelsen utgjør et viktig kunnskapsgrunnlag for arbeidet med kontinuerlig forbedring av den praktiske valggjennomføringen i Norge. Tilsvarende undersøkelser har blitt gjennomført en rekke ganger tidligere. Tidligere datainnsamlinger har gitt verdifull informasjon som har blitt brukt direkte inn i arbeidet med å legge til rette for frie, hemmelige og tillitsskapende valg i Norge. Årets undersøkelse er den første etter at den nye valgloven trådte i kraft, og den er derfor spesielt viktig.

Undersøkelsen består av spørreundersøkelser til valgansvarlige i kommuner og fylkeskommuner, samt intervjuer med valgansvarlige og andre personer med roller i forbindelse med valget. Datamaterialet vil bli analysert og sammenfattet i en rapport til Kommunal- og distriktsdepartementet som leveres i desember 2025.

Hva innebærer deltakelse i studien?

Denne forespørselen gjelder deltakelse i en spørreundersøkelse til valgansvarlige i kommuner og fylkeskommuner. Spørreskjemaet består av to deler.

Valggjennomføringsundersøkelsen samler inn statistikk om den praktiske valggjennomføringen i kommuner og fylkeskommuner. Evalueringen av Valgdirektoratets tjenester innhenter deres vurderinger av samarbeidet med Valgdirektoratet og tjenestene som tilbys innen opplæring, kontaktsenter, informasjon og det valgadministrative systemet EVA.

Personvernerklæring - Våre rutiner for behandling av personopplysninger

Alle personopplysninger som innhentes vil behandles i tråd med personvernforordningen (GDPR). Her gir vi deg utfyllende informasjon om hvordan ideas2evidence og Agenda Kaupang vil behandle opplysningene om deg.

Ditt personvern- hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrevet. Vi behandler

opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

Navnet og kontaktopplysningene dine vil ikke knyttes til svarene dine etter at datainnsamlingsperioden er over. Vi deler ikke din informasjon med andre enn personene i prosjektgruppa. Datamaterialet vil lagres på egen kryptert server med tilgangskontroll. I forbindelse med gjennomføring av digitale spørreundersøkelser, vil personopplysninger i datainnsamlingsfasen kunne behandles i land utenfor EU/EØS (USA). Overføring av data er garantert gjennom EUs standard personvernbestemmelser (Standard Contractual Clauses), ref. artikkel 46 (2) c, samt ytterligere personverntiltak (ref. EDPBs Recommendations 02/2020) ideas2evidence og Agenda Kaupang er prosjektets behandlingsansvarlige, med ansvar for å samle inn, bearbeide og lagre data.

Resultatet av undersøkelsen vil gjengis i form av oppsummerende statistikk, som f.eks. antall og andel som er fornøyde med ulike tjenester. Fritekstsvaer vil kunne siteres anonymt. Dataene vil bli slettet eller anonymisert ved prosjektslutt og senest 3 måneder etter levert rapport (tentativt 31. mars 2026.)

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- å få se hvilken informasjon om deg vi har samlet inn å be om at informasjonen slettes, slik at den ikke finnes lenger
- å be om rettelser hvis opplysninger er feil å få en kopi av få informasjonen fra oss å klage til Datatilsynet dersom du synes at vi har behandlet opplysningene om deg på en uforsiktig måte, eller på en måte som ikke er riktig

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke. Du krysser av for samtykke i eget spørsmål i spørreskjemaet. Dette er hjemlet i personopplysningsloven (GDPR artikkel 6 nr. 1 bokstav a).

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til prosjektet, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

ideas2evidence ved prosjektleder Eivind Hageberg (eivind.hageberg @ideas2evidence.com)

ideas2evidence ved personvernombud Asle Høgestøl (asle.hogestol@ideas2evidence.com)

- ☐ Jeg samtykker og vil gå videre til undersøkelsen
- ☐ Jeg samtykker ikke og ønsker ikke å delta

v25_innl_info

Bakgrunnsspørsmål

Vi starter undersøkelsen med noen spørsmål om din erfaring som valgansvarlig.

v25_innl2

Hvor mange valg har du tidligere vært valgansvarlig for?

I dette spørsmålet sikter vi til både stortings-, sametings-, kommunestyre- og fylkestingsvalg.

--

v25_innl3

Hvor mye erfaring har du med valgadministrasjonssystemet EVA Admin?

- ☐ Har brukt systemet i tre eller flere valg, medregnet årets valg
- ☐ Har brukt systemet i to valg, medregnet årets valg
- ☐ Ingen erfaring utover årets valg

v25_list_info

Listeforslag

Vi vil nå stille noen spørsmål om listeforslag.

v25_list1

Hvor mange tilfeller har det vært i din fylkeskommune der personer har bedt seg fritatt fra å stå på liste?

Tast inn et heltall.

Før frist: _____
Etter frist: _____

v25_list2

Hvor ressurskrevende er de følgende oppgavene knyttet til å godkjenne listeforslag for fylkeskommunen?

	Ikke ressurs­kr evende	Litt ressurs­kr evende	Moderat ressurs­kr evende	Ganske ressurs­kr evende	Veldig ressurs­kr evende	Ve t ik ke
Å kontrollere underskrifter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Å kontrollere kandidatene's valgbarhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Å ha dialog med partiene om eventuelle rettelser eller fritak	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dagens prosess for godkjenning av listeforslags amlet sett	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_list3

Du svarte at en eller flere av oppgavene nevnt ovenfor var ressurskrevende. Har du innspill til hvordan dagens prosess kan forbedres?

v25_sts_info

Stemmesedler og valgutstyr

Vi vil nå stille noen spørsmål om stemmesedler og valgutstyr.

v25_sts9

Benyttet fylkeskommunen seg av Valgdirektoratets rammeavtale for produksjon av stemmesedler?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_sts10

Hvordan fungerte samarbeidet mellom fylkeskommunen og trykkeriet i forbindelse med produksjon av stemmesedler?

- ☐ Svært dårlig
- ☐ Ganske dårlig
- ☐ Verken dårlig eller godt
- ☐ Ganske godt
- ☐ Svært godt
- ☐ Vet ikke

v25_sts11

Har du noen andre kommentarer angående produksjon av stemmesedler?

F.eks. knyttet til dialogen med leverandøren, forbedringer av avropsprosessen eller de leverte produktene.

v25_klag_info

Klagebehandling

Vi vil nå stille noen spørsmål om innkomne klager og klagebehandling.

v25_klag1

Har fylkeskommunen ved distriktsvalgstyret mottatt klager på forberedelsene eller gjennomføringen av valget?

- ☐ Ja, ved dette valget
- ☐ Ja, ved tidligere valg
- ☐ Ja, ved både dette og tidligere valg

- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_klag2

I hvilken grad opplever du at fylkeskommunen har tilstrekkelig kunnskap om behandling av klager?

- ☐ I svært liten grad
- ☐ I liten grad
- ☐ I noen grad
- ☐ I stor grad
- ☐ I svært stor grad
- ☐ Vet ikke

v25_klag3

Du svarte at du opplever at fylkeskommunen i liten grad eller i svært liten grad har tilstrekkelig kunnskap om behandling av klager på valggjennomføringen.

Hvordan kan KDD og Valgdirektoratet bidra til å øke kunnskapen om denne typen klagebehandling?

v25_sibe_info

Sikkerhet og beredskap

Vi vil nå stille noen spørsmål om sikkerhet og beredskap.

v25_sibe1

Hvilke sikkerhets- og beredskapstiltak gjennomførte fylkeskommunen i forbindelse med valget?

Vennligst velg alle relevante alternativ

- ☐ Gjennomførte opplæring for valgmedarbeidere og/eller andre involverte i valggjennomføringen, med fokus på sikkerhet og beredskap
- ☐ Utarbeidet risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS)
- ☐ Gjennomgikk direktoratets sjekklistene for sikkerhet og beredskap ved bruk av EVA
- ☐ Gjennomførte direktoratets tiltak knyttet til informasjonssikkerhet ved bruk av EVA
- ☐ Gjennomførte en eller flere sikkerhets- og beredskapsøvelser for valgmedarbeidere og/eller andre involverte i valggjennomføringen
- ☐ Utarbeidet beredskapsplaner
- ☐ Utarbeidet bemanningsplaner
- ☐ Utarbeidet beredskapsavtaler med eksterne leverandører
- ☐ Gjennomførte tiltak knyttet til fysisk sikring av lokaler og materiell
- ☐ Ingen tiltak
- ☐ Vet ikke
- ☐ Annet - Vennligst spesifiser _____

v25_sibe2

Hvorfor har ikke fylkeskommunen gjennomført sikkerhets- og beredskapstiltak i forbindelse med valget?

v25_sibe3

I hvilken grad benyttet fylkeskommunen seg av følgende ressurser i sikkerhets- og beredskapsarbeidet?

	I svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Vet ikke
Veiledning i sikkerhet og beredskap på Valgmedarbeiderportalen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Veileder i styring og kontroll i valg gjennomføring (ROS-analyser) på Valgmedarbeiderportalen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opplæringssamlingene	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Erfaringsutveksling med andre kommuner	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Innleid rådgivning og kompetanse	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andre ressurser i kommunen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_sibe4

Utløste endringene i valgforskriften om informasjonssikkerhet ved bruk av EVA behov for nye tiltak eller nye rutiner i din fylkeskommune?

Vi ønsker her informasjon om eventuelle endringer i fylkesadministrasjonen, ikke i kommunene i fylket.

- ☐ Ja
☐ Nei
☐ Vet ikke

v25_sibe5

På hvilke områder utløste endringene i valgforskriften om informasjonssikkerhet ved bruk av EVA behov for nye tiltak eller nye rutiner?

Vennligst velg alle relevante alternativ.

- ☐ Tilgangsstyring
☐ Begrensning av datatrafikk/funksjonalitet på maskinene som fylkeskommunen benytter for å få tilgang til EVA
☐ Installering av programvare for monitorering av maskiner til maskinell skanning
☐ Annet, vennligst spesifiser: _____

v25_sibe6

Hvilke endringer gjorde fylkeskommunen i praksisen for tilgangsstyring? Vennligst utdyp:

v25_sibe7

Hvem jobbet med innføringen av de nye tiltakene utløst av endringene i valgforskriften om informasjonssikkerhet ved bruk av EVA?

Vennligst velg alle relevante alternativ.

- ☐ Interne ressurser
- ☐ Innleid kompetanse
- ☐ Annet _____

intro_del2

Du er nå ferdig med valggjennomføringsundersøkelsen (del 1). Nå starter del 2 av spørreundersøkelsen som omhandler tjenestene fra Valgdirektoratet.

Vi begynner med noen spørsmål om informasjons- og opplæringsarbeidet knyttet til ny valglov.

v25_nylo1

Valget i år er det første som er gjennomført etter at den nye valgloven trådte i kraft i 2024. Valgloven inneholder endringer fra tidligere lov, som kan ha praktiske konsekvenser for fylkeskommunenes gjennomføring av valg. Nedenfor lister vi opp ulike forhold som er omfattet av endringene i lov og forskrift.

I forkant av valgdagen – hvor trygg var du på at du forsto hva endringene i regelverket innebar i praksis for fylkeskommunens gjennomføring av valget?

	Svært utrygg	Utrygg	Verken trygg eller utrygg	Trygg	Svært trygg	Ikke kjennskap til denne lov­endringen
Krav til antall underskrifter for listeforslag og frister for rettelser	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav til sikker bruk av EVA (elektronisk valgadministrasjonssystem)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Muligheten til personstemmer ved stortingsvalg fjernet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav om at første opptelling av ordinære forhåndsstemmer gjøres per lokale	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav om at første opptelling av valgtingsstemmer gjøres i hvert enkelt valglokale	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Klageordningen ved valg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Øvrige endringer	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_nylo2

Har fylkeskommunen brukt noen av Valgdirektoratets eller Kommunal- og distriktsdepartementets kunnskapsressurser for å bli kjent med regelverksendringene?

Med kunnskapsressurser mener vi alle former for informasjon, opplæring og veiledning, f.eks. nettsider, skriftlig veiledning, informasjonspakker, videoer, e-læring, nyhetsbrev, brukerstøtte og samlinger (fysiske eller digitale).

- ☐ Ja, kunnskapsressurser fra Valgdirektoratet
☐ Ja, kunnskapsressurser fra Kommunal- og distriktsdepartementet
☐ Nei
☐ Vet ikke

v25_nylo3

Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med Valgdirektoratets informasjon, opplæring og veiledning om regelverksendringene?

	Svært misfornøyd	Misfornøyd	Verken misfornøyd eller fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd	Ikke kjennskap til informasjon / opplæring / veiledning om dette
Krav til antall underskrifter for listeforslag og frister for rettelser	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav til sikker bruk av EVA (elektronisk valgadministrasjonssystem)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Muligheten til personstemmer ved stortingsvalg fjernet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav om første opptelling av ordinære forhåndsstemmer gjøres per lokale	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav om at første opptelling av valgtingsstemmer gjøres i hvert enkelt valglokale	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Klageordningen ved valg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Øvrige endringer	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_nylo4

Du har oppgitt at du var misfornøyd eller svært misfornøyd ved sider av informasjons-, opplærings- og veiledningsarbeidet fra Valgdirektoratet. Hvis du ønsker å uttype dette, kan du gjøre dette her:

v25_nylo5

Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med Kommunal- og distriktsdepartementets informasjon og veiledning om lovendringene?

	Svært misfornøyd	Misfornøyd	Verken misfornøyd eller fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd	Ikke kjennskap til informasjon / opplæring / veiledning om dette
Krav til antall underskrifter for listeforslag og frister for rettelser	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav til sikker bruk av EVA (elektronisk valgadministrasjonssystem)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Muligheten til personstemmer ved stortingsvalg fjernet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav om første at opptelling av ordinære forhåndsstemmer gjøres per lokale	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav om at første opptelling av valgtingsstemmer gjøres i hvert enkelt valglokale	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Klageordningen ved valg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Øvrige endringer	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_nylo6

Du har oppgitt at du var misfornøyd eller svært misfornøyd ved sider av informasjons- og veiledningsarbeidet fra Kommunal- og distriktsdepartementet.

Hvis du ønsker å utdype dette, kan du gjøre dette her:

v25_oppla_info

Opplæring

Vi vil nå stille noen spørsmål om Valgdirektoratets opplæringstjenester.

v25_oppla1

Deltok du, eller noen fra din fylkeskommune, på følgende konferanser/webinar foran årets valg?

Vennligst velg alle relevante alternativer

- ☐ Valgkonferanse i januar (fysisk, regionalt)
- ☐ Valgkonferanse i januar (digitalt)
- ☐ Valgkonferanse i mai (fysisk i Oslo)
- ☐ Valgkonferanse i mai (digitalt)
- ☐ Fagdag skanning
- ☐ Ingen av delene
- ☐ Vet ikke

v25_oppla2

Har du, eller noen fra din fylkeskommune, benyttet seg av følgende opplæringsmateriell på Valgmedarbeiderportalen?

Vennligst velg alle relevante alternativer

- ☐ Veiledere
- ☐ Rutinevideoer
- ☐ E-læringskurs
- ☐ Vet ikke

v25_oppla5

Ta stilling til følgende påstander om det samlede opplæringstilbudet til fylkeskommunene.

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Opplæringen gir et godt grunnlag for den videre internopplæringen i fylkeskommunen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opplæringen har gjort fylkeskommunen i stand til å gjennomføre valget i henhold til regelverket	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opplæringen har redusert behovet for brukerstøtte underveis i valg gjennomføringen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alt i alt er vi godt tilfreds med opplæringsopplegget i forbindelse med valget i 2025	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_oppla7

Du svarte at du er uenig i at fylkeskommunen er alt i alt godt tilfreds med opplæringsopplegget i forbindelse med valget 2025.

Kan du utdype hva dere var misfornøyde med, hva dere savnet og eventuelt hvordan opplæringen kunne vært forbedret?

v25_info_info

Informasjon

Vi vil nå stille noen spørsmål om valgdirktoratets informasjonsarbeid.

v25_info1

Hva var de tre viktigste informasjonskildene fylkeskommunen brukte for å få svar på spørsmål om valg gjennomføring?

Vennligst velg inntil tre alternativer.

- ☐ Valgmedarbeiderportalen
- ☐ Valg.no
- ☐ Sosiale medier

- ☐ Kontaktsenteret (Brukerstøtten) i Valgdirektoratet
- ☐ Spørre valgmedarbeidere i egen fylkeskommune
- ☐ Spørre valgmedarbeidere i andre fylkeskommuner
- ☐ Sende e-post eller ringe til medarbeidere i Valgdirektoratet, enten direkte til medarbeidere eller via sentralbord/postmottak
- ☐ Annet - vennligst spesifiser _____

v25_info2

Ta stilling til følgende påstander om Valgmedarbeiderportalen.

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Valgmedarbeiderportalen er oversiktlig og lett å finne fram i	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valgmedarbeiderportalen inneholder den informasjonen vi trenger i valggjennomføringen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi kan stole på at Valgmedarbeiderportalen er oppdatert og gir presis informasjon	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_info6

Ta stilling til følgende påstander om nyhetsbrev og annen informasjon fra Valgdirektoratet.

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke	Ikke relevant
Nyhetsbrevne sørger for at vi er oppdatert på viktige sider ved gjennomføringen av valget	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valgdirektoratet informerte tidsriktig og presist om uforutsette hendelser (nedetid, kapasitetproblemer, m.m.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjonen fra Valgdirektoratet nådde riktig mottaker	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alt i alt er jeg fornøyd med informasjonen jeg fikk fra Valgdirektoratet ved valget i 2025	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_info4

Har du innspill til hvordan informasjonsarbeidet kunne vært forbedret?

v25_kont_info

Kontaktsenteret (brukerstøtte)

Vi vil nå stille noen spørsmål om Valgdirektoratets kontaktsenter.

v25_kont1

Benyttet fylkeskommunen seg av Valgdirektoratets kontaktsenter i forbindelse med valget 2025?

- ☐ Ja
☐ Nei
☐ Vet ikke

v25_kont2

Hvordan kommuniserte dere med kontaktsenteret?

Vennligst velg alle relevante alternativ

- ☐ På e-post
☐ På telefon
☐ Via kontaktskjema på Valgmedarbeiderportalen

v25_kont3

Ta stilling til følgende påstander om Valgdirektoratets kontaktsenter

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Den første personen som svarte forstod spørsmålet og kunne enten besvare det selv eller sende meg videre til en annen relevant person som kunne svare	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi fikk svar innen rimelig tid	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Svaret vi fikk ga en løsning på spørsmålet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Åpningstidene for kontaktsenter per telefon dekket våre behov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vårt inntrykk er at kontaktsenteret var betjent av medarbeidere som gjorde hva de kunne for å hjelpe	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vårt inntrykk er at kontaktsenteret var betjent av medarbeidere som kunne gi presise svar på tekniske spørsmål	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vårt inntrykk er at kontaktsenteret var betjent av medarbeidere som kunne gi presise svar på valgfaglige spørsmål	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alt i alt er vi godt tilfreds med kontaktsenteret i forbindelse med valget i 2025	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_kont5

Du svarte at du er uenig i at fylkeskommunen alt i alt er fornøyd med kontaktsenteret i forbindelse med valget 2025.

Kan du utdype hva dere var misfornøyd med, og eventuelt hvordan kontaktsenteret kunne forbedret sitt arbeid?

v25_evaa_info

EVA Admin

Vi vil nå stille noen spørsmål om EVA Admin.

v25_evaa5

Det er gjort justeringer i funksjonaliteten i EVA Admin, blant annet som følge av nytt valgregelverk.

Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med følgende funksjonaliteter i EVA Admin?

	Svært mis­fornøyd	Mis­fornøyd	Litt mis­fornøyd	Litt fornøyd	Fornøyd	Svært fornøyd	Vet ikke
Protokollering – ny løsning for protokollering	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Håndtering av forkastede stemmesedler fra kommunene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Om overleveringen av materiell gjenspeiler hvordan EVA legger opp til opptelling i den enkelte kommune	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_evaa1

Ta stilling til følgende påstander om EVA Admin.

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
EVA Admin har den funksjonaliteten som vi trenger for å gjennomføre valg	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Admin er intuitivt og lett å ta i bruk også for nybegynnere	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Admin gir meg forståelige forklaringer og tilbakemeldinger	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Admin gir meg god oversikt over hvilke oppgaver jeg har løst og hvilke som gjenstår å løse	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Jeg opplever at jeg har mulighet til å påvirke videreutviklingen av EVA Admin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ser ikke behov for videreutvikling og forbedringer i EVA Admin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Admin fungerte uten nevneverdige problemer ved gjennomføringen av valget 2025	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alt i alt er fylkeskommunen fornøyd med EVA Admin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_evaa2

Hvilke forbedringer mener du det er særlig behov for i EVA Admin?

v25_evaa4

Du svarte at du er uenig i at fylkeskommunen alt i alt er fornøyd med EVA Admin.

Kan du utdype hva dere var misfornøyde med, og eventuelt hva som kunne vært forbedret?

v25_evas_info

EVA Skanning

Vi vil nå stille noen spørsmål om EVA Skanning.

v25_evas2

I hvilken grad dekker rammeavtalen fra Valgdirektoratet fylkeskommunens behov for skannetjenester?

- ☐ I svært liten grad
- ☐ I liten grad
- ☐ I noen grad
- ☐ I stor grad
- ☐ I svært stor grad
- ☐ Vet ikke

v25_evas1

Ta stilling til følgende påstander om EVA Skanning.

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Jeg har tillit til at EVA Skanning løser oppgavene det er satt til på en presis, betryggende og sikker måte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Skanning er intuitiv og lett å ta i bruk, også for nybegynnere	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Skanning gir meg forståelige forklaringer og tilbakemeldinger	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Skanning, EVA Jobbstyring og EVA Admin fungerer enkelt og effektivt sammen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er enkelt å få EVA Skanning til å fungere sammen med det skanningutstyret vi benytter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bruken av EVA Skanning krever ikke opplæring ut over den opplæringen vi får fra Valgdirektoratet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den maskinelle tolkningen av stempelavtrykk fungerte godt i selve valget	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Stikkprøve er intuitiv og enkel å bruke til å gjennomføre stikkprøver	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EVA Skanning fungerte uten nevneverdige problemer ved gjennomføringen av valget 2025	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alt i alt er fylkeskommunen fornøyd med EVA Skanning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_evas4

Du svarte at du er uenig i at fylkeskommunen alt i alt er fornøyd med EVA Skanning.

Kan du utdype hva dere var misfornøyd med, og eventuelt hva som kunne vært forbedret?

v25_beval

Ta stilling til følgende påstander om brukerveiledningen til EVA.

Ta utgangspunkt i brukerveiledningen for hele systemet.

	I svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Vet ikke
Brukerveiledningen er oversiktlig og lett å finne fram i	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Brukerveiledningen er skrevet i et klart og lett forståelig språk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Brukerveiledningen gir meg all den informasjonen jeg trenger når det gjelder bruken av EVA	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_prov_info

Prøvevalget

Vi vil nå stille noen spørsmål om prøvevalget.

v25_prov1

Deltok din fylkeskommune i prøvevalget i juni?

Prøvevalget i juni fokuserte på manuell opptelling.

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_prov2

Ta stilling til følgende påstander om prøvevalget i juni.

Prøvevalget i juni fokuserte på manuell opptelling.

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Informasjonen om, og organiseringen av, prøvevalget fungerte godt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det tekniske opplegget ved prøvevalget fungerte godt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi hadde stort læringsutbytte av å delta i prøvevalget	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prøvevalget fant sted passende lenge før valgdagen(e)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_prov3

Deltok din fylkeskommune i prøvevalget i august?

Prøvevalget i august fokuserte på maskinell opptelling.

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

v25_prov4

Ta stilling til følgende påstander om prøvevalget i august.

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Litt enig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Informasjonen om, og organiseringen av, prøvevalget fungerte godt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det tekniske opplegget ved prøvevalget fungerte godt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi hadde stort læringsutbytte av å delta i prøvevalget	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prøvevalget fant sted passende lenge før valgdagen(e)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_prov6

Alt i alt, hvor fornøyd er du og din fylkeskommune med prøvevalgene gjennomført i forkant av valget 2025?

- ☐ Svært misfornøyd
- ☐ Misfornøyd
- ☐ Litt misfornøyd
- ☐ Litt fornøyd
- ☐ Fornøyd
- ☐ Svært fornøyd
- ☐ Vet ikke
- ☐ Ikke relevant

v25_prov5

Du har oppgitt at du og din fylkeskommune alt i alt er misfornøyd med prøvevalgene 2025.

Her kan du utdype dette, og eventuelt komme med forslag til forbedringer.

v25_prov7

Du har oppgitt at din fylkeskommune ikke deltok i prøvevalgene i juni og august. Ønsker du å utdype hvorfor?

v25_tisi_info

Tilgjengelighet og sikkerhet

Vi vil nå stille noen spørsmål om Valgdirektoratets informasjons- og opplæringsarbeid om tilgjengelighet og sikkerhet.

v25_tisi1

Ta stilling til følgende påstand om den informasjonen og opplæringen dere har fått fra Valgdirektoratet:

Det er gitt tilstrekkelig og presis informasjon om hvordan det skal arbeides med IT-sikkerhet.

- ☐ Helt uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Litt uenig
- ☐ Litt enig
- ☐ Enig
- ☐ Helt enig
- ☐ Vet ikke

v25_tisi3

Du har oppgitt at du er uenig i at det ble gitt tilstrekkelig og presis informasjon om hvordan det skal arbeides med IT-sikkerhet og/eller fysisk sikkerhet.

Kan du utdype hva dere var misfornøyde med, og eventuelt hva som kunne vært forbedret?

v25_savu_info

Samlet vurdering

Helt til slutt har vi noen spørsmål der vi ber om en samlet vurdering av Valgdirektoratets tjenester.

v25_savu1

Hvor nyttig eller unyttig var følgende verktøy eller tjenester for din fylkeskommune i forbindelse med valget i 2025?

	Svært unyttig	Unyttig	Litt unyttig	Litt nyttig	Nyttig	Svært nyttig	Benyttet ikke denne tjenesten
Valgmedarbeiderportalen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nyhetsbrev fra Valgdirektoratet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opplæringspakke for nye valgansvarlige	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valgkonferansen i januar/februar	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Valgkonferansen i mai/juni	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Veiledere på Valgmedarbeiderportalen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Videoer på Valgmedarbeiderportalen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E-læringskurs for valgmedarbeidere	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kontaktsenter (brukerstøtte)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v25_savu2

Alt i alt, hvor fornøyd er du og din fylkeskommune med de systemer og tjenester Valgdirektoratet har tilbudt ved valget 2025?

- ☐ Svært misfornøyd
- ☐ Misfornøyd
- ☐ Litt misfornøyd
- ☐ Litt fornøyd
- ☐ Fornøyd
- ☐ Svært fornøyd

- ☐ Vet ikke
- ☐ Ikke relevant

v25_savu3

Alt i alt, er du mer eller mindre tilfreds med de systemer og tjenester Valgdirektoratet har tilbudt ved valget i 2025 sammenlignet med de som ble tilbudt ved valget i 2023?

- ☐ Mye mindre tilfreds
- ☐ Litt mindre tilfreds
- ☐ Like tilfreds som før
- ☐ Litt mer tilfreds
- ☐ Mye mer tilfreds
- ☐ Vet ikke

v25_savu4

Hva er de viktigste forbedringsområdene i Valgdirektoratets tjenester og systemer fram mot valget i 2027?

Vedlegg 3: Representativitet i spørreundersøkelsen

Variabel	Kategorier	Andel deltakelse	Andel totalt
Befolkning	Kommuner over 50 000 innbyggere	5.4% (17)	5.9% (21)
Befolkning	Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere	46.2% (146)	45.4% (162)
Befolkning	Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere	33.5% (106)	33.3% (119)
Befolkning	Kommuner under 1 500 innbyggere	14.9% (47)	15.4% (55)
Sentralitet	Mest sentral - 1	1.6% (5)	1.4% (5)
Sentralitet	2	6.0% (19)	5.9% (21)
Sentralitet	3	15.2% (48)	15.1% (54)
Sentralitet	4	18.0% (57)	18.2% (65)
Sentralitet	5	30.1% (95)	29.1% (104)
Sentralitet	Minst sentral - 6	29.1% (92)	30.3% (108)
Valgdistrikter stortingsvalg	Akershus valgdistrikt	6.0% (19)	5.9% (21)
Valgdistrikter stortingsvalg	Aust-Agder valgdistrikt	4.4% (14)	4.2% (15)
Valgdistrikter stortingsvalg	Buskerud valgdistrikt	5.7% (18)	5.0% (18)
Valgdistrikter stortingsvalg	Finnmark valgdistrikt	4.4% (14)	5.0% (18)
Valgdistrikter stortingsvalg	Hedmark valgdistrikt	6.6% (21)	6.2% (22)
Valgdistrikter stortingsvalg	Hordaland valgdistrikt	7.6% (24)	7.0% (25)
Valgdistrikter stortingsvalg	Møre og Romsdal valgdistrikt	7.0% (22)	7.6% (27)
Valgdistrikter stortingsvalg	Nord-Trøndelag valgdistrikt	5.1% (16)	5.0% (18)
Valgdistrikter stortingsvalg	Nordland valgdistrikt	11.7% (37)	11.5% (41)
Valgdistrikter stortingsvalg	Oppland valgdistrikt	6.3% (20)	6.7% (24)
Valgdistrikter stortingsvalg	Rogaland valgdistrikt	6.3% (20)	6.4% (23)
Valgdistrikter stortingsvalg	Sogn og Fjordane valgdistrikt	5.1% (16)	5.0% (18)
Valgdistrikter stortingsvalg	Sør-Trøndelag valgdistrikt	5.4% (17)	5.6% (20)
Valgdistrikter stortingsvalg	Telemark valgdistrikt	4.7% (15)	4.8% (17)
Valgdistrikter stortingsvalg	Troms valgdistrikt	6.3% (20)	5.9% (21)
Valgdistrikter stortingsvalg	Vest-Agder valgdistrikt	1.9% (6)	2.8% (10)
Valgdistrikter stortingsvalg	Vestfold valgdistrikt	1.3% (4)	1.7% (6)
Valgdistrikter stortingsvalg	Østfold valgdistrikt	3.8% (12)	3.4% (12)
Valgkretser sametingsvalg	Ávjovárri	0.9% (3)	0.8% (3)
Valgkretser sametingsvalg	Gáisi	3.2% (10)	2.8% (10)
Valgkretser sametingsvalg	Nordre	2.2% (7)	2.5% (9)
Valgkretser sametingsvalg	Sør-Norge	64.9% (205)	64.7% (231)
Valgkretser sametingsvalg	Sørsamisk	17.7% (56)	17.9% (64)
Valgkretser sametingsvalg	Vesthavet	9.2% (29)	8.7% (31)
Valgkretser sametingsvalg	Østre	1.9% (6)	2.5% (9)
Rolle sametingsvalg	Minus 30	70.9% (224)	70.6% (252)
Rolle sametingsvalg	Pluss 30	29.1% (92)	29.4% (105)
	Total	88.5% (316)	100.0% (357)

Vedlegg 4: Tabeller

Tabell. Hvilke sikkerhets- og beredskapstiltak gjennomførte kommunen i forbindelse med valget? Sammenligning, kommunestørrelse (prosent, N = 310)

	Opplæring for valgmedarbeidere og/eller andre	Utarbeidet risiko- og sårbarhetsanalyse r (ROS)	Gjennomgikk direktoratets sjekklister	Gjennomførte direktoratets tiltak knyttet til informasjons- sikkerhet ved bruk av EVA	Utarbeidet beredskapsplaner	Utarbeidet bemanningsplaner	Gjennomførte tiltak knyttet til fysisk sikring av lokaler og materiell
Kommunestørrelse							
Kommuner over 50 000 innbyggere (n=17)	100 %	100 %	94 %	88 %	76 %	82 %	100 %
Kommuner med 5 000-50 000 innbyggere (n=142)	90 %	91 %	94 %	80 %	46 %	82 %	80 %
Kommuner med 1 500-4 999 innbyggere (n=105)	90 %	80 %	79 %	66 %	35 %	69 %	69 %
Kommuner under 1 500 innbyggere (n=46)	89 %	70 %	59 %	43 %	20 %	63 %	63 %

Alternativene «utarbeidet beredskapsavtaler med eksterne leverandører», «Gjennomførte en eller flere sikkerhets- og beredskapsøvelser for valgmedarbeidere og/ eller andre involvert i valggjennomføringen» og «Annet» er utelatt fra fremstillingen, se figur 8.1.

IDEAS2EVIDENCE
Bygger kunnskap